İŞKUR

2017

ANKARA

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

ANKARA ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

2017

YAZARLAR

MUSTAFA KÜÇÜKŞİMŞEK

HÜSEYİN SALUR

NURİ ÖZYILDIRIM

SUNUŞ

Her alanda dünyayla yarışan ülkemiz, koyduğu büyük hedeflere ulaşmak için var gücüyle çalışmaktadır. Türkiye'nin güçlü ülke olma hedefini sürdürmesinin en önemli şartlarından biri de istihdam konusunda ortaya koyduğu performans, uyguladığı ilke ve politikalardır. Bu nedenle, istihdamı artırıcı yatırım ve programlara ağırlık vermek, kamu politikalarının önceliğini oluşturmaktadır.

İstihdam konusunda güçlü adımlar atan, mevcut işgücü potansiyelini en iyi şekilde kullanan, ihtiyaçlar doğrultusunda niteliksiz işgücüne meslek kazandıran, işsizlik oranını düşük düzeylerde tutan ve akılcı istihdam politikaları uygulayan ülkeler, vatandaşlarına daha müreffeh bir hayat imkânı sunmaktadır. Türkiye, bu ilkelerle, vatandaşlarının refah seviyesini artırmak için kararlı çalışmalar yürütmektedir.

Devletimiz, işsizliği doğuran nedenleri ortadan kaldırmak için elindeki tüm imkânları kullanmaktadır. Son yıllarda dünyayı sarsan derin ekonomik sorunlara rağmen uygulanan kararlı ve tutarlı politikalar sayesinde ülkemiz, bu gelişmelerden az etkilenmiştir. Ülkemiz, küresel sorunlara getirilen özgün ve milli çözümlerle, dünyanın da takdirini kazanmıştır. Dünyanın ilk on ekonomisi içine girmeyi hedefleyen Türkiye, 2023 ve 2071 hedeflerini yakalamak için gayretlerini artırarak sürdürecektir.

Ülkemizin uluslararası saygınlığı nedeniyle, bugün dünyanın önemli başkentlerinden biri olan Ankara'nın da öncelikli konularının başında, istihdam gelmektedir. Bu anlamda, İl İstihdam ve

Mesleki Eğitim Kurulu, İŞKUR ve diğer kurumlarla birlikte, ilimizde önemli bir görev üstlenmektedir. Uygulanan programlarla; işsizlerin meslek edinmesi sağlanarak onlara yeni iş imkânları sunulmakta, işverenlerimizin ihtiyaç duyduğu nitelikli işgücüne ulaşabilmesi kolaylaştırılmakta, mesleki eğitim programlarıyla şehrin ihtiyaç duyduğu işgücünün yetiştirilmesine imkân sağlanmaktadır. Valiliğimiz, diğer kamu kurumları ve sivil toplum örgütleriyle işbirliği içinde, şehrin istihdam imkânlarının artırılması için çalışmaktadır.

Ülkemizde işsizliğin azaltılması için, son yıllarda ciddi atılımlar yapılmıştır. Sayın Cumhurbaşkanımızın destek ve direktifleriyle başlatılan, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığımızın yürüttüğü "Çalışma Hayatında Milli Seferberlik" projesi, tüm katılımcıların desteğiyle güzel bir sinerji yakalamış, ülkemize olduğu gibi ilimize de önemli kazanımlar sağlamıştır. Projenin en önemli paydaşı olan İŞKUR'un, diğer kamu kurumları ve sivil toplum örgütleriyle iş birliği içinde Ankara'da yürüttüğü projeleri destekliyoruz.

Etkili istihdam politikalarının oluşturulması, ancak piyasa verilerinin sağlıklı şekilde toplanması ve analiziyle mümkün olur. Bu nedenle, işgücü piyasasının mevcut durumunu, taleplerini ve beklentilerini detaylı bir şekilde incelemek gerekir. İşgücü piyasalarının röntgenini çeken, kapsamlı bir işgücü talep araştırması yapan bu çalışma, Ankara'nın istihdam politikalarına yön verecektir.

Ankara İşgücü Piyasası Araştırması için özverili ve titiz bir çalışma yürüten İŞKUR İl Müdürlüğü personeline, araştırma sürecinde iş yeri bilgi formlarına titiz bir şekilde cevap veren tüm işverenlerimize ve emeği geçenlere teşekkür ediyor, Ankara İşgücü Piyasası Talep Araştırması Analiz Çalışmasının ilimiz ve tüm ilgililer için yararlı olmasını temenni ediyorum.

Ercan TOPACA

Ankara Valisi

ÖNSÖZ

İstihdam, tüm dünyanın olduğu gibi ülkemizin de en önemli konularının başında gelmektedir. Küresel dünyada son yıllarda yaşanan ekonomik ve siyasal sorunların ülkemize etkisini en eza indirebilmek amacıyla ciddi politikalar oluşturulmuştur. Özgün ve milli çözümler içeren bu politikaların başarısı uluslararası camiada da takdir edilmektedir.

İstihdam alanında oluşturulan projeler ülkemizde işsizliğin azaltılması hususunda değerli katkılar sağlamaktadır. Sayın Cumhurbaşkanımızın öncülüğünde başlatılan tarihin en kapsamlı istihdam seferberliği olumlu sonuçlarıyla tüm topluma umut aşılamıştır. Proje kapsamında yeni istihdam alanları oluşturmak için İŞKUR da tüm imkânlarını ortaya koymuştur. İl Müdürlüğümüz bu yöndeki gayretlerini artırarak sürdürecektir.

İlimizdeki istihdam politikalarına doğru yön verebilmek için işgücü piyasasının iyi bilinmesi ve analiz edilmesi gerekmektedir. Dinamik yapıda olan işgücü piyasasının ihtiyaçlarını, beklentilerini, hedeflerini nesnel bir şekilde ortaya koymak; gelecekteki istihdam ve işgücü politikalarının sağlam temellere oturtulması yönünden hayati bir ihtiyaç olarak karşımıza çıkmaktadır.

Etkili bir işgücü piyasası bilgi sistemi oluşturarak piyasanın ihtiyaçları doğrultusunda işgücü arz ve talebini eşleştirme misyonuyla çalışan İŞKUR, bu çerçevede hazırlanan "Ankara İşgücü Piyasası Araştırma Raporu"yla ilimizde, işgücü piyasalarının geniş perspektifli fotoğrafını çekmekte, istihdamın tüm aktörlerine kapsamlı bilgiler ve ipuçları sunmaktadır. İşsizliğin azaltılması ve istihdamın artırılmasına yönelik doğru politikaları geliştirebilmek için bu tür çalışmaların önemi göz ardı edilemez.

Türkiye geneli ve Ankara ili düzeyinde çalışan sayısı, açık iş, temininde güçlük çekilen mesleklerle geçmiş ve gelecek dönem istihdam eğilimlerine dair bilgilerin derlendiği bu araştırma sonuçlarıyla işverenlerin personel ihtiyacı anında karşılanmaya çalışılmış, işgücü yetiştirme kurslarının da piyasa ihtiyaçları doğrultusunda açılmasının sağlanması için veriler derlenmiştir.

Ayrıca İşgücü piyasası değerlendirmelerinde elde ettiğimiz bilgiler, işverenlerin ihtiyaç duydukları işgücünün teminine ve işsizlerimiz için gerekli taleplerin elde edilmesine katkıda bulunmaktadır. Yürüttüğümüz mesleki faaliyetler ve işsizlerimize yönelik sunulan işsizlik ödeneği de yine ilimizdeki istihdam için önem arz etmektedir.

İşgücü Piyasası ve İstatistik Dairesi Başkanlığımız sorumluluğunda ve Kurum personelimiz vasıtasıyla gerçekleştirilen talep araştırmasının istihdamla ilgili önemli katkılar sağlayacağına, istihdamın tüm aktörlerinin bu verilerden faydalanacağına inanıyorum.

Bu vesileyle Ankara İşgücü Piyasası Araştırmasının ülkemize ve ilimize faydalı ve hayırlı olmasını diler, çalışmanın ortaya çıkmasına katkıda bulunan tüm işverenlerimize, emeği geçen Kurum çalışanlarımıza ve sosyal paydaşlarımıza teşekkür ederim.

Ahmet TAŞAN

İl Müdür V.

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ i
ÖNSÖZ iii
İÇİNDEKİLER iii
TABLOLAR LİSTESİ iv
ŞEKİLLER LİSTESİ v
KISALTMALAR vi
YÖNETİCİ ÖZETİ vii
GİRİŞ 1
BİRİNCİ BÖLÜM 2
İŞGÜCÜ PİYASASI ARZ VERİLERİ 2
İŞKUR GÖSTERGELERİ 2
Başvuru 2
Kayıtlı İşsiz 3
Açık İşler 5
İşe Yerleştirmeler 6
Aktif İşgücü Programları 7
İşsizlik Ödeneği 11
İKİNCİ BÖLÜM 14
İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI 14
İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM 15
İşyeri Verileri 15
Mevcut İstihdam 26
AÇIK İŞLER 29
TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER 48
GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ 56
SONUÇ 62
EKLER 64
EK 1: 2017 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU 64
EK 2: ÖRNEKLEME YAPILAN İLLER LİSTESİ VE ÖRNEK SAYILARI 72
EK 3- TANIM VE KAVRAMLAR SÖZLÜĞÜ 74

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: Mesleklere Göre Başvuru Sayısı (2016) ... 3
Tablo 2: Mesleklere Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2016) ... 4
Tablo 3: Mesleklere Göre Açık İş Sayıları (2016) ... 6
Tablo 4: Mesleklere Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2015) ... 7
Tablo 5: Mesleki Eğitim Kurs ve Kursiyer Sayıları (2010-2016) ... 8
Tablo 6: Mesleki Eğitim Kurslarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı ... 9
Tablo 7: İşbaşı Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2010-2016) ... 9
Tablo 8: İşbaşı Eğitim Programlarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı ... 10
Tablo 9: Girişimcilik Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2010-2016) ... 11
Tablo 10: Toplum Yararına Programlar (Kurs ve Kursiyer Sayıları) (2010-2016) ... 11
Tablo 11: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneği Başvuru ve Hak Eden Sayısı (2010-2016) ... 12
Tablo 12: Mesleklere Göre İşsizlik Ödeneğini Hak Eden Sayıları (2016) ... 12
Tablo 13: İşyerlerinin Sektörel Dağılımı ... 16
Tablo 14: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları ... 24
Tablo 15: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı ... 26
Tablo 16: Meslek Grupları ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları ... 27
Tablo 17: İşyeri Yaşına ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı ... 28
Tablo 18: En Fazla Çalışanı Olan Meslekler ... 29
Tablo 19: Sektörlere Göre Açık İş Sayısı ... 31
Tablo 20: Sektörlere Göre Açık İş Oranı ve Açık İşi Olan İşyeri Oranı ... 32
Tablo 21: Açık İşlerde Sektörlere Göre Talep Edilen Eğitim Düzeyi ... 36
Tablo 22: Açık İşlerde Talep Edilen Eğitim Düzeyleri ve Arama Kanalları İlişkisi ... 38
Tablo 23: Arama Kanallarından İstenen Becerilerin Öncelik Sıralaması ... 40
Tablo 24: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayısı ... 41
Tablo 25: Meslek Gruplarına göre Açık İş Oranları ... 42
Tablo 26: Açık İşlerin Meslek Gruplarına ve Cinsiyet Göre Dağılımı ... 42
Tablo 27: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerde Talep Edilen Beceri Düzeyi ... 44
Tablo 28: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları ... 45
Tablo 29: Açık İş Olan Mesleklerden İstenen Becerilerde Öncelik Sıralaması ... 46
Tablo 30: Cinsiyet Bazında En Çok Açık İş Olan Meslekler ... 47
Tablo 31: Cinsiyete Göre Açık İşlerde Talep Edilen Becerilerin Öncelik Sıralaması ... 48
Tablo 32: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı ... 50
Tablo 33: Mesleklere Göre TGÇM Dağılımı ... 52
Tablo 34: Mesleklere Göre TGÇM Nedenleri ... 55
Tablo 35: Sektörlere Göre İşverenlerin İstihdam Beklentileri ... 57
Tablo 36: Sektörlere Göre Net İstihdam Değişimi ... 58
Tablo 37: Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Değişimi ... 59
Tablo 38: En Fazla İstihdam Artışı/Azalışı Beklenen Meslekler ... 60

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Başvuru Sayısı (2010-2016) 2
Şekil 2: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2010-2016) 4
Şekil 3: Yıllara Göre Açık İş Sayıları (2010-2016) 5
Şekil 4: Yıllar İtibari ile Cinsiyete Göre İşe Yerleştirme Sayısı (2010-2016) 6
Şekil 5: İşyerlerinin Yaşına Göre Dağılımı 17
Şekil 6: Sektörlere Göre Part-time Çalışanı Olan İşyerlerinin Dağılımı 17
Şekil 7: Kadınların Part-Time Çalışma Durumu 18
Şekil 8: Sektör Bazında İşyerlerinin Vardiyalı Çalışma Yapma Durumu 19
Şekil 9: Kadınların Vardiyalı Çalışma Durumu 20
Şekil 10: Sektörlere Göre İşyerlerinin İhracat Yapma Oranı 21
Şekil 11: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları 22
Şekil 12: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları 23
Şekil 13: İŞKUR Hizmetlerinden Yararlanan İşyerlerinin Özellikleri 25
Şekil 14: Sektörlere Göre Ortalama Çalışan Sayıları 27
Şekil 15: Açık İşi Olan İşyeri Oranı 30
Şekil 16: TGÇM Durumuna Göre Açık İş Oranları 33
Şekil 17: İhracat, Part Time Çalışma, Vardiyalı Çalışma Yapma Durumuna Göre Açık İş Oranları 33
Şekil 18: Açık İşlerde Cinsiyet Tercihi 34
Şekil 19: Açık İşlerin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı 35
Şekil 20: Açık İşlerin Cinsiyet ve Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı 35
Şekil 21: Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı 37
Şekil 22: Hizmetlerden Yararlanma Durumuna Göre Arama Kanallarının Dağılımı 39
Şekil 23: Eleman Temininde Güçlük Çeken İşyeri Oranı 49
Şekil 24: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çeken İşyeri Oranı 49
Şekil 25: Temininde Güçlük Çekilen Kişilerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı 51
Şekil 26: TGÇM Nedenlerinin Dağılımı 53
Şekil 27: İşyeri Durumuna Göre TGÇM Nedenleri 54
Şekil 28: İşyeri Özellikleri Bakımından NİDO 61

KISALTMALAR

İPA İşgücü Piyasası Araştırmaları
İŞKUR Türkiye İş Kurumu
NACE Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması
NİDO Net İstihdam Değişim Oranı
TÜİK Türkiye İstatistik Kurumu

YÖNETİCİ ÖZETİ

İşgücü piyasasını analiz etmek için arz ve talep verilerine ihtiyaç duyulmaktadır. İşgücü piyasasının arz tarafına ait veriler TÜİK ve İŞKUR'un idari kayıtları aracılığı ile yayınlanmaktadır. İşgücünün arz boyutunun ele alınmasında bir takım temel işgücü verileri bulunmaktadır. Ekonomik olarak aktif olan nüfusun, çalışabilir yaştaki nüfusa olan oranını ifade eden İşgücüne Katılma Oranı; çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranını ifade eden İstihdam Oranı ve toplam işsiz sayısının işgücüne oranını ifade eden İşsizlik Oranı işgücü arzına ilişkin temel eğilimleri barındırmaktadır. İşgücü piyasasının talep yönüne ilişkin veriler ise işgücü piyasası araştırması kapsamında derlenmektedir.

İşgücü piyasasının talep boyutunu analiz etmek gayesiyle hazırlanan bu raporda Ankara İli İşgücü Piyasası Araştırması sonuçlarına göre değerlendirilmiştir. Çalışma kapsamında 9 bin 442 işyeri ziyaret edilmiş olup veri derlenen işyeri sayısı bin 57'dir. Bu işyerleri 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri olup il genelinde 17 sektörde tam sayım yapılmıştır. Ankara ilinde 20+ istihdamlı işyerleri için toplam çalışan sayısı 410 bin 990 olarak tespit edilmiştir. Cinsiyet bağlamında ele alındığında ise 309 bin 999 çalışan erkeklerden, 100 bin 991 çalışan ise kadınlardan oluşmaktadır. Erkeklerin yüzde 14,6'sı, kadınların ise yüzde 20,6'sı İdari ve Destek Hizmeti Faaliyetleri sektöründe istihdam edilmektedir. İl geneline bakıldığında her işyerinde ortalama olarak 44 kişi istihdam edilmektedir. Ortalama çalışan sayısı en fazla Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı sektöründe olup bu sektördeki işyerlerinde ortalama 138'dir. Ankara ilinde en fazla çalışanı olan meslek grupları; Nitelik Gerektirmeyen Meslekler ve Hizmet ve Satış Elemanlarıdır.

Ankara ilinde açık iş oranı yüzde 1,3 olarak tespit edilmiştir. Türkiye genelinde ise açık iş oranı yüzde 1,7 olup, Ankara ili açık iş oranı bakımından 0,4 puanlık bir farkla Türkiye ortalamasının altındadır. Açık iş oranının en yüksek olduğu sektörler ise yüzde 1,8 ile İmalat, Bilgi ve İletişim, Toptan ve Perakende Ticaret sektörleridir. Ankara ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla açık işin Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar Meslek Mensupları meslek grubunda olduğu tespit edilmiş olup bu gruptaki açık iş sayısının toplam açık iş sayısı içindeki oranı yüzde 22,8'dir. Ayrıca söz konusu meslek grubu yüzde 1,8 ile açık iş oranının en yüksek ikinci olduğu meslek grubudur. Birinci meslek grubu ise yüzde 2,1 ile Teknisyenler, teknikerler ve yardımcı personel meslek mensuplarıdır. Ankara ilinde en fazla açık iş olan meslekler; Temizlik Görevlisi, Gaz Altı Kaynakçısı, Satış Danışmanı, Elektrik Teknisyeni, Beden İşçisi (Genel), Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi, Raportör, Güvenlik Görevlisi, Garson(Servis Elemanı) Ve Kasiyerdir. İl genelinde açık işlerin yüzde 58,8'i için Lise ve Altı eğitim düzeyi talep edilmektedir.

Ankara ilinde temininde güçlük çekilen meslekler sektörlere göre incelendiğinde en fazla Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektöründe eleman temininde güçlük çekildiği görülmektedir. Bu sektördeki işyerlerinin yüzde 28,2'si eleman temininde güçlük çekmektedir. Ankara ilinde meslek gruplarına göre temininde güçlük çekilen kişilere bakıldığında en çok Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunda yer aldıkları görülmektedir. Temininde güçlük çekilen kişilerin yüzde 28,8'i söz konusu meslek grubunda yer almaktadır. Ankara ilinde temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırada Elektrik Teknisyeni mesleğinin yer aldığı görülmektedir. Bu mesleği sırasıyla; Temizlik Görevlisi, Gaz Altı Kaynakçısı, Satış

Danışmanı, Güvenlik Görevlisi, Garson(Servis Elemanı), Beden İşçisi(Genel), Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi, Kaynakçı(Oksijen Ve Elektrik) Ve Beden İşçisi(İnşaat) meslekleri takip etmektedir. Ankara ilinde teminde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırada Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması yer almaktadır.

Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 18,8'i istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Ankara ilinde işverenlerin yüzde 14,9'u istihdamın artacağını öngörmüştür. İstihdamın azalacağını düşünen işveren oranı yüzde 2,1 ile Türkiye genelinden 0,5 puan az olarak öngörülmüştür.

GİRİŞ

Ankara İşgücü Piyasası Araştırması sonucu derlenen veriler ile il işgücü piyasasının sorunlarına ışık tutulabilecektir. Alınacak kararların ve uygulamaya konulacak faaliyet ve projelerin etkinliği için bu araştırma sonucunda elde edilen verilerin kıymeti bir hayli büyüktür. Ankara İşgücü Piyasası Araştırması Sonuç Raporu da bu önemli bilgileri içeren ve il düzeyinde politika yapıcılarına ve karar alıcılara kaynak sağlamada büyük katkılar sağlayacak olan önemli bir çalışmadır. Zira etkin bir işgücü piyasası için işgücü piyasasının aktörlerini oluşturan işgücü ve işverenlerin piyasaya sundukları emeği ve piyasadan beklediklerini iyi analiz ederek niteliklerini ortaya koymak ilk adımı oluşturmaktadır. Daha sonra ise bu analizler neticesinde arz talep dengesini iyi kurmak ve işgücü politikalarını bu dengeyi sağlayacak şekilde bir zemine oturtturmak, istihdam ve işsizlik sorunlarıyla mücadele eden her bir kurum/kuruluşun gayesini oluşturmaktadır.

Bu bağlamda İşgücü Piyasası Araştırmaları sadece İŞKUR düzeyindeki politikalara değil, Türkiye'de işgücü piyasası konusuyla ilgilenen her kuruma önemli katkılar sağlamaktadır. İŞKUR, işgücü piyasasında aktif ve pasif istihdam politikalarında söz sahibi bir Kamu İstihdam Kurumu olarak İşgücü Piyasası Bilgi Formları aracılığıyla ve işverenlerle yüz yüze görüşme yöntemiyle İşgücü Piyasası Araştırmalarını gerçekleştirmektedir. Bu araştırma sonucunda Türkiye'de işgücü piyasasının talep boyutuna ilişkin en kapsamlı veri üreten kurum olarak İŞKUR'u görmekteyiz.

İşgücü piyasası talep verilerinin elde edilmesine yönelik çalışmalar Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlükleri tarafından 2007 yılından beri periyodik olarak sürdürülmektedir. Her sene periyodik olarak yapılan bu araştırmalar kapsamında 2017 yılı için Ankara ilinde 3 Nisan – 5 Mayıs 2017 tarihleri arasında saha çalışması gerçekleştirilmiştir. Akabinde işgücü piyasasının arz ve talep boyutunu ele alan İşgücü Piyasası Araştırma Raporu hazırlanmıştır.

Bu raporda, İşgücü Araştırması sonuçları analiz edilerek Ankara ilinin işgücü piyasasının talep yapısı ortaya konulmaktadır. İşgücü Piyasası Araştırmasının gayesi işverenlerin mevcut istihdam ve açık işlerini tespit etmek, işgücü piyasasında mevcut ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişimleri izlemektir.

BİRİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI ARZ VERİLERİ

İŞKUR GÖSTERGELERİ

İŞKUR göstergeleri Kurumun idari kayıtlarından oluşmakta olup İŞKUR'un hedef kitlelerine sunmuş olduğu hizmetlerinin verilerinden hareketle istatistik alt yapısında derlediği rakamları içermektedir. Kurumun hizmetlerinden yararlanmak için Kuruma kayıt yaptıran kişilerin yaş, cinsiyet, sosyal durum, eğitim durumu, sektör ve meslek bilgisi bağlamında oldukça detaylı bilgisine ulaşılabilmektedir.

Başvuru

Başvuru, İş arayanların, gereksinimlerinin karşılanması için internet üzerinden ya da Kurum İl Müdürlüklerine doğrudan yaptıkları müracaattır.

Şekil 1: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Başvuru Sayısı (2010-2016)

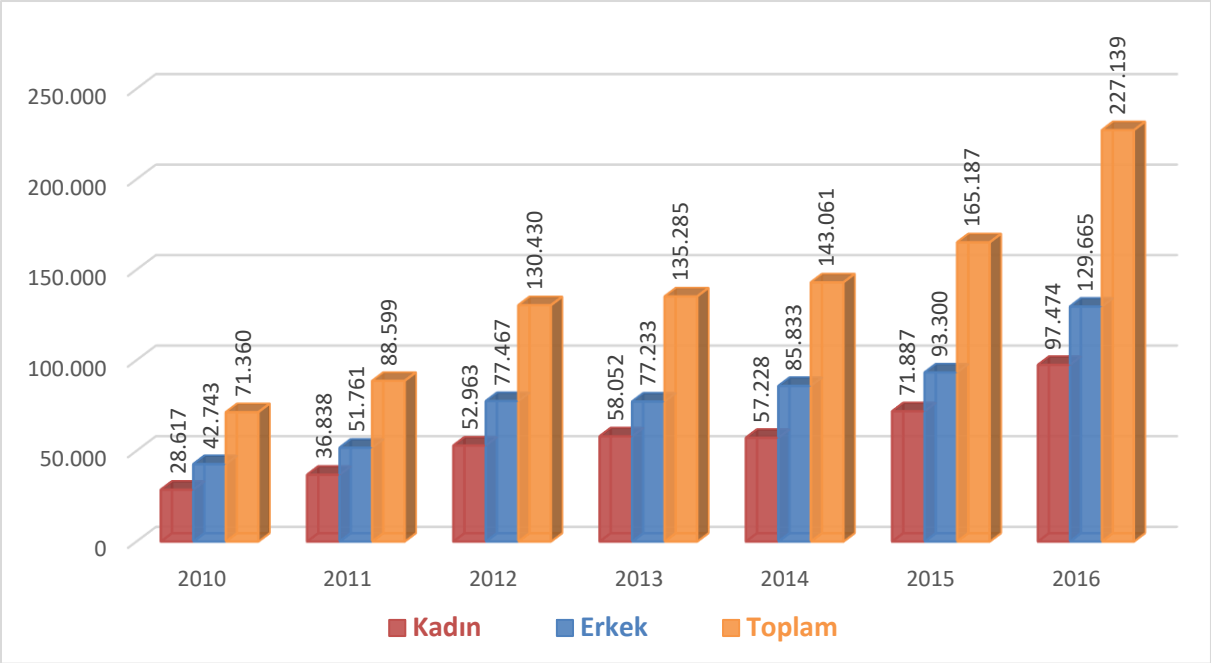

Kaynak: İŞKUR

Ankara ili için başvuru sayısı, 2016 yılında son yedi yılın en yüksek seviyesini görmüştür. Toplam başvuru sayısı 227 bin 139 olarak gerçekleşmiştir. Bu başvuruların 129 bin 665 tanesini erkekler, 97 bin 474'ünü kadınlar oluşturmuştur. Toplam başvuru sayısı 2010 yılına göre 2016 yılında 155 bin 779 tane

artmıştır. Bu artışın 68 bin 857 tanesini kadınlar, 86 bin 922 tanesini erkekler oluşturmuştur. Yıllar itibari ile başvuruların yaklaşık olarak yüzde 40'ı kadınlardan, yüzde 60'ı erkeklerden oluşmaktadır.

Tablo 1: Mesleklere Göre Başvuru Sayısı (2016)

Meslekler	Kadın	Erkek	Genel Toplam
Beden İşçisi (Genel)	5.669	12.872	18.541
Temizlik Görevlisi	8.700	7.563	16.263
Büro Memuru (Genel)	5.372	3.843	9.215
Satış Danışmanı	4.327	4.554	8.881
Reyon Görevlisi	3.509	5.017	8.526
Sekreter	4.886	86	4.972
Şoför-Yük Taşıma	3	4.057	4.060
Garson (Servis Elemanı)	1.074	2.885	3.959
Büro İşçisi	1.930	1.896	3.826
Ön Muhasebeci	2.425	1.120	3.545

Kaynak: İŞKUR

Tablo 1'de Ankara ilinde mesleklere göre kayıtlı başvuru sayıları mevcuttur. En fazla başvurunun olduğu İlk 10 meslek içerisinde ilk sırada 18 bin 541 tane başvuruyla Beden İşçisi (Genel) mesleği bulunmaktadır. Bu rakam toplam başvuru sayısının %22,7'sini oluşturmaktadır. Bu mesleği Temizlik Görevlisi ve Büro Memuru (Genel) meslekleri takip etmiştir. Bu doğrultuda kadınların erkeklere göre daha nitelikli mesleklerde farklılaşma ortaya koyduğu söylenebilmektedir. Bu durum erkeklerin işgücüne katılımının yüksek olmasının yanında kadınların eğitim seviyesinin artması ile işgücüne katılımının artmasının bir sonucudur. Böylelikle Kurumumuza yapılan başvurulara da bu durum yansımaktadır.

Kayıtlı İşsiz

Kayıtlı işsizler, işsiz olup İŞKUR'a iş aramak için başvuruda bulunan kişileri kapsamaktadır. Bir kişi Kuruma kayıt olduktan sonra 12 ay boyunca herhangi bir işlemde bulunmazsa kayıtlarda aktif durumdan pasif duruma geçmektedir. Daha önce 18 ay olarak belirlenen aktif kayıtta kalma süresi 2016 yılı Ocak ayı ile birlikte 12 aya düşürülmüştür. Şekil 2'de yıllar itibariyle Ankara ili için İŞKUR'a kayıtlı işsizlerin cinsiyete göre dağılımı verilmiştir.

Şekil 2: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2010-2016)

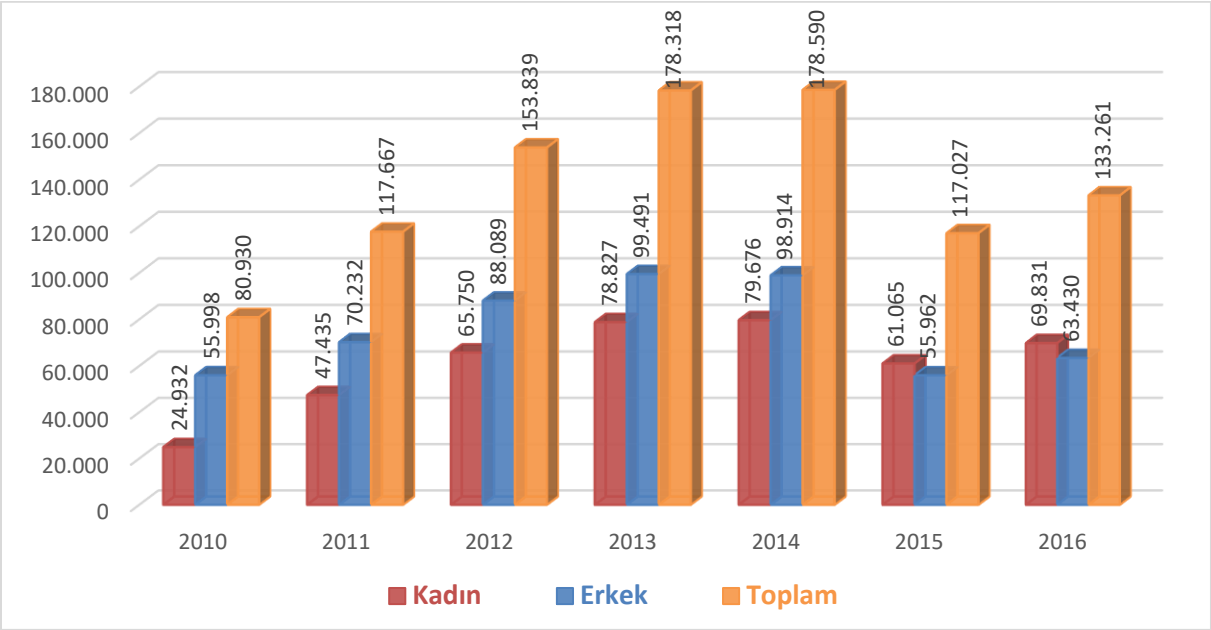

Kaynak: İŞKUR

2010 yılında Ankara ilinde İŞKUR'a kayıtlı 80 bin 930 işsizin 55 bin 998'i erkeklerden, geri kalan 24 bin 932 kişisi ise kadınlardan oluşmaktadır. 2016 yılında ise toplam 133 bin 261 kişi işsiz olarak kayıtlarda yerini almıştır. Yıllar itibariyle toplam kayıtlı işsiz sayısında artış eğilimi dikkati çekmektedir. 2015 yılındaki düşüşün nedeni ise 2015 yılı içinde kayıtlı işsiz sorgulamalarında SGK kayıtlarının da baz alınması yöntemine geçilmesidir. Bu gelişmenin, İŞKUR olarak işsizlere daha doğru ve etkin politika üretmek noktasında faydalı olacağı düşünülmektedir.

Yıllar itibariyle kadın ve erkek dağılımları incelendiğinde dikkati çeken nokta kadınların kayıtlı işsiz olarak İŞKUR kayıtlarındaki önemli artışıdır. 2010 yılında 24 bin 932 kadın kayıtlarda işsiz olarak yer almışken bu sayı 2016 yılında yaklaşık iki kattan fazla artarak 69 bin 430'a yükselmiştir.

Tablo 2: Mesleklere Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2016)

Meslekler	Kadın	Erkek	Genel Toplam
Beden İşçisi (Genel)	4.390	5.519	9.909
Temizlik Görevlisi	5.041	2.402	7.443
Büro Memuru (Genel)	4.175	2.400	6.575
Satış Danışmanı	2.404	2.160	4.564
Sekreter	3.903	59	3.962
Reyon Görevlisi	1.509	1.612	3.121
Büro İşçisi	1.549	1.106	2.655
Ön Muhasebeci	1.905	741	2.646
Çaycı	2.025	373	2.398
Aşçı Yardımcısı	2.086	276	2.362

Kaynak: İŞKUR

Tablo 2'de Ankara ilinde mesleklere göre kayıtlı işsiz sayıları mevcuttur. En fazla kayıtlı işsizin olduğu İlk 10 meslek içerisinde ilk sırada Beden İşçisi (Genel) mesleği yer almakta olup bu meslekte Ankara ilinde Kuruma kayıtlı 9 bin 909 işsiz bulunmaktadır. Bu rakam Ankara ilindeki toplam kayıtlı işsiz sayısının %21,7'sini oluşturmaktadır. Bu mesleği Temizlik Görevlisi ve Büro Memuru (Genel) meslekleri takip etmiştir. Başvurularda olduğu gibi kadın kayıtlı işsizlerde de aynı durum söz konusudur. Kadınlarda en çok Beden İşçisi, Temizlik Görevlisi, Sekreter gibi mesleklerin yanı sıra Çocuk Gelişim Elemanı, Aşçı, Ön Muhasebeci ve Bilgisayar İşletmeni gibi niteliği yüksek mesleklerde de kayıtlı işsiz bulunmaktadır.

Açık İşler

Açık iş; en basit tanımlama ile Kuruma işverenler tarafından verilen işgücü talebidir. Açık iş sayısının artması kendisini işe yerleştirmede göstermekte ve işverenlerin İŞKUR ile çalışma isteklerinin arttığı yönünde izlenim vermektedir.

Şekil 3: Yıllara Göre Açık İş Sayıları (2010-2016)

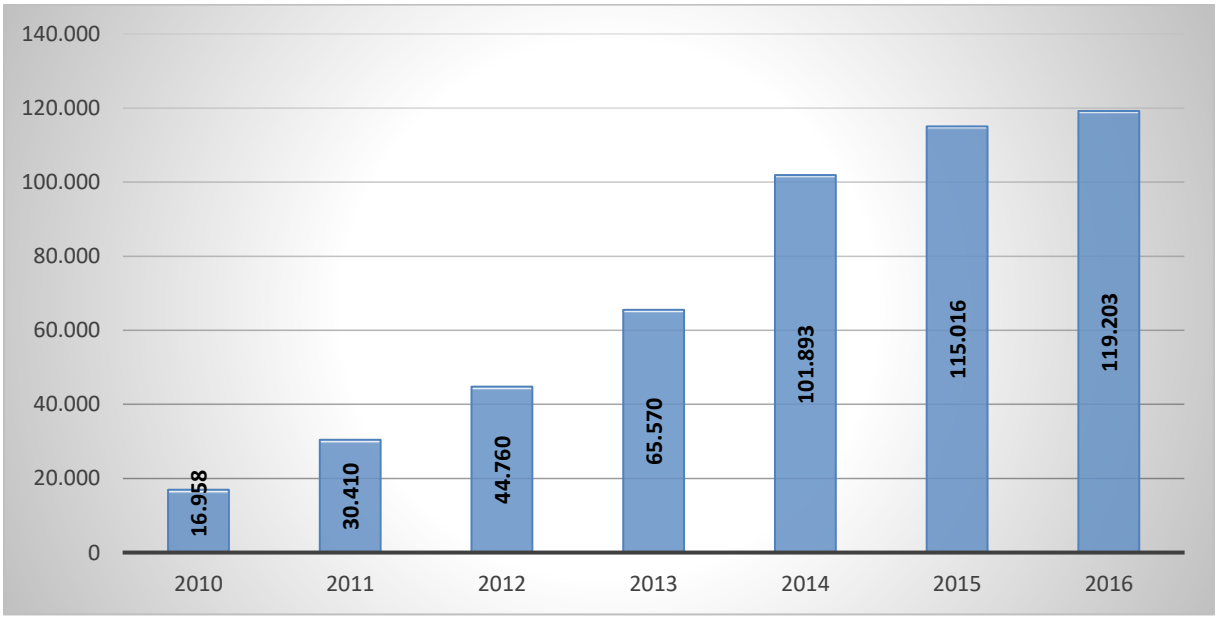

Kaynak: İŞKUR

Şekil 3'te görüleceği üzere 2010 yılında 16 bin 958 kişilik işgücü talebi alınmışken bu sayı 2016 yılına gelindiğinde 115 bin 16 kişiye yükselmiştir. Açık iş sayıları yıllar içerisinde sürekli artan bir eğilimdedir. 2014 yılında ki açık iş sayısı bir önceki yıla göre yüzde 55,4 oranında artış göstermiştir. Açık iş sayısı 119 bin 203 ile 2016 yılında zirveyi görmüş ve bir önceki yıla göre yaklaşık yüzde 3,6'lık bir artış sergilemiştir. Şekilde 2014 yılından sonraki dönemlerde artış devam etmiş fakat artma oranı azalmıştır. Buda gösteriyor ki İŞKUR portalına Ankara ilindeki tüm açık iş ilanlarını yansıtabilmektedir.

Tablo 3: Mesleklere Göre Açık İş Sayıları (2016)

Meslekler	Açık İş Sayısı
Beden İşçisi (Genel)	20.875
Temizlik Görevlisi	18.319
Reyon Görevlisi	10.277
Güvenlik Görevlisi	4.391
Satış Danışmanı	4.315
Garson (Servis Elemanı)	2.783
Büro Memuru (Genel)	2.408
Şoför-Yük Taşıma	2.217
Şoför (Yolcu Taşıma)	1.828
Kasiyer	1.786

Kaynak: İŞKUR

Ankara ilinde 2016 yılında 119 bin 203 kişilik açık iş, işverenler tarafından İŞKUR'a iletilmiştir. Bu sayının içinde, kayıtlı işsizlerde ve başvuru sayılarında olduğu gibi ilk sırada 20 bin 875 tane açık işe sahip Beden İşçisi (Genel) mesleği bulunmaktadır. Bu sayı toplam açık iş sayısının %30,1'ini oluşturmaktadır. Bu mesleği Temizlik Görevlisi ve Reyon Görevlisi meslekleri takip etmiştir.

İşe Yerleştirmeler

İşgücü piyasasının arz ve talep yönlü olduğu düşünüldüğünde işgücü talebinin artması ile daha fazla bireyin işe yerleşmesi doğal bir sonuçtur. Bu nedenle işe yerleştirme sayılarının artması için işverenlerden alınan açık işlerin artışının önemli olduğu unutulamamalıdır.

Şekil 4: Yıllar İtibari ile Cinsiyete Göre İşe Yerleştirme Sayısı (2010-2016)

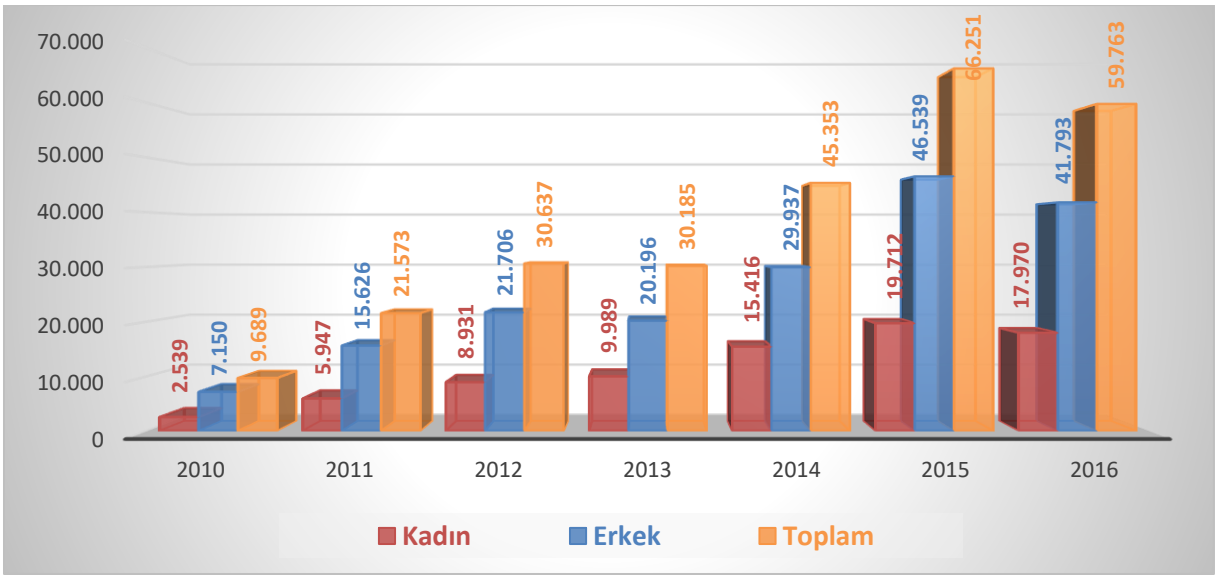

Kaynak: İŞKUR

2010 yılındaki işe yerleştirme sayısı 9 bin 689 olan Ankara ilinde işe yerleştirilenlerin 7 bin 150'si erkeklerden, geri kalan 2 bin 539'u ise kadınlardan oluşmaktadır. Bu rakamlar açık işte olduğu gibi sürekli artış eğilimindedir. 2016 yılında Ankara ilinde 59 bin 763 kişi İŞKUR tarafından işe yerleştirilmiştir. 2016 yılına kadar işe yerleşenlerin yaklaşık yüzde 26 ile 34'ü kadınlardan oluşmuştur. 2016 yılında ise yüzde 30,1 oluşmuştur.

Şekil 4'te görüleceği üzere 2015 yılına kadar işe yerleştirme rakamlarında sürekli bir artış yaşanmıştır. 2016 yılında ise düşüş yaşandığı gözlemlenmiştir. Bu durum ekonomideki durgunluk, sektörel belirsizlikler, asgari ücret düzeyi ile ekonomideki mal ve hizmet talebi gibi faktörler işverenlerin işgücü talebini etkilemektedir. İŞKUR olarak her koşulda ekonomideki potansiyel olamasa da fiili açık işleri mümkün olduğunca Kuruma kazandırıp, İŞKUR üzerinden iş arayan kayıtlı işgücü ile eşleştirmek işgücü piyasasında etkinliği arttırmak adına önemlidir. Bu durum da doğal olarak istatistiklere işe yerleştirme olarak yansıyacaktır.

Tablo 4: Mesleklere Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2016)

Meslekler	Kadın	Erkek	Genel Toplam
Temizlik Görevlisi	3.384	6.904	10.288
Beden İşçisi (Genel)	612	9.173	9.785
Reyon Görevlisi	3.125	4.571	7.696
Güvenlik Görevlisi	234	1.846	2.080
Satış Danışmanı	1.018	1.012	2.030
Şoför-Yük Taşıma	1	1.486	1.487
Büro Memuru (Genel)	738	739	1.477
Beden İşçisi (İnşaat)	14	1.183	1.197
Garson (Servis Elemanı)	346	752	1.098
Kasiyer	778	245	1.023

Kaynak: İŞKUR

Ankara ilinde 10 bin 288 tane işe yerleştirmeyle Temizlik Görevlisi mesleği ile ilk sırada yer almaktadır. Bu sayı toplam işe yerleştirme sayısının %27'sini oluşturmaktadır. Bu mesleği Beden İşçisi (Temizlik) , Reyon Görevlisi meslekleri takip etmektedir. Kadınlar en çok Temizlik Görevlisi, Reyon Görevlisi ve Satış Danışmanı mesleklerinde işe yerleştirilirken, erkekler en çok Beden İşçisi (Temizlik), Temizlik Görevlisi ve Reyon Görevlisi mesleklerinde işe yerleştirilmiştir.

Aktif İşgücü Programları

İŞKUR, aktif işgücü piyasası programları aracılığıyla işgücü piyasasında becerileri eskimiş ya da hiçbir niteliği olmayan işgücüne beceri kazandırarak daha kolay iş bulmasına imkân vermekte ve işsizlikten istihdama geçişi kolaylaştırmaya çalışmaktadır.

Aktif işgücü piyasası programları içerisinde bulunan mesleki eğitim kursları, işbaşı eğitim programları ve girişimcilik eğitim programları ile işgücüne nitelik kazandırmaktadır. Toplum yararına programlar ise işsizliğin yoğun olduğu yerlerde ve dönemlerde işgücünün, işgücü piyasasından uzak kalmasını önlemede önemli bir araçtır.

Tablo 5: Mesleki Eğitim Kurs ve Kursiyer Sayıları (2010-2016)

MEK				
Yıllar	Kurs	Kadın	Erkek	Toplam
2010	178	3.263	2.457	5.720
2011	300	6.018	3.429	9.447
2012	419	10.698	4.950	15.648
2013	292	8.911	3.256	12.167
2014	200	8.701	1.842	10.543
2015	377	14.690	3.639	18.329
2016	241	7.846	1.714	9.560

Kaynak: İŞKUR

Mesleki eğitim kursu en fazla 2012 yılında düzenlenmiştir. Düzenlenen 419 kursa 10 bin 698 kadın kursiyer, 4 bin 950 erkek kursiyer katılarak toplam 15 bin 648 kursiyer katılım sağlamıştır. 2016 yılında ise düzenlenen 241 mesleki eğitim kursuna 9 bin 560 kursiyer katılmıştır. Katılan kursiyerlerin 7 bin 846'sı erkek, bin 714'ü erkeklerden oluşmaktadır.

Mesleki eğitim kursları; yeni bir meslek kazandırılması veya var olan mesleki becerilerin geliştirilmesi suretiyle bireylerin istihdam edilebilirliğini arttırarak işsizlik probleminin çözülmesini hedefleyen programlardır. Bu kapsamda düzenlenecek kursların beceri eksikliği olan kitlelere ulaşması büyük önem taşımaktadır. Kursa katılan bireylerin cinsiyetleri incelendiğinde kadın katılımcıların daha fazla olduğu görülmektedir. Kadınların eğitim seviyesi arttıkça işgücüne katılımlarının arttığı gerçeği düşünüldüğünde mesleki eğitim kursları ile kadınların beceri seviyeleri arttırılarak işgücü piyasasına girişleri ve istihdam edilebilirlikleri kolaylaştırılmaktadır. 2016 yılında katılan kursiyerlerin yüzde 82'si kadınlardan oluşmaktadır. Bu bilgiler ışığında katılımcıların cinsiyet dağılımı incelendiğinde kadınların yüksek oranda olması hedef kitlenin doğru belirlendiğini göstermektedir.

Tablo 6: Mesleki Eğitim Kurslarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı

Kadın	Erkek	Toplam
Aşçı Yardımcısı	Muhasebe Yardımcı Elemanı	Aşçı Yardımcısı
Sekreter	Ahşap Mobilya İmalatçısı	Sekreter
Çocuk Bakıcısı/Çocuk Bakım Elemanı	Gaz Altı Kaynakçısı	Muhasebe Yardımcı Elemanı
Muhasebe Yardımcı Elemanı	Aşçı Yardımcısı	Çocuk Bakıcısı/Çocuk Bakım Elemanı
Kasiyer	Elektrik Pano Montaj İşçisi	Kasiyer
Kadın Giysileri Dikim Elemanı(Düz Dar Etek- Kadın Pantolonu-Bluz-Elbise-Fantezi Elbise)	Bilgisayar İşletmeni	Kadın Giysileri Dikim Elemanı(Düz Dar Etek- Kadın Pantolonu-Bluz-Elbise-Fantezi Elbise)
Hasta Refakatçisi	Isıl İşlem İşçisi	Hasta Refakatçisi
Bilgisayar İşletmeni	Elektrik Tesisatı Ve Pano Montörü Teknisyeni/Elektrik Teknisyeni	Bilgisayar İşletmeni
Saç Bakım Ve Yapımcısı	Kasiyer	Saç Bakım Ve Yapımcısı
Cilt Bakımı Ve Temel Makyajcısı	Mobilyacı	Cilt Bakımı Ve Temel Makyajcısı

Kaynak: İŞKUR

2016 yılında en fazla Düz Dikiş Makineci, Müşteri Hizmetleri Satış Ve Hizmet Yetkilisi ve Çoban/Sürü Yönetim Elemanı (Küçükbaş Hayvan) mesleklerinde kurs düzenlenmiştir. Kadınlarda en fazla Düz Dikiş Makineci, Müşteri Hizmetleri Satış Ve Hizmet Yetkilisi ve El Nakışçısı mesleğinde kurs düzenlenmiştir. Erkeklerde ise en fazla Çoban/Sürü Yönetim Elemanı (Küçükbaş Hayvan), Müşteri Hizmetleri Satış Ve Hizmet Yetkilisi ve Haberleşme Tesisatı Bakım Ve Onarımcısı mesleklerinde kurs düzenlenmiştir.

Tablo 7: İşbaşı Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2010-2016)

İEP				
Yıllar	Kurs	Kadın	Erkek	Toplam
2010	8	22	86	108
2011	108	69	154	223
2012	343	487	460	947
2013	384	689	836	1.525
2014	169	468	421	889
2015	2056	3.139	2.901	6.040
2016	6039	7.503	7.227	14.730

Kaynak: İŞKUR

İşsizliğin en önemli nedenlerinden biri gerekli mesleki bilgi ve beceriye sahip olunamamasının yanında yeterli iş tecrübesine sahip olunmamasıdır. İşbaşı eğitim programının temel gayesi mesleki deneyimi veya iş tecrübesi olmayan kişilere mesleki deneyim ve iş tecrübesi kazandırılarak bu kişilerin istihdam edilebilirliklerinin arttırılmasıdır. Bir diğer gaye ise nitelikli işgücü temin etmekte zorlanan

işverenlere işe alacakları kişileri işyerinde belli bir süre gözlemleyerek ve eğitim vererek kişiler hakkında ayrıntılı bilgi sahibi olma ve işe alma konusunda isabetli bir karar verme imkânı sunmaktır.

2014 yılından itibaren işbaşı eğitim programlarının sayısı artış eğilimi içerisindedir. İşverenler tarafından oldukça rağbet gösterilen işbaşı eğitim programları, katılımcılar açısından da pratik eğitim almaları ve işyerinde tecrübe kazanarak sonrasında daha kolay iş bulmaları açısından önemli bir aktif işgücü programı olarak karşımıza çıkmaktadır. 2016 yılında düzenlenen toplam kurs sayısı 2010 yılına göre 754 kat artmıştır. Bu durum İŞKUR'un kurslarının daha çok kişiye beceri kazandırdığını ve işgücü piyasasında etkinliğini arttırdığını göstermektedir.

2016 yılında 6 bin 39 program düzenlenmiş olup toplam 14 bin 730 kişi programa katılmıştır. Katılımcıların yüzde 50,9'u kadınlardan yüzde 49,1'i erkeklerden oluşmaktadır. Artış eğiliminde olan işbaşı eğitim programından 2016 yılında 2015 yılına göre yüzde 143,9 oranında daha fazla kişi faydalanmıştır.

Tablo 8: İşbaşı Eğitim Programlarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı

Kadın	Erkek	Toplam
Satış Elemanı (Perakende)	Satış Elemanı (Perakende)	Satış Elemanı (Perakende)
Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	Satış Danışmanı	Satış Danışmanı
Satış Danışmanı	Garson (Servis Elemanı)	Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi
Hasta Danışmanı	Diğer Elektrikli Eşya Montajcıları Ve İlgili Elektrik İşçileri	Büro Memuru (Genel)
Büro Memuru (Genel)	Büro Memuru (Genel)	Garson (Servis Elemanı)
Perakende Satış Elemanı (Gıda)	Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	Perakende Satış Elemanı (Gıda)
Hasta Kabul-Kayıt Görevlisi	Perakende Satış Elemanı (Gıda)	Hasta Danışmanı
Garson (Servis Elemanı)	Elektrik-Elektronik Teknisyeni	Diğer Elektrikli Eşya Montajcıları Ve İlgili Elektrik İşçileri
Kasiyer	Reyon Görevlisi	Ön Muhasebeci
Sekreter	Güvenlik Görevlisi	Aşçı Yardımcısı

Kaynak: İŞKUR

2016 yılında en fazla Satış Elemanı (Perakende), Satış Danışmanı, Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi , Büro Memuru (Genel) ve Garson (Servis Elemanı) mesleklerinde işbaşı eğitim programı düzenlenmiştir. Kadınlarda en fazla Satış Elemanı (Perakende), Satış Danışmanı ve Garson (Servis Elemanı) mesleğinde program düzenlenmiştir. Erkeklerde ise en fazla Satış Elemanı (Perakende), Satış Danışmanı, Garson (Servis Elemanı) mesleklerinde program düzenlenmiştir.

Tablo 9: Girişimcilik Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2010-2016)

GEP				
Yıllar	Kurs	Kadın	Erkek	Toplam
2014	5	256	168	424
2015	17	330	258	588
2016	38	412	523	935

Kaynak: İŞKUR

Girişimcilik Eğitim Programları, istihdamın korunması, artırılması, geliştirilmesi ve işsizliğin azaltılması hedefleri çerçevesinde işsizlere kendi işlerini kurma imkânı sunarak hem işsiz olan bireyleri işsizlikten kurtarmayı hem de bireylere ilave istihdam imkânı oluşturmayı hedeflemektedir. 2016 yılında 38 tane girişimcilik eğitim programı düzenlenmiştir. 2016 yılında düzenlenen girişimcilik eğitim programı 2015 yılına göre 2,2 kat daha fazladır. Programa 412'i kadın, 523'ü erkek olmak üzere toplam 935 kişi katılmıştır.

Tablo 10: Toplum Yararına Programlar (Kurs ve Kursiyer Sayıları) (2010-2016)

TYP				
Yıllar	Kurs	Kadın	Erkek	Toplam
2010	52	952	1.511	2.463
2011	19	172	533	705
2012	36	395	934	1.329
2013	28	170	400	570
2014	51	800	1.462	2.262
2015	139	7.227	5.295	12.522
2016	79	3.828	2.423	6.251

Kaynak: İŞKUR

Toplum Yararına Programlar; işsizliğin yoğun olduğu dönemlerde toplum yararına bir iş ya da hizmetin gerçekleştirilmesi yoluyla özellikle istihdamında zorluk çekilen işsizlerin çalışma alışkanlık ve disiplininden uzaklaşmalarını engelleyerek işgücü piyasasına uyumlarını gerçekleştirmek ve geçici gelir desteği sağlamak gayesiyle uygulanmaktadır. 2016 yılından toplam 79 kurs açılmış olup bu programlara 3 bin 828'i kadın, 2 bin 423'ü erkek olmak üzere toplamda 6 bin 251 kişi katılmıştır.

İşsizlik Ödeneği

İşsizlik sigortası, kişinin bir işyerinde çalışırken; çalışma istek, yetenek, sağlık ve yeterliliğinde olmasına rağmen, kendi istek ve kusuru dışında işini kaybetmesi halinde uğradıkları gelir kayıplarını kısmen de olsa karşılayabilmek için, sigortacılık tekniği ile faaliyet gösteren sigorta koludur.

Tablo 11: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneği Başvuru ve Hak Eden Sayısı (2010-2016)

Yıllar	Başvuru Sayısı	Hak Eden Sayısı
2010	31.819	23.361
2011	32.303	22.122
2012	43.833	23.939
2013	51.030	26.801
2014	62.961	33.263
2015	77.424	39.317
2016	113.876	57.407

Kaynak: İŞKUR

Ankara ilinde 2016 yılında toplam 113 bin 876 kişi işsizlik ödeneğine başvurmuş, bu kişilerden 57 bin 407'si işsizlik ödeneği almaya hak kazanmıştır. İşsizlik ödeneğine başvuru ve hak eden sayısı yıllar itibari ile artmıştır. İşsizlik ödeneğine başvuranların sayısı 2016 yılında 2015 yılına göre yüzde 47,1 oranında artmıştır. İşsizlik ödeneğini hak edenlerin sayısı ise 2016 yılında 2015 yılına göre yüzde 46 oranında artış göstermiştir.

Tablo 12'de ise işsizlik ödeneğini hak edenlerin meslek bilgileri yer almaktadır. İşsizlik ödeneğini hak edenler içerisinde ilk sırada Beden İşçisi (Genel) mesleğindekiler bulunmaktadır.

Tablo 12: Mesleklere Göre İşsizlik Ödeneğini Hak Eden Sayıları (2016)

Meslekler	İÖ Hakeden Sayısı
Beden İşçisi (Genel)	3.900
Satış Danışmanı	2.578
Temizlik Görevlisi	2.388
Büro Memuru (Genel)	1.971
Sekreter	1.311
Ön Muhasebeci	1.191
Muhasebeci	1.138
Şoför-Yük Taşıma	1.082
Aşçı	1.050
Güvenlik Görevlisi	1.048

Kaynak: İŞKUR

Ankara ili için başvuru sayısı, kayıtlı işsiz sayısı ve açık iş sayısında ilk sırada yer alan Beden İşçisi (Genel) mesleği işsizlik ödeneğini hak edenler içinde de birinci sırada yer almaktadır. Beden İşçisi (Genel) mesleğinde 3 bin 900 kişi işsizlik ödeneği almayı hak etmiştir. Bu rakam toplam işsizlik ödeneğini almaya hak edenlerin %1,7'sini oluşturmaktadır. Satış Danışmanı mesleğinde ise bu sayı 2 bin 578 olarak gerçekleşmiştir. Bu meslekleri ise Temizlik Görevlisi, Büro Memuru (Genel),Sekreter, Ön Muhasebeci, Muhasebeci Şoför-Yük Taşıma, Aşçı ve Güvenlik Görevlisi meslekleri takip etmiştir. Tablo 12'den anlaşılacağı üzere birkaç meslek haricinde daha çok nitelik gerektirmeyen mesleklerde işsizlik ödeneği alma durumu mevcuttur. Bu durum da meslek sahibi olan kişilerin daha az iş kaybına uğradıkları anlamına gelmektedir.

İKİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI

İşgücü piyasasında arz ve talep dengesinin kurulması yolu ile daha etkin işleyişi sağlamak adına işgücü piyasasındaki gelişmeleri takip etmek önemli bir konuyu oluşturmaktadır. İşgücü piyasasında işgücü arzı ve talebinin niteliklerini ortaya çıkarmak ise söz konusu etkin işleyişin ön şartı olarak kabul edilmektedir. İşgücü arzında görülen fazlalıklara rağmen hala belirli alanlarda işgücü sıkıntısı çekilmekte, nitelik uyumsuzluğu sonucu işsizlik azalış eğilimine girememektedir. Bu sorun da gelişmiş ülkelerin dahi işgücü piyasasında en çok sıkıntı çektiği konuların başında gelmektedir.

İşgücü piyasasında eşleştirme hizmetlerinde yaşanan bu tür sıkıntıları bertaraf edebilmek için işgücünün istihdam edilebilirliğini arttırmak odak nokta olarak ortaya çıkmasına rağmen ilk önce işgücü piyasasının gerçek ihtiyaçlarını tespit etmek önemlidir. Bunun sebebi işgücü piyasasının ihtiyacı olmamasına rağmen söz konusu alanda işgücü yetiştirilmesi gibi etkin olmayan faaliyetlerde bulunmanın oluşturduğu etkinlik problemi olarak söylenebilir. Belirli bir alanda işgücü ihtiyacı var mı? İhtiyaç varsa kaç kişilik açık iş mevcut? Hangi beceriler aranmakta? Bir mesleğin temininde güçlük çekiliyorsa bunun sebebi işe başvuru yapılmaması mı, gerekli niteliğe sahip olunamadığından mı ya da ücret ve çalışma koşulları beğenilmediği için mi? Bu soruların cevaplarına ulaşmak, etkin bir eşleştirme hizmeti için zaruri görünmektedir. Bu sebeple işgücü piyasasının talep boyutunun ele alınıp, Kurum politikalarına yön vermesi için çok ciddi çalışmalar yapılmaktadır. İşgücü piyasasının arz yönünü ele alan ve istatistiklerini yayımlayan Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), bu çalışmalarını Sürekli Hanehalkı İşgücü Anketleri aracılığıyla gerçekleştirmektedir. Talep tarafına ilişkin ise İŞKUR'un İşgücü Piyasası Araştırmaları bu alandaki boşluğu kapatmaya yöneliktir. Bu bağlamda işgücü piyasasının seyrini izlemek, değerlendirmek ve beklentileri açığa çıkarmak gayesiyle İşgücü Piyasası Araştırması yapılmaktadır.

4904 sayılı Kanunda Türkiye İş Kurumuna verilen görevlere istinaden işgücü piyasası ihtiyaçlarının tespit edilmesi gayesiyle Türkiye İş Kurumunca 2007 yılından beri İşgücü Piyasası Araştırmaları (İPA) periyodik olarak sürdürülmektedir. Değişik yöntemler kullanılarak 2007'den beri devam ettirilen araştırmalar 2009 yılından itibaren yılda iki defa yapılmaya başlanmıştır. İşgücü piyasası araştırmaları 2011 yılı ikinci yarısından itibaren TÜİK işbirliğiyle devam etmektedir.

Bu çalışmaların temel amaçları, işgücü piyasası ile ilgili periyodik bilgi elde etmek, işgücü piyasasında mevcut ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve

gelişmeleri izlemek, işgücü piyasasının talep yapısını ortaya koymak ve bu sonuçlar üzerinden aktif istihdam politikalarına veri kaynağı teşkil etmek şeklindedir. Bu çalışmanın önemli amaçlarından biride İŞKUR dışında da diğer kurum ve kuruluşların işgücü talebi hakkında bilgi ihtiyacını karşılamaktır.

Türkiye İş Kurumu, 2017 Yılı İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında 3 Nisan – 5 Mayıs 2017 tarihleri arasında Türkiye genelinde 90 bin 749 işyeri ziyaret edilerek yüze görüşme yöntemiyle veri derlenmiştir. TÜİK İşyeri Kayıtları Sistemi altlık kullanılarak Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev. 2 sınıflandırmasına göre Tarım, Kamu Yönetimi ve Savunma; Zorunlu Sosyal Güvenlik, Hane Halklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri ile Uluslararası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri dışındaki 17 alt sektörde yer alan ve 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri için 77 ilde tamsayım, 4 ilde (Ankara, İstanbul, İzmir, Bursa) örneklem yöntemiyle çalışılmıştır. 2-9 ile 10-19 arası çalışanı olan işyerlerinde ise Türkiye geneli sonuç alabilmek için örneklem yöntemiyle sahaya çıkılmıştır. Bu tabakalarda il düzeyinde bir sonuç elde edilmemiştir.

İşyerleriyle, Kurum personeli tarafından yüz yüze görüşme yöntemiyle gerçekleştirilen "İl İşgücü Piyasası Araştırması İşyeri Bilgi Formu" kapsamında,

- Temel işyeri bilgileri
- Mevcut istihdam bilgileri (Cinsiyet, Meslek)
- Açık iş (Meslek, Talep Edilen Eğitim ve Beceri düzeyleri, Arama Kanalı, Cinsiyet, Arama Süresi)
- Temininde güçlük çekilen meslekler (Meslek, Güçlük Çekme Nedeni)
- 30 Nisan 2018 tarihleri itibariyle artış/azalış olacağı düşünülen mesleklere ilişkin sorular sorulmuştur.

İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM

İşyerleri ve Mevcut İstihdam bölümünde Ankara ilinde gerçekleştirilen işgücü piyasası araştırması kapsamında bulunan işyerleri ile işyerlerinde çalışanlar üzerinde durulmaya çalışılacaktır. İşyerlerinin kuruluş yılı, İŞKUR hizmetlerinden yararlanma durumu ve hangi tür hizmetlerden yararlandığı, işyerlerinin vardiyalı çalışma yapma durumları, ihracat yapıp yapmama durumları ile part-time çalışanının bulunup bulunmadığı durumlarına ilişkin toplanan bilgilere yer verilecektir. Çalışma kapsamında Ankara ilinde 9 bin 442 işyeri için veri derlenmiştir. Bu işyerlerinde 410 bin 990 çalışan tespit edilmiştir.

İşyeri Verileri

Ankara ilinde 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri için veri üretilmiştir. Tablo 13'de Ankara ilinde araştırma kapsamında olan işyerlerinin sektörel dağılımı incelenecektir.

Tablo 13: İşyerlerinin Sektörel Dağılımı

Sektörler	İşyeri Sayısı
İnşaat	2.686
İmalat	1.837
Toptan Ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının Ve Motosikletlerin Onarımı	1.484
İdari Ve Destek Hizmet Faaliyetleri	671
Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	581
Mesleki, Bilimsel Ve Teknik Faaliyetler	579
Ulaştırma Ve Depolama	281
Eğitim	270
İnsan Sağliği Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	260
Bilgi Ve İletişim	216
Diğer Hizmet Faaliyetleri	188
Madencilik Ve Taş Ocakçılığı	109
Elektrik, Gaz, Buhar Ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıtımı	81
Gayrimenkul Faaliyetleri	74
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence Ve Spor	67
Finans Ve Sigorta Faaliyetleri	32
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi Ve İyileştirme Faaliyetleri	27
Genel Toplam	**9.442**

Kaynak: İPA 2017

Ankara ilinde İnşaat sektörünün önemi, İşgücü Piyasası Araştırmalarında da ortaya çıkmıştır. Ankara ilindeki çalışma kapsamına giren işyerlerinin yüzde 28,4'ü İnşaat sektöründe yer almaktadır. Türkiye geneli ile kıyaslama yapılacak olursa; Türkiye genelinde 20 ve daha fazla istihdamlı işyerleri içerisinde İnşaat sektöründe bulunan işyerlerinin ağırlığı yüzde 17,8'dir. Bu durumda Ankara ilinde İnşaat sektöründe bulunan işyerlerinin toplam işyerleri içindeki ağırlığı Türkiye ortalamasının üzerinde bulunmaktadır. İnşaat sektöründen sonra en fazla işyeri İmalat sektöründe faaliyet göstermektedir. Araştırma kapsamında il genelinde yer alan işyerlerinin yüzde 19,4'ü bu sektörde bulunmaktadır. Ayrıca yüzde 30 olan Türkiye verileri için en çok işyeri olan sektördür. Ankara ilinde 20 ve daha fazla kişi istihdam eden her 2 işyerinden bir tanesi İnşaat ve İmalat sektöründe faaliyet göstermektedir.

En az işyeri ise Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi Ve İyileştirme Faaliyetleri sektöründe bulunmaktadır. Daha sonra ise Finans Ve Sigorta Faaliyetleri ile Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence Ve Spor sektörü ortalama 50 işyeri ile karşımıza çıkmaktadır. Ancak bu tablo okunurken Ankara ili düzeyinde 20 ve daha fazla istihdamı olan işyerleri araştırma kapsamına dahil olduğu göz önünde bulundurulmalıdır. Ayrıca bu araştırma işyeri bazlı bir araştırma olup mutlaka istihdamı 20'den az olan bir Finans ve Sigorta Faaliyetleri sektöründe bulunan banka şubesi mevcut olacağından verilerin düşük olması doğaldır.

Şekil 5: İşyerlerinin Yaşına Göre Dağılımı

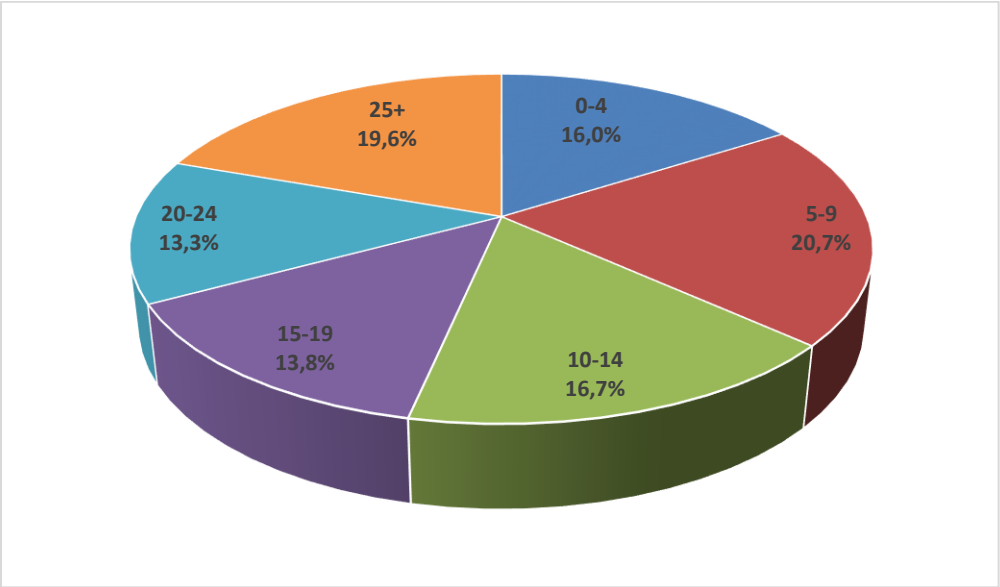

Kaynak: İPA 2017

Şekil 5'te görüldüğü üzere Ankara ilinde araştırma kapsamında yer alan işyerlerinin yüzde 20,7'si 5-9 yaş arasındaki işyerlerinden oluşmaktadır. 10-14 yaş arasında olan işyerlerinin ağırlığı ise yüzde 16,7'dir. İşyerlerinin yaklaşık yarısı 5-19 yaş aralığındadır. Yaklaşık her 3 işyerinden biri ise 20 ve daha fazla yıldır faaliyet göstermektedir.

Şekil 6: Sektörlere Göre Part-time Çalışanı Olan İşyerlerinin Dağılımı

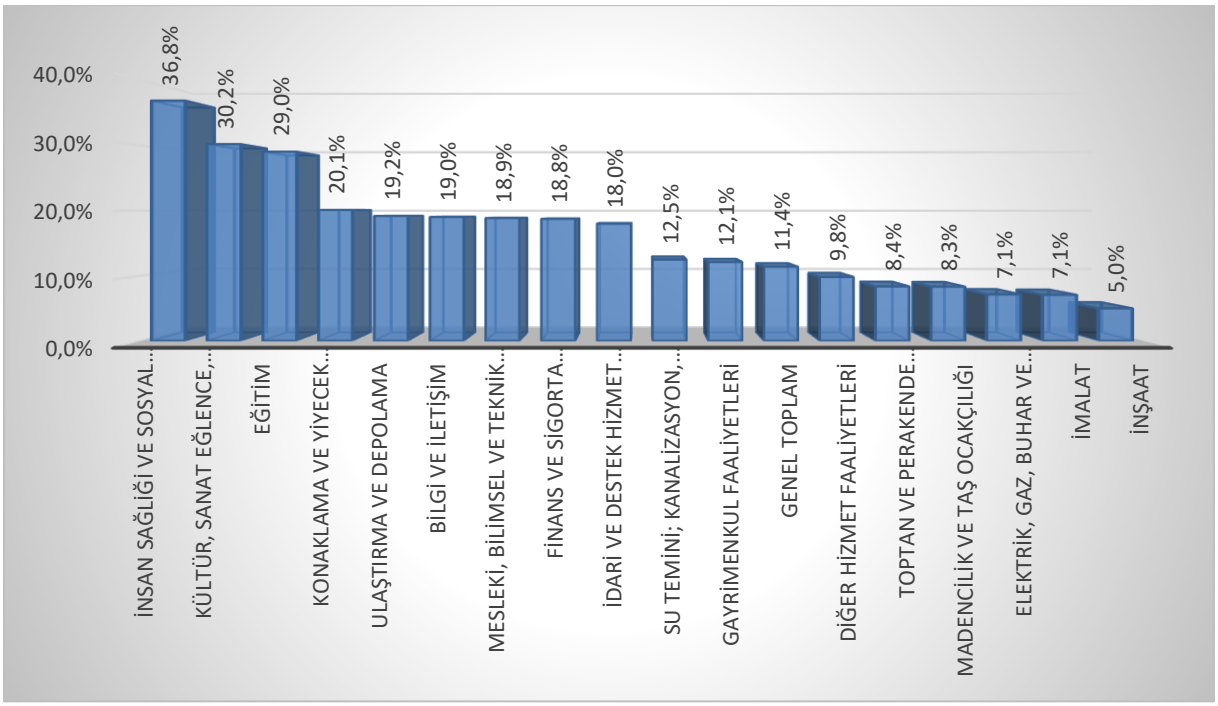

Kaynak: İPA 2017

Ankara ilinde İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektöründe yer alan işyerlerinin yüzde 36,8'inde part-time çalışan bulunmaktadır. Ankara ili genelinde bu oran yüzde 11,4 olarak gerçekleşmiştir. İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörü Türkiye genelinde de bu konuda öne çıkmış ve yüzde 36 ile birinci sırada yer almıştır. Ankara ilinde ikinci sırada Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence Ve Spor sektörü yer almıştır. Bu sektörde işyerlerinin yüzde 30,2'sinde part-time çalışanı bulunmaktadır Üçüncü sırada ise yüzde 29 ile Eğitim sektörü yer almıştır. Bu sektörlerde bulunan işyerlerinde part-time çalışan olmasının sebebi bu alanların part-time çalışmaya uygun olmasıdır. Zira İnşaat sektöründe işgücü part-time çalışma yapma eğiliminde daha az bulunmaktadır. Özellikle çalışma şartları ve ücret düzeyi, part-time çalışma yönünde işgücünü sevk etmemektedir.

Part-time çalışmalar, esnek bir çalışma şekli olup işgücü piyasasında kadınlar tarafından oldukça talep edilmektedir. Gerek ailevi yükümlülükler gerekse işgücü piyasasında işverenlerin kadın emeğinden sürekli olarak faydalanabilme yönündeki olumsuz algısı kadınları, part-time şeklinde istihdam biçimlerine yönlendirmektedir. Şekil 7'de part-time çalışma yapılan ve yapılmayan işyerlerindeki kadın çalışanların oranları bulunmaktadır.

Şekil 7: Kadınların Part-Time Çalışma Durumu

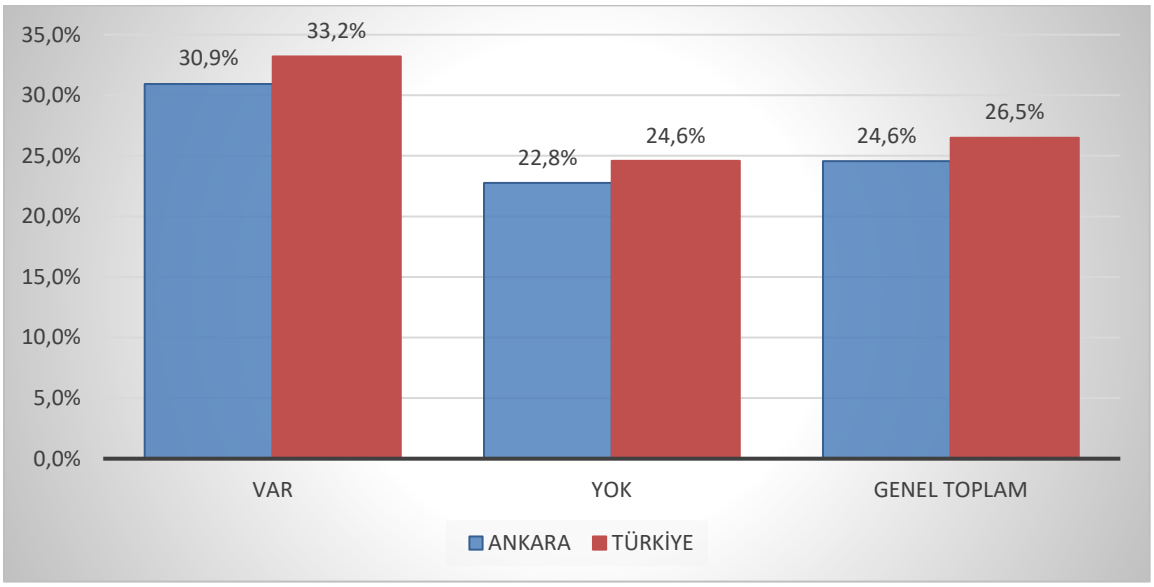

Kaynak: İPA 2017

Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işyerlerinde çalışanların yüzde 26,5'ini kadınlar oluşturmaktayken Ankara ilinde bu oran yüzde 24,6 olarak gerçekleşmiştir. Part-time çalışma yapma durumlarına göre Ankara ili verileri incelendiğinde ise bu esnek çalışma şeklini kullanan işyerlerinde çalışanların içinde kadınların oranı yüzde 30,9 iken bu çalışma şeklini kullanmayan işyerlerindeki kadın çalışanların oranı yüzde 22,8 olarak tespit edilmiştir. Türkiye geneli verileri incelendiğinde part-time çalışma yapan işyerlerinde kadın çalışanların oranı yüzde 33,2 iken bu oran part-time çalışma

yapmayan işyerlerinde yüzde 24,6'da kalmıştır. Ankara ilinde part-time çalışma kadın istihdamını olumlu etkilemektedir. Türkiye geneli ile aynı bir durum söz konusudur.

Şekil 8: Sektör Bazında İşyerlerinin Vardiyalı Çalışma Yapma Durumu

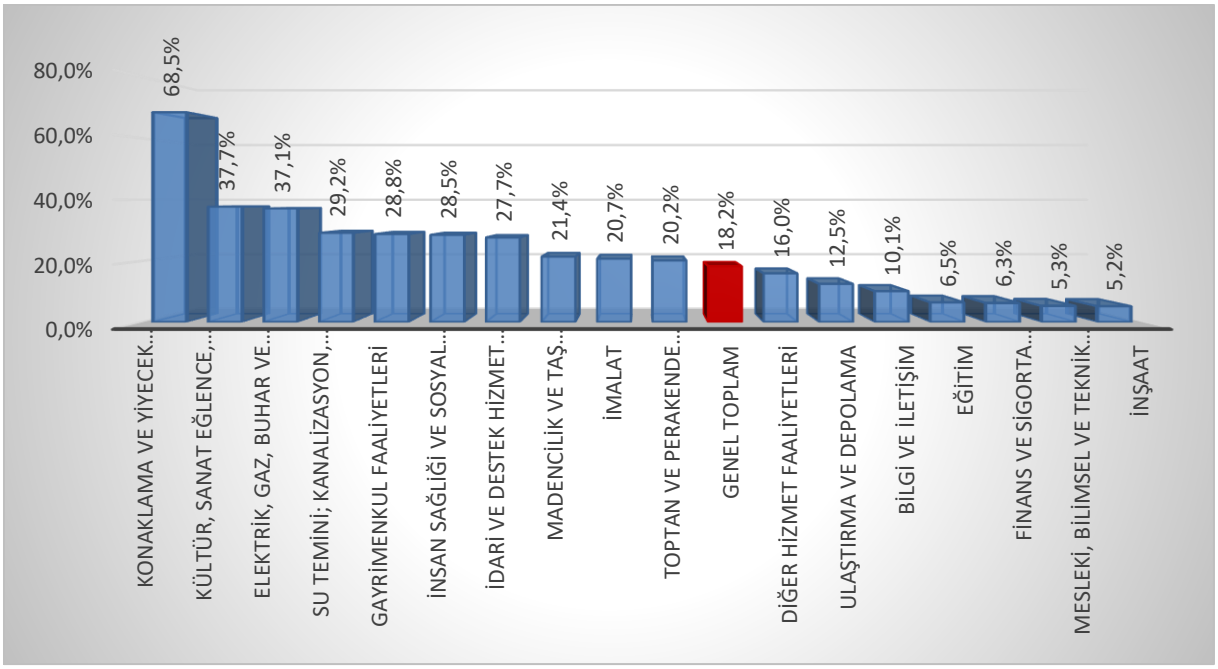

Kaynak: İPA 2017

Ankara ilinde işyerlerinin yüzde 18,2'sinde vardiyalı çalışma mevcut olup bu oran 20+ istihdamlı işyerleri için Türkiye genelinde yüzde 25,7'dir. Ankara ilinde en fazla vardiyalı çalışma yapan işyeri Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektöründe görünmektedir. Bu sektörde faaliyet gösteren 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 68,5'inde vardiyalı çalışma söz konusudur. Ancak Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektöründe işyeri sayısının diğer sektörlere göre az olması da bu oranın yüksek olmasına sebep olmaktadır. Vardiyalı çalışmayı en az yapan sektör olan inşaat sektöründe bu oran yüzde 5,6 olarak gerçekleşmiştir. Söz konusu sektörde vardiyalı çalışmanın az yapılmasının nedeni ise işgücünden gün içinde belirli saatlerde verim alınabilmesi olarak söylenebilir.

Ankara ili genelinde vardiyalı çalışma yapma oranının üstünde olan sektörler; Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı, Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri, Madencilik ve Taş Ocakçılığı, İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri, İmalat, Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor, Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri ve Toptan ve Perakende Ticaret sektörleri olmuştur.

Şekil 9: Kadınların Vardiyalı Çalışma Durumu

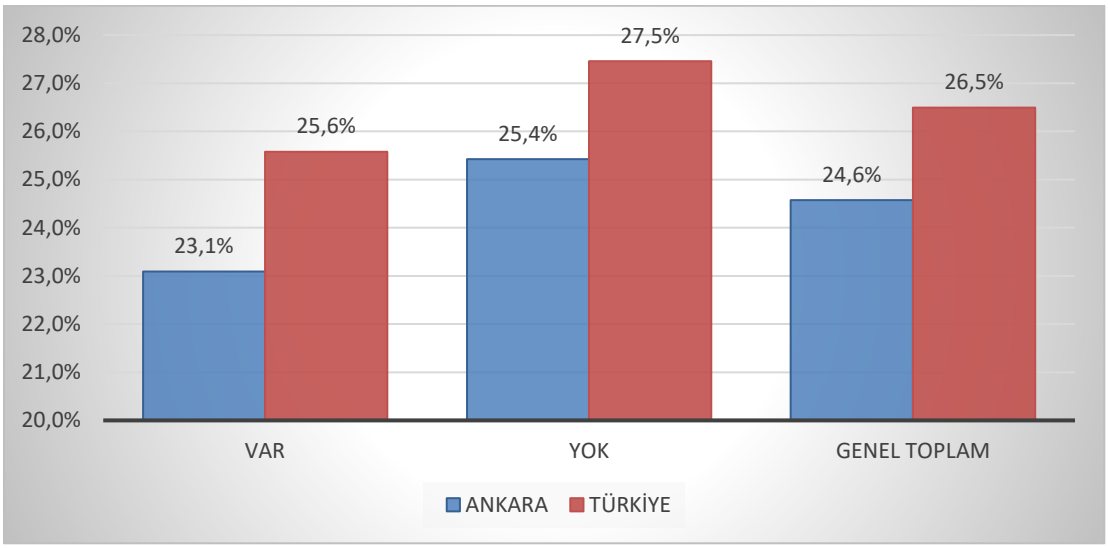

Kaynak: İPA 2017

Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde özellikle gece çalışmalarında erkekler daha yoğun bir şekilde çalıştırılmaktadır. Kadın işçilerin gece vardiyasında çalışabilmesi mevzuat açısından da özel düzenlemelere tabidir. Yasal yükümlülükler ve ailevi sorumluluklar gibi sebeplerle vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde erkek işgücünün daha fazla çalışması beklendik bir durumdur. Gündüz vardiyalarında bu husus geçerli olmasa da genel olarak erkek işgücü tercihinde bir eğilim söz konusudur.

Şekil 7'de söz konusu eğilime ters yönde bir durum olduğu göze çarpmaktadır. Vardiyalı çalışma yapılan işyerleri için kadınların çalışma oranı, vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerine kıyasla daha fazladır. Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde çalışanların yüzde 23,1'i kadın, yüzde 76,9'u ise erkeklerden oluşmaktadır. Vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerinde ise kadınların çalışma oranı yüzde 25,4'e çıkmaktadır. Vardiyalı çalışmaya yapılmayan işyerlerinde kadın çalışan sayısı vardiyalı çalışma yapılan işyerlerine göre daha yüksektir.

Türkiye ortalamasında vardiyalı çalışma yapılan ve yapılmayan işyerlerindeki kadınların çalışma durumlarında belirgin bir fark bulunmamaktadır. Vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerindeki çalışanlarda kadınların oranı, vardiyalı çalışma yapılan işyerlerine göre sadece 2,3 puan bir farkla fazladır. Şekilde görüldüğü üzere Ankara ili ile Türkiye ortalaması büyük benzerlik göstermektedir.

Şekil 10: Sektörlere Göre İşyerlerinin İhracat Yapma Oranı

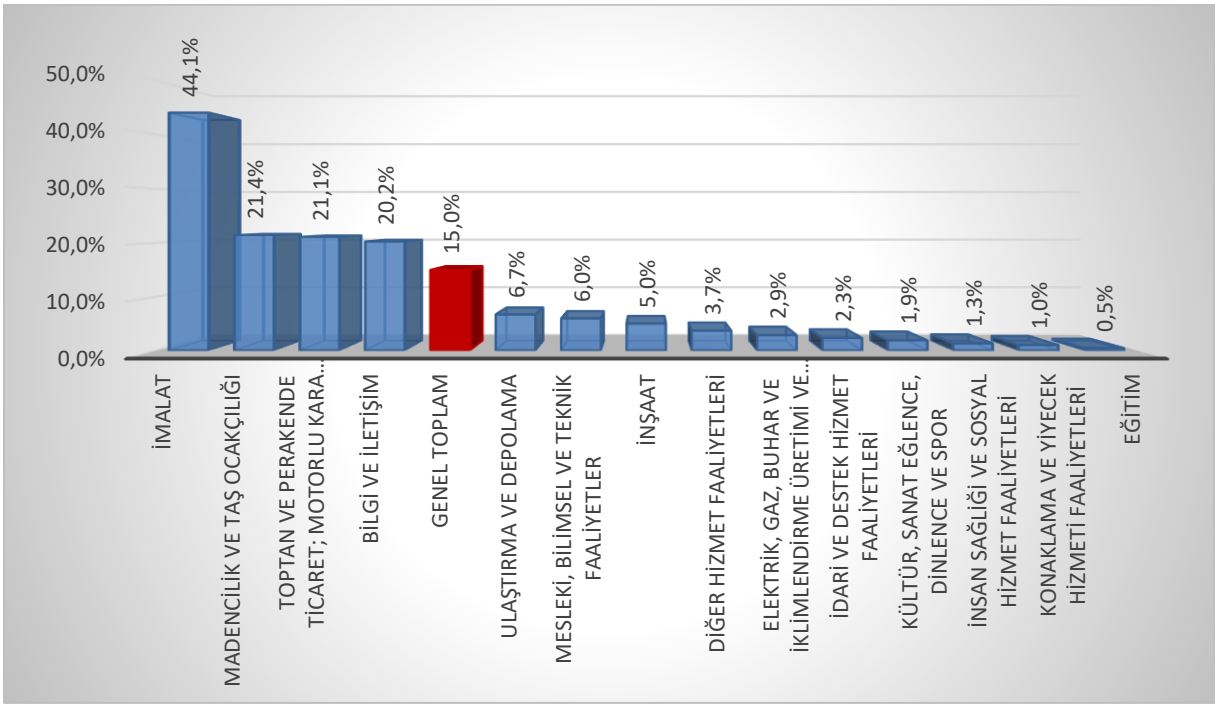

Kaynak: İPA 2017

Ankara ilinde 17 sektörden 13'ünde işyerleri ihracat yapmaktadır. İmalat sektöründe bulunan işyerlerinin yüzde 44,1'i ihracat yapmakta, ikinci sırada ise yüzde 21,4 ile Maden ve taş ocakçılığı sektörü bulunmaktadır. İmalat sektörü ihracat yapma oranı anlamında Ankara ili ortalamasına göre çok yüksek bir seviyededir. Şekil 10'da ki oranlar Türkiye ortalaması ile de benzerlik göstermektedir. Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 24,1'i ihracat yapmakta ve Ankara ilinde olduğu gibi ilk iki sektör olarak yüzde 55,2 ile İmalat ve yüzde 30,3 ile de Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörleri ön plana çıkmaktadır.

İmalat sektörü hariç diğer Ankara ortalamasının üstünde ihracat yapan sektörlerde söz konusu oranın yüksek çıkmasının en önemli sebebi işyeri sayısının az olmasıdır. Ankara ilinde en çok işyerine sahip olan sektör İnşaat sektörü olmasına rağmen ihracat yapan işyeri oranı yüzde 5 ile son sıralarda yer almaktadır. İmalat sektörü ilin önemli ikinci payını oluştururken ihracat yapan işyerlerinde de yoğunluktadır. İmalat sektöründe yer alan işyerlerinin yüzde 44,1'i ihracat yapmaktadır. Bu sektördeki işverenler için ise ihracat yapma oranı diğer sektörlere nazaran yüksek olması ihracata dayalı olarak ekonomik faaliyet içerisinde bulunmalarını göstermektedir. İhracat yapan işyerlerinde ise istihdam kapasitesinin ve işgücü verimliliğinin yüksek olması beklenmektedir.

Şekil 11: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları

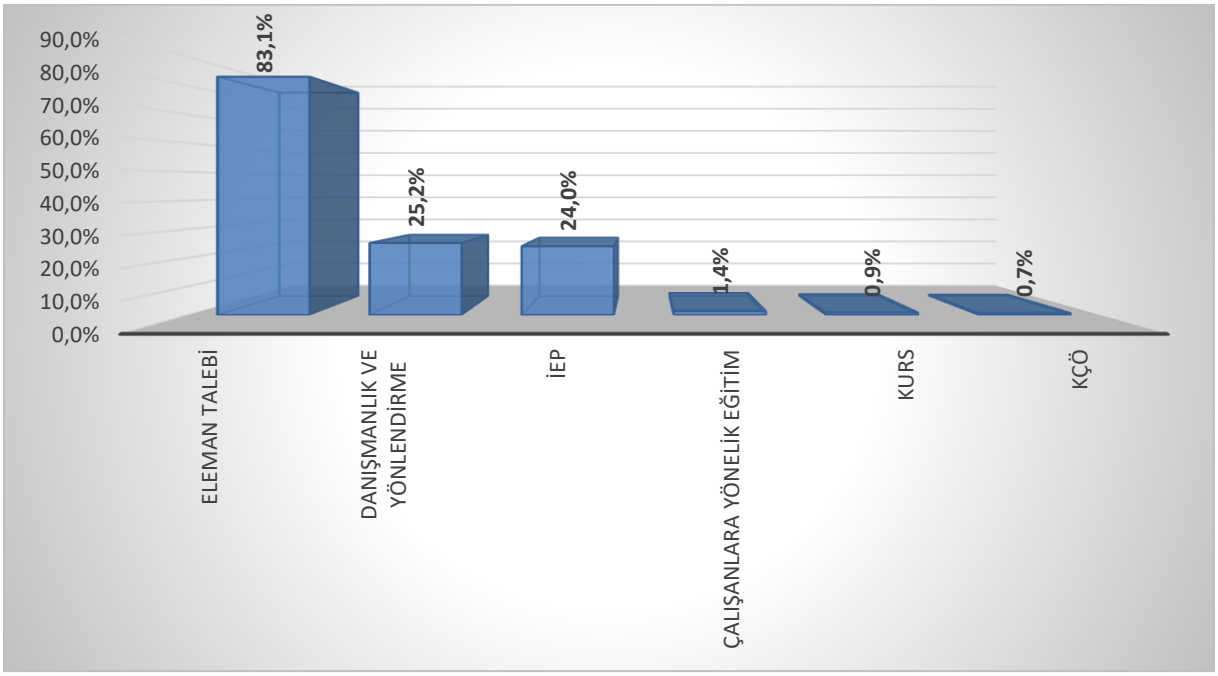

Kaynak: İPA 2017

Ankara ilinde bulunan 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 40'ı İŞKUR hizmetlerinden faydalanmaktadır. Türkiye genelinde ise İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranı yüzde 55,4 olarak gerçekleşerek, bu oran Ankara ili için Türkiye ortalamasının altında bulunmaktadır.

İŞKUR hizmetlerinden faydalanmış olan bu işyerleri ise en çok Eleman Talebi hizmeti almıştır. Bu işyerlerinin yüzde 83,1'i Eleman Talebinden yararlanırken yüzde 25,2'si Danışmanlık ve Yönlendirme Hizmeti alanında İŞKUR ile iletişime geçmişlerdir.

Şekil 12: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları

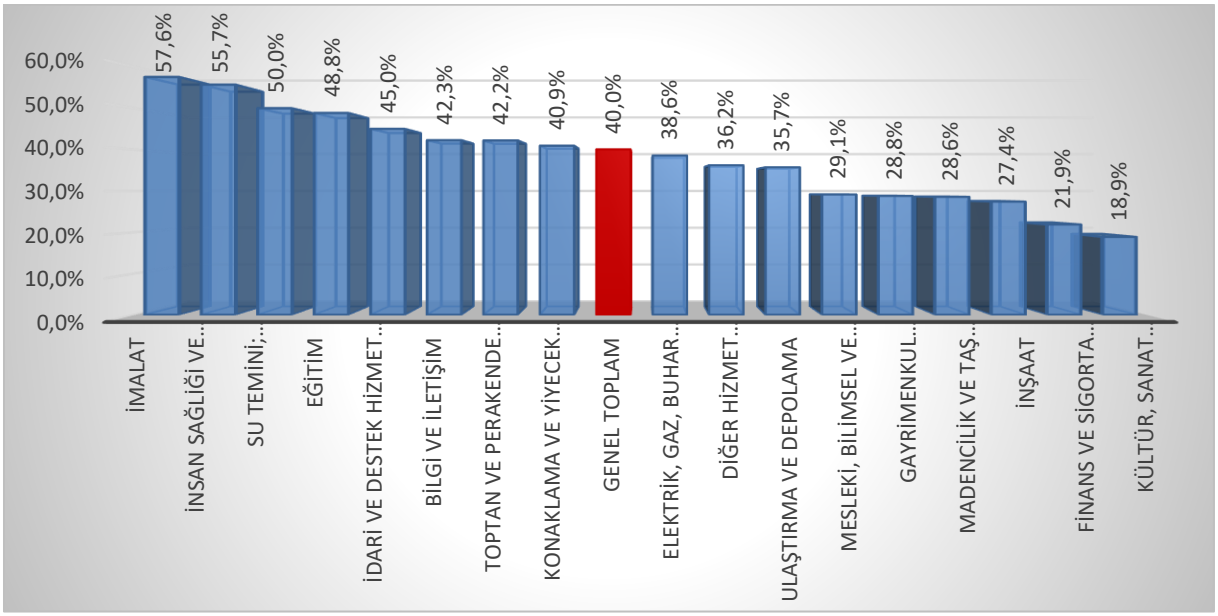

Kaynak: İPA 2017

Şekil 12'de ise İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranları sektörler bazında gösterilmiştir. Ankara ilinde imalat sektöründe yer alan işyerlerinin yüzde 57,6'sı İŞKUR hizmetlerinden faydalanmaktadır. İlin en çok işyerine sahip olan İnşaat sektöründe ise bu oran il geneli olan yüzde 40'ın altında kalarak yüzde 27,4 seviyesinde gerçekleşmiştir. İlin diğer önde gelen sektörlerinden olan İmalat ve Toptan ve İnsan Sağliği Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörlerinde bu oran sırası ile yüzde 57,6 ve yüzde 55,7 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 14: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları

Sektörler	Çalışanlara Yönelik Eğitim	Danışmanlık ve Yönlendirme	Eleman Talebi	İEP	KÇÖ	Kurs
İmalat	1,7%	33,2%	93,3%	18,7%	0,8%	2,0%
İnşaat	1,6%	27,9%	78,3%	15,5%	1,2%	0,4%
Toptan Ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının Ve Motosikletlerin Onarımı	0,9%	21,6%	82,9%	26,6%	-	-
İdari Ve Destek Hizmet Faaliyetleri	1,5%	14,1%	77,8%	34,8%	0,7%	-
Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	2,5%	15,6%	88,5%	25,4%	0,8%	-
Mesleki, Bilimsel Ve Teknik Faaliyetler	1,1%	21,6%	68,2%	23,9%	-	-
İnsan Sağliği Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	0,8%	27,6%	74,0%	52,0%	1,6%	2,4%
Eğitim	0,9%	12,3%	77,4%	39,6%	1,9%	2,8%
Ulaştırma Ve Depolama	1,3%	30,0%	91,3%	8,8%	-	-
Bilgi Ve İletişim	-	14,1%	70,4%	39,4%	-	-
Diğer Hizmet Faaliyetleri	-	22,0%	62,7%	39,0%	-	1,7%
Elektrik, Gaz, Buhar Ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıtımı	-	22,2%	77,8%	18,5%	-	3,7%
Madencilik Ve Taş Ocakçılığı	4,2%	37,5%	79,2%	20,8%	-	-
Gayrimenkul Faaliyetleri	5,3%	15,8%	78,9%	31,6%	-	-
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi Ve İyileştirme Faaliyetleri	-	25,0%	91,7%	-	-	-
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence Ve Spor	-	10,0%	70,0%	20,0%	-	-
Finans Ve Sigorta Faaliyetleri	-	42,9%	71,4%	42,9%	-	-
Genel Toplam	**1,4%**	**25,2%**	**83,1%**	**24,0%**	**0,7%**	**0,9%**

Kaynak: İPA 2017

Ankara ilinde en çok İmalat sektöründe yer alan işyerlerinin İŞKUR hizmetlerinden faydalanmış olduğu belirtilmiştir. Bu ve diğer sektörlerin İŞKUR'un hangi hizmetlerinden daha çok yararlandığı sorusunun cevabı ise yukarıdaki Tablo 14'te yer almaktadır. İmalat sektöründeki İŞKUR hizmetlerinden faydalanan işyerlerinin yüzde 93,3'ü Eleman Talebi hizmetinden, yüzde 33,2'si Danışmanlık ve Yönlendirme hizmetinden faydalanmışlardır.

Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi Ve İyileştirme Faaliyetleri sektöründe yer alan işyerleri İŞKUR'un Eleman Talebi ve Danışmanlık ve Yönlendirme hizmetlerinden yararlanmıştır. İŞKUR

hizmetlerinden faydalanan imalat, inşaat ve eğitim sektörü gibi hem çalışan hemde işyeri sayısı çok olan sektörlerde yer alan işyerlerinin hepsi Danışmanlık ve Yönlendirme, Eleman Talebi ve İşbaşı Eğitim Programından faydalanmışlardır.

İŞKUR'dan eleman talebinde yüzde 93,3 ile en çok İmalat sektörü bulunmaktadır. Bu oran İnşaat sektöründe yüzde 78,3 ve Toptan Ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının Ve Motosikletlerin Onarımı sektöründe ise yüzde 82,9 olarak gerçekleşmiştir. İşyeri ağırlığını yoğun olarak elinde tutan bu üç sektör İŞKUR'dan eleman talebinde bulunarak personel ihtiyacını karşılamaya çalışmaktadır.

Özellikle kısa çalışma ödeneği almak için diğer sektörlere nazaran Eğitim ve İnsan Sağliği Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörleri işverenleri daha çok İŞKUR ile temasa geçmiştir. Bu sonuçtan hareketle Ankara ilinde, ekonomik kriz ya da zorlayıcı sebepler dolayısıyla eğitim sektöründeki işyerlerinin daha çok İŞKUR'dan destek almış olduğu söylenebilir.

Şekil 13'de ise işyerlerinin vardiyalı çalışma, part-time çalışma ve ihracat yapma durumlarına göre işyerlerinin İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranları Ankara ili ve Türkiye geneli karşılaştırması yapılarak incelenmiştir.

Şekil 13: İŞKUR Hizmetlerinden Yararlanan İşyerlerinin Özellikleri

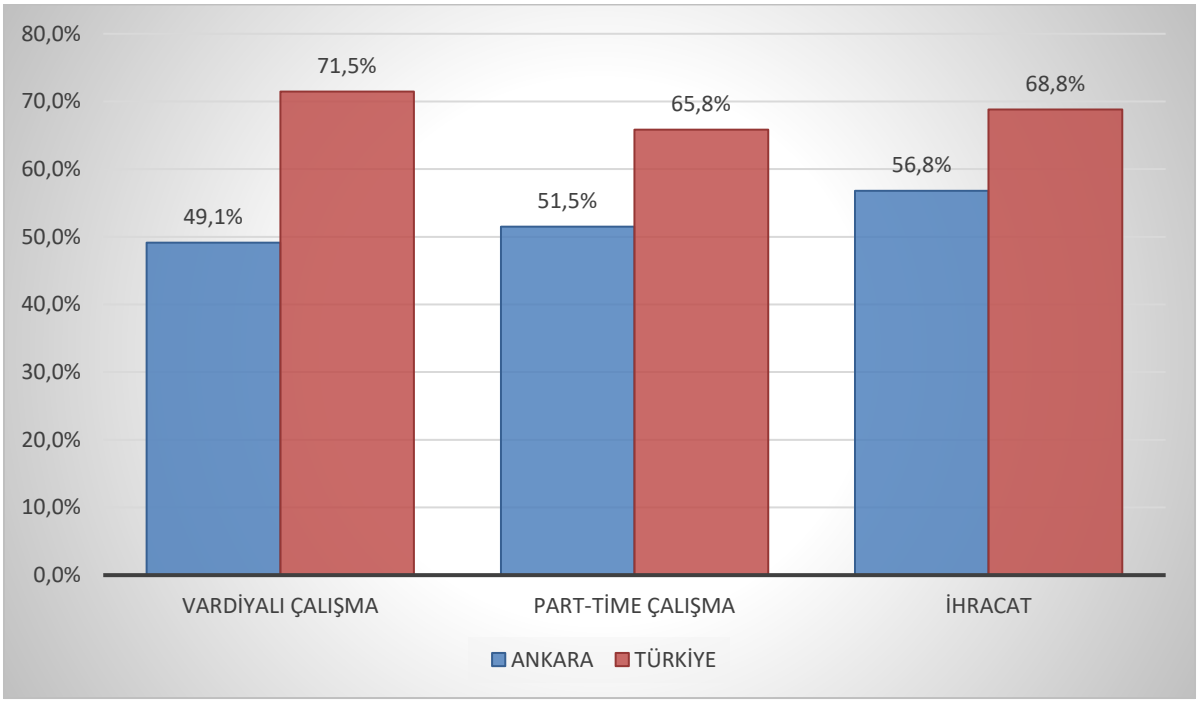

Kaynak: İPA 2017

Türkiye genelinde vardiyalı çalışma yapan işyerlerinin yüzde 71,5'i İŞKUR hizmetlerinden yararlanmaktadır. Ankara ilinde ise bu oran yüzde 49,1 ile Türkiye ortalamasının altında

gerçekleşmiştir. Ankara ilindeki araştırma kapsamına giren tüm işyerlerinin yüzde 24,6'sı vardiyalı çalışma yapmaktadır.

Ankara ilinde işyerlerinin yüzde 15'i ihracat yaparken, bu işyerlerinin tamamına yakını İŞKUR hizmetlerinden faydalanmaktadır. Söz konusu oran Türkiye genelinin altındadır.

Ankara ilinde part-time çalışma yapılan işyerlerinin % 51,5'i İŞKUR hizmetlerinden yararlanmaktayken, Türkiye genelinde bu oran % 65,8 düzeyindedir.

Mevcut İstihdam

Ankara ilinde araştırma kapsamına dahil olan 20+ istihdamlı işyerlerinde çalışanların verileri Mevcut İstihdam başlığı altında incelenecektir.

Ankara ilinde 20+ istihdamlı işyerleri için toplam çalışan sayısı 410 bin 990 olarak tespit edilmiştir. Cinsiyet bağlamında ele alındığında ise 100 bin 991 çalışan erkeklerden, 309 bin 999 çalışan ise kadınlardan oluşmaktadır.

Tablo 15: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı

Sektörler	Kadın	Erkek	Toplam
İmalat	14.645	85.465	100.110
İdari Ve Destek Hizmet Faaliyetleri	20.857	45.311	66.168
İnşaat	7.934	53.162	61.096
Toptan Ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının Ve Motosikletlerin Onarımı	13.950	38.879	52.829
Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	6.269	16.334	22.603
Mesleki, Bilimsel Ve Teknik Faaliyetler	6.039	13.856	19.895
Eğitim	10.686	6.712	17.398
İnsan Sağliği Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	8.903	5.906	14.809
Ulaştırma Ve Depolama	1.710	11.453	13.163
Bilgi Ve İletişim	3.523	8.344	11.867
Elektrik, Gaz, Buhar Ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıtımı	928	10.227	11.155
Diğer Hizmet Faaliyetleri	2.995	5.778	8.774
Madencilik Ve Taş Ocakçılığı	468	3.084	3.553
Gayrimenkul Faaliyetleri	738	1.693	2.431
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence Ve Spor	688	1.616	2.303
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi Ve İyileştirme Faaliyetleri	147	1.455	1.602
Finans Ve Sigorta Faaliyetleri	511	724	1.235
Genel Toplam	**100.991**	**309.999**	**410.990**

Kaynak: İPA 2017

Sektörlere göre dağılımda ise; Ankara ilinde çalışanların önemli bir ağırlığı İmalat sektöründe istihdam edilmektedir İmalat sektörünün Ankara ili için önemi bu verilerden de anlaşılmaktadır. Erkeklerde yüzde 27,6 oranında, kadınlarda ise yüzde 14,5 oranında İmalat sektöründe istihdam edilme durumu söz konusudur. Toplam çalışan sayıları içinde ise imalat sektöründe çalışma oranı yüzde 24,3 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 15 incelendiğinde Eğitim ve İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörlerinde kadın çalışan sayısının erkek çalışan sayısından büyük olduğu görülmektedir.

Şekil 14: Sektörlere Göre Ortalama Çalışan Sayıları

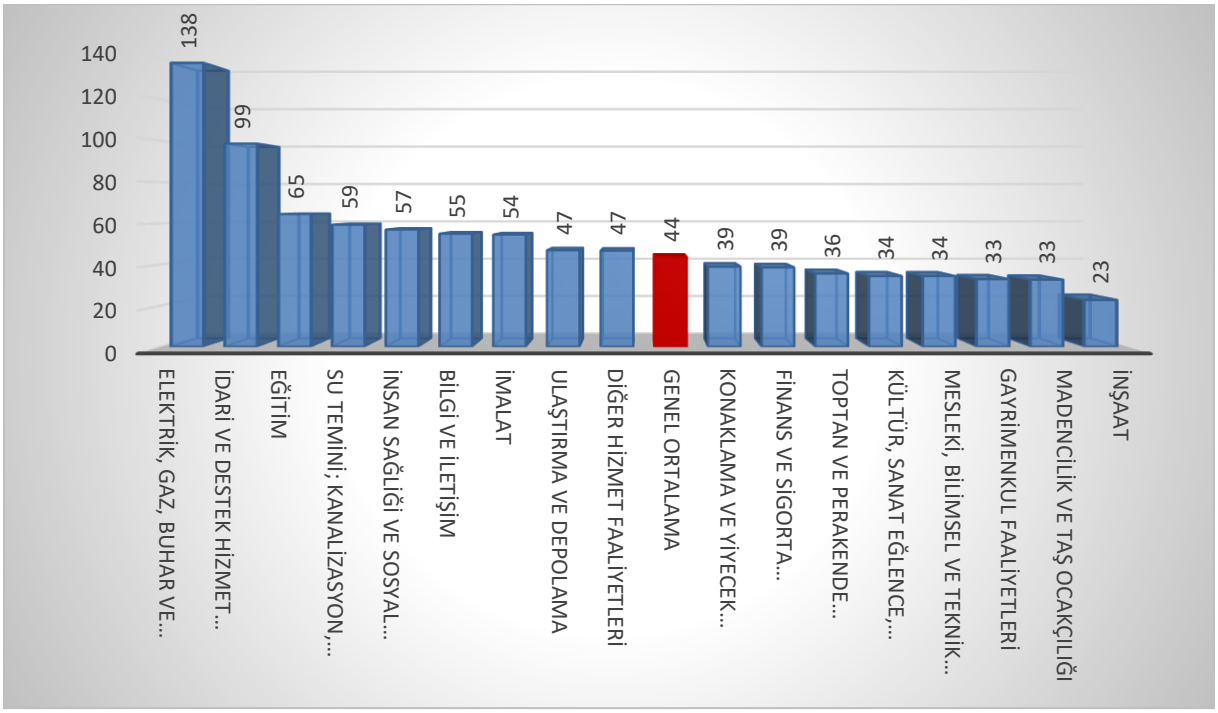

Kaynak: İPA 2016

Yukarıdaki şekil 14'te Ankara ilinde bulunan 20+ istihdamlı işyerlerindeki ortalama çalışan sayıları gösterilmiştir. İl geneline bakıldığında her işyerinde ortalama olarak 44 kişi istihdam edilmektedir. Sektörler özelinde incelendiğinde; ortalama çalışan sayısı en fazla Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı sektöründe bulunmaktadır. Bu sektördeki işyerlerinde ortalama 138; ikinci sırada bulunan İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri sektöründe 99 kişi ve üçüncü sırada bulunan Eğitim sektöründe 65 kişi istihdam edilmektedir. Bu üç sektör il geneli ortalamasının üzerinde bulunmaktadır.

İl genelindeki çalışan sayıları, sektörlerden sonra meslek grubu bazında da tablo 16'deki veriler üzerinden değerlendirilebilir.

Tablo 16: Meslek Grupları ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları

Meslek Grupları	Kadın	Erkek	Toplam
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	24.070	58.882	82.952
Hizmet Ve Satış Elemanları	19.794	49.727	69.522
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	3.127	62.911	66.038
Profesyonel Meslek Mensupları	24.323	36.816	61.139
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	2.523	38.353	40.876
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	7.115	31.643	38.759
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	16.989	19.553	36.542
Yöneticiler	2.947	10.718	13.665
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	102	1.395	1.497
Genel Toplam	**100.991**	**309.999**	**410.990**

Kaynak: İPA 2017

Toplam çalışanların içerisinde Nitelik Gerektirmeyen Meslekler grubunda çalışanlar önemli bir oranda bulunmaktadır. Toplam çalışanların yüzde 20,1'i, erkek çalışanların yüzde 19'u ve kadın çalışanların yüzde 23,8'i bu meslek grubunda bulunmaktadır. İkinci sırada ise Hizmet ve Satış Elemanları meslek grubu yer almakta ve yüzde 16,9 oranında çalışanı barındırmaktadır.

Ankara ilinde kadınların yüzde 3,1'i Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar, yüzde 24'ü Profesyonel Meslek Mensupları meslek grubunda yer almaktadır. Erkeklerin ise yüzde 20,3'ü Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar, yüzde 11,9'u Profesyonel Meslek Mensupları meslek grubunda yer almaktadır.

Çalışan sayısının en az olduğu meslek grubu ise Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları olmuştur. Ankara ilinin sosyo-ekonomik yapısında ormancılık ya da tarımsal faaliyet anlamında önemli bir ağırlıkta istihdam gerçekleşmemiştir.

Tablo 17: İşyeri Yaşına ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı

İşletme Yaşı (Yıl)	Kadın	Erkek	Toplam
0-4	12.771	38.039	50.810
5-9	17.303	49.608	66.910
10-14	15.803	53.746	69.548
15-19	12.641	43.403	56.045
20-24	16.589	43.456	60.044
25+	25.884	81.747	107.631
Genel Toplam	**100.991**	**309.999**	**410.990**

Kaynak: İPA 2017

Tablo 17'de ise çalışanların istihdam edildiği işyerlerinin yaş bilgileri bulunmaktadır. Bu tabloda öne çıkan en önemli husus; işyeri yaşı ile çalışan sayısı arasında paralel yönlü bir ilişkinin olmasıdır. İşyerinin yaşı büyüdükçe çalışan sayısı artmaktadır. 15-19 yaş arasında olan işyerlerinde çalışanların yüzde 22,6'sı kadınlardan oluşmaktayken, 25 ve daha fazla yıldır faaliyet gösteren işyerlerinde çalışanların içindeki kadınların oranı yüzde 24'tür.

İstihdamda bulunanların büyük bir çoğunluğu piyasada daha uzun süreli faaliyet göstermiş işyerlerinde çalışmaktadır

Tablo 18: En Fazla Çalışanı Olan Meslekler

Toplam	Kadın	Erkek
Temizlik Görevlisi	Temizlik Görevlisi	Güvenlik Görevlisi
Güvenlik Görevlisi	Büro Memuru (Genel)	Temizlik Görevlisi
Beden İşçisi (Genel)	Sekreter	Beden İşçisi (Genel)
Büro Memuru (Genel)	Satış Danışmanı	Şoför-Yük Taşıma
Satış Danışmanı	Muhasebeci	Büro Memuru (Genel)
Şoför-Yük Taşıma	Güvenlik Görevlisi	Şoför (Yolcu Taşıma)
Garson (Servis Elemanı)	Kasiyer	Satış Danışmanı
Muhasebeci	Diğer Bina Bakıcıları	Garson (Servis Elemanı)
Şoför (Yolcu Taşıma)	Beden İşçisi (Genel)	Beden İşçisi (İnşaat)
İnşaat Mühendisi	Aşçı	Tornacı (Torna Tezgahı İşçisi)

Kaynak: İPA 2017

Tablo 18'de ise Ankara ilinde cinsiyet bazında en fazla çalışılan meslekler görülmektedir. İlk beş mesleğe bakıldığında bazı mesleklerde erkek çalışanlar ve toplam çalışanlar bazında aynı, bazı mesleklerde ise kadın çalışanlar ve toplam çalışanlar bazında aynı olması toplam çalışanlar içinde erkeklerin ve kadınların yakın ağırlıkta olmasından kaynaklıdır. Temizlik Görevlisi mesleği kadınlar arasında en fazla çalışılan ilk mesleği oluştururken Güvenlik Görevlisi mesleği erkekler arasında en fazla çalışılan ilk mesleği oluşturmaktadır. Kadınların en fazla çalıştığı meslekler içerisinde erkeklerden farklı olarak sekreter, muhasebeci, diğer bina bakıcıları, aşçı ve kasiyer bulunmaktadır.

AÇIK İŞLER

Açık işler; işgücü piyasasında işverenlerin ihtiyaçlarını ortaya koyan, gerek meslek gerekse talep edilen beceri ve eğitim düzeyi bilgisini elde etmek suretiyle açılacak olan mesleki eğitim kursları, işverenlere verilmesi muhtemel teşvikler ve iş arayanları doğru mesleklere yöneltmek anlamında alınacak kararları etkileyen önemli verileri içermektedir.

Çalışma kapsamında işyerlerine ziyaret esnasında açık işlerinin bulunup bulunmadığı ve İşyerlerine açık iş bulunan mesleklerin yanında, bu meslekte cinsiyet tercihlerinin olup olmadığı, açık iş

olan meslekler için talep edilen asgari eğitim düzeyi, aranan beceriler, açık işleri hangi kanallar ile aradıkları ve aranma süresi de sorulmuştur. Bu başlık altında açık iş kapsamında derlenen veriler incelenecektir.

Şekil 15: Açık İşi Olan İşyeri Oranı

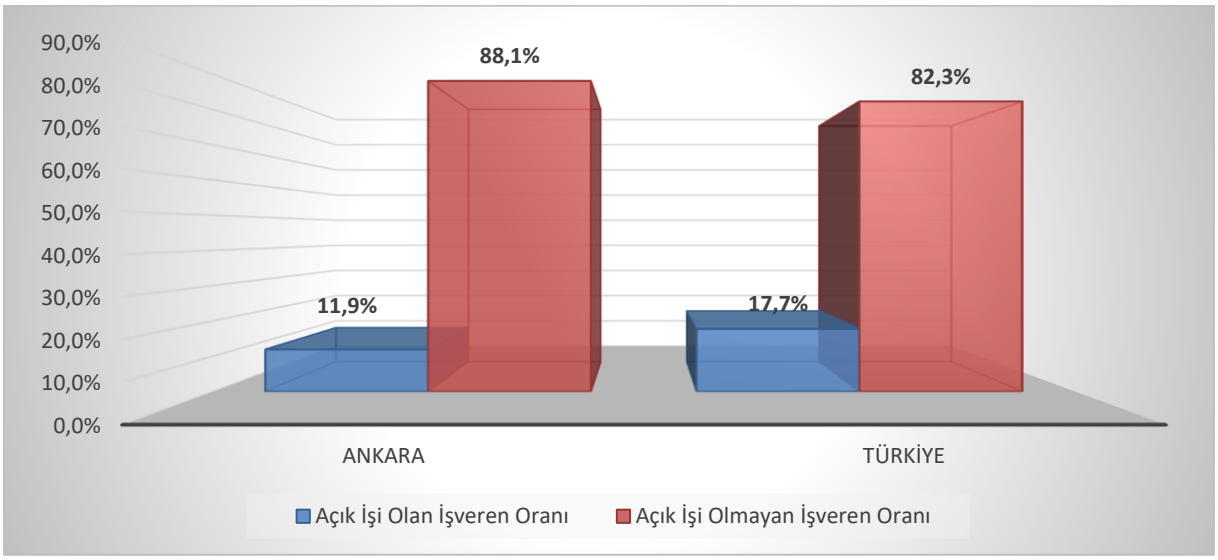

Kaynak: İPA 2017

Ankara ilinde araştırma kapsamına giren 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 11,9'unda açık iş bulunmaktadır. Bu oran Türkiye ortalamasının altında olup Türkiye geneli için açık işi olan işyeri oranı yüzde 17,7 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 19: Sektörlere Göre Açık İş Sayısı

Sektörler	Açık İş Sayısı
İmalat	1.875
Toptan Ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının Ve Motosikletlerin Onarımı	948
İnşaat	662
İdari Ve Destek Hizmet Faaliyetleri	629
Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	267
Mesleki, Bilimsel Ve Teknik Faaliyetler	259
Bilgi Ve İletişim	213
Elektrik, Gaz, Buhar Ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıtımı	153
İnsan Sağliği Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	121
Ulaştırma Ve Depolama	88
Eğitim	57
Diğer Hizmet Faaliyetleri	50
Gayrimenkul Faaliyetleri	28
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence Ve Spor	13
Madencilik Ve Taş Ocakçılığı	4
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi Ve İyileştirme Faaliyetleri	2
Finans Ve Sigorta Faaliyetleri	2
Genel Toplam	**5.370**

Kaynak: İPA 2017

Ankara ili İşgücü Piyasası Araştırması sonucunda İmalat sektörünün açık işlerde önemli bir ağırlığının olduğu görülmektedir. 5 Bin 370 kişilik açık işin yüzde 34,9'una tekabül eden bin 875 kişilik kısmı İmalat sektöründeki işverenlerden gelmiştir. Açık iş sayısının yoğun olduğu diğer sektörler ise Toptan ve Perakende Ticaret, Madencilik ve Taş Ocakçılığı ve İnşaat sektörleridir.

Tablo 20'de ise sektörler özelinde açık iş oranları ile ilgili sektördeki işyerlerinin açık iş verme oranları gösterilmiştir.

Tablo 20: Sektörlere Göre Açık İş Oranı ve Açık İşi Olan İşyeri Oranı

Sektörler	Açık İş Oranı	Açık İşi Olan İşyeri Oranı
İmalat	1,8%	21,5%
Bilgi Ve İletişim	1,8%	17,9%
Toptan Ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının Ve Motosikletlerin Onarımı	1,8%	17,5%
Elektrik, Gaz, Buhar Ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıtımı	1,4%	17,4%
Mesleki, Bilimsel Ve Teknik Faaliyetler	1,3%	14,8%
Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	1,2%	12,1%
Gayrimenkul Faaliyetleri	1,1%	10,3%
İnşaat	1,1%	10,3%
İdari Ve Destek Hizmet Faaliyetleri	0,9%	8,6%
İnsan Sağliği Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	0,8%	8,6%
Ulaştırma Ve Depolama	0,7%	7,8%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	0,6%	7,5%
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence Ve Spor	0,5%	6,0%
Eğitim	0,3%	4,9%
Finans Ve Sigorta Faaliyetleri	0,2%	4,2%
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi Ve İyileştirme Faaliyetleri	0,1%	3,6%
Madencilik Ve Taş Ocakçılığı	0,1%	3,1%
Genel Toplam	**1,3%**	**11,9%**

Kaynak: İPA 2017

Açık iş oranı; açık iş sayısının, açık iş sayısı ve mevcut istihdam sayısının toplamına oranlanması suretiyle elde edilmektedir. Tablo 20'den de görüleceği üzere Ankara ilinde açık iş oranı yüzde 1,3 olarak tespit edilmiş olup, bu oran Ankara ilindeki 20+ istihdamlı işyerleri bağlamında her 99 kişilik dolu kadronun yanında 1 kişilik doldurulmayı bekleyen kadronun bulunduğu anlamına gelmektedir. Açık iş oranının en yüksek olduğu sektör ise yüzde 1,8 ile İmalat, Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı, Bilgi ve iletişim sektörleri olarak tespit edilmiştir.

Açık iş verme oranında da İmalat sektörü ön plana çıkmıştır. Bu sektördeki işyerlerinin yüzde 21,5'inde açık iş bulunmaktadır. İmalat sektörünü yüzde 17,9 ile Bilgi ve İletişim ve yüzde 17,5 ile Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı sektörü takip etmektedir. Bir diğer ifadeyle bu sektörlerdeki her 2 işyerinden 1'inde açık iş mevcuttur.

Şekil 16: TGÇM Durumuna Göre Açık İş Oranları

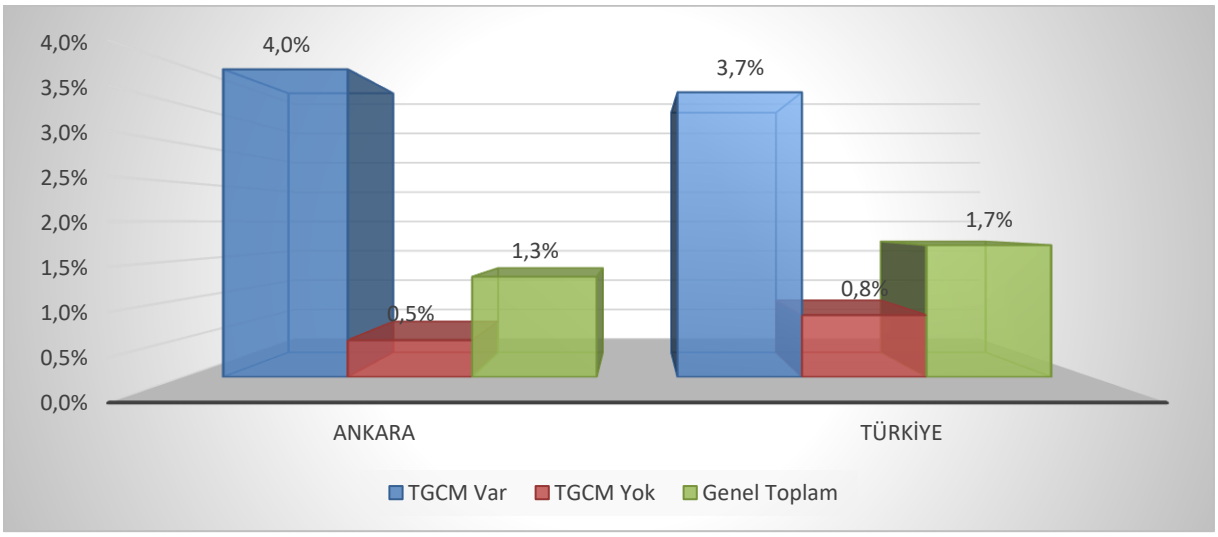

Kaynak: İPA 2017

Ankara ilinde ihtiyaç duydukları mesleklerin temininde güçlük çektiğini bildiren işyerlerinin açık iş oranı yüzde 4; teminde güçlük çekmeyen işyerlerinin açık iş oranı ise yüzde 0,5 olarak gerçekleşmiştir. Ankara ilinin bu oranları Türkiye ortalamasına yakın olmakla beraber temininde güçlük çekilen mesleklerde ortalamanın üzerinde, temininde güçlük çekilmeyen mesleklerde ortalamanın altında kalmaktadır. Teminde güçlük çeken işyerlerinde doldurulmayı bekleyen boş pozisyonların daha çok olması doğaldır. İşverenlerin ihtiyaç duydukları alanlarda talep ettiği personeli muhtelif nedenlerle istihdam edememesi bir anlamda söz konusu kadronun boş kalması anlamına gelecektir.

Şekil 17: İhracat, Part Time Çalışma, Vardiyalı Çalışma Yapma Durumuna Göre Açık İş Oranları

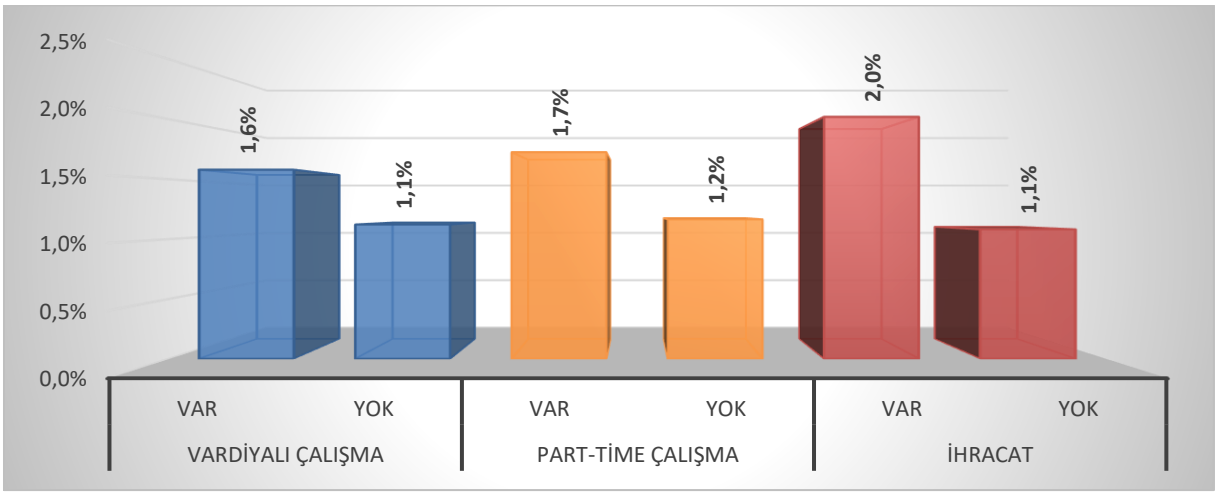

Kaynak: İPA 2017

Ankara ilinde vardiyalı çalışma yapan 20+ istihdamlı işyerlerinin açık iş oranı yüzde 1,6, vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerinde ise yüzde 1,1 olarak tespit edilmiştir. Part-time çalışma yapılan işyerlerinde ise açık iş oranı yüzde 1,7, yapılmayan işyerlerinde ise yüzde 1,2'dir. İhracat yapılan

işyerlerinde de açık iş oranı yüzde 2, yapılmayan işyerlerinde ise yüzde 1,1 olarak tespit edilmiştir. İşyerinin vardiyalı çalışma, part-time çalışma ve ihracat yapması açık iş oranını arttırmaktadır. Her üç durumda da açık iş oranı Ankara iline ait olan yüzde 0,5'lik açık iş oranından yüksektir, bu oran ihracatta daha da yüksektir. Özellikle işyerinin ihracat yapması açık iş oranını arttırmaktadır.

Şekil 18: Açık İşlerde Cinsiyet Tercihi

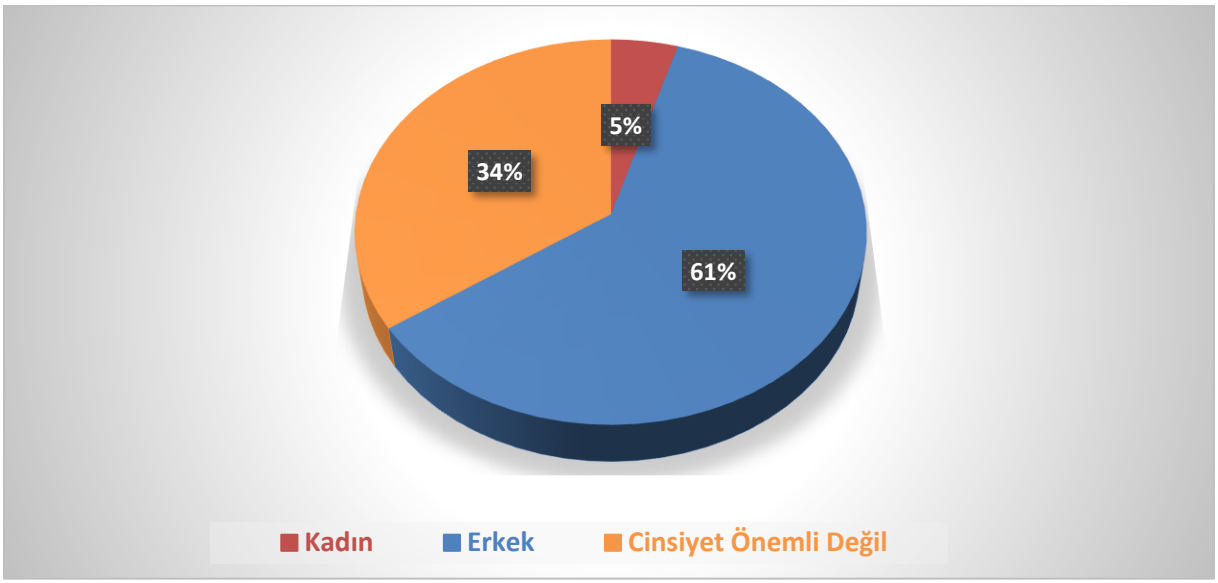

Kaynak: İPA 2017

Yukarıdaki Şekil 18'te ise Ankara ilinde araştırma sonucunda elde edilen açık işlerde işverenlerin cinsiyet tercihleri gösterilmektedir. Açık işlerin yüzde 61'inde işverenlerin erkek işgücü talebi ortaya çıkmaktadır. Kadın işgücü istihdam etme eğilimi ise erkek işgücü talebine göre düşük düzeyde kalmış ve bu oran yüzde 34 olarak tespit edilmiştir. İşverenler açık işlerinde yüzde 5 oranında belli bir cinsiyet tercihinde bulunmamışlardır. Bu oranlar işverenlerin tercihini analiz etmek anlamında tek başına yeterli olmamaktadır. Zira açık işlerde daha çok hangi meslekte ve hangi beceri düzeyinde talebin olduğu cinsiyet analizinde özellikle gerekli görülmektedir.

Şekil 19: Açık İşlerin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

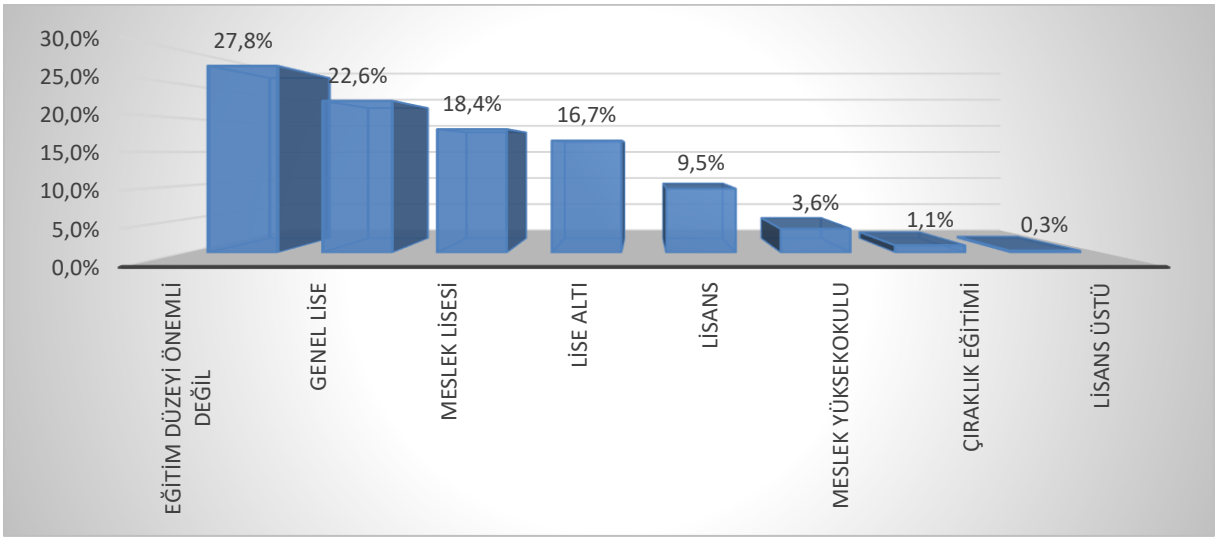

Kaynak: İPA 2017

İşverenlerin ihtiyaç duyduğu ve muhtelif açık iş arama kanallarını kullanarak işgücü talebini ilettikleri açık işlerinde asgari eğitim düzeyi de önemli bir tarafı oluşturmaktadır.

Ankara ilindeki açık işlerin yüzde 27,8'inde işverenler herhangi bir eğitim düzeyi talep etmemişlerdir. En fazla oranda ikinci sırada bulunan eğitim düzeyi ise genel lise seviyesi olarak görülmektedir. Açık işlerde en az talep edilen eğitim seviyesi ise yüzde 0,3 ile lisans üstüdür.

Şekil 20: Açık İşlerin Cinsiyet ve Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

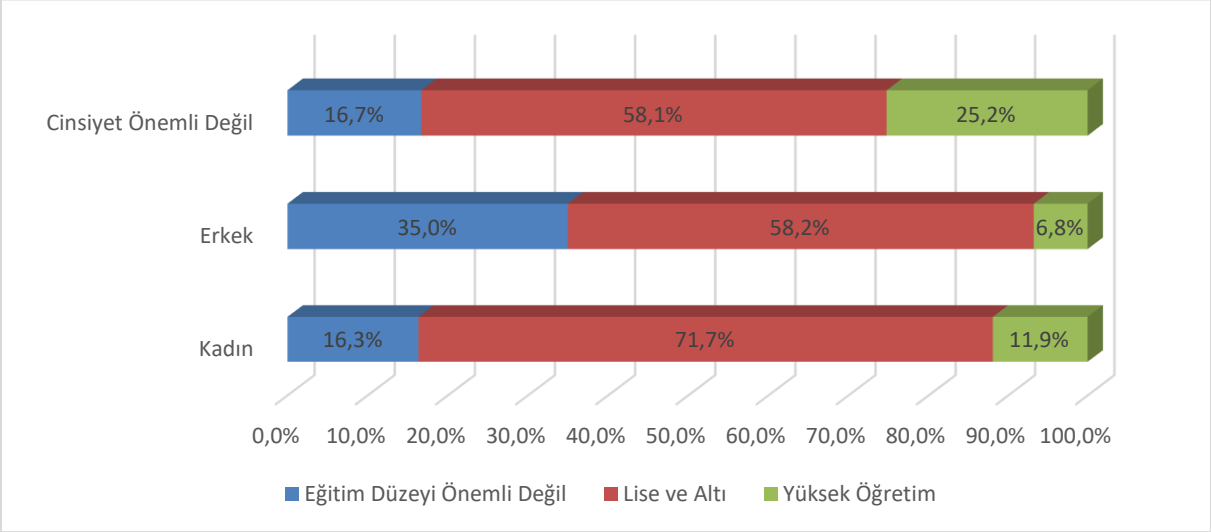

Kaynak: İPA 2017

Şekil 20'de görüleceği üzere lise ve altı seviyesi genel olarak ağırlıkta talep edilmiştir. Kadın ve erkek işgücü talebi için bir değerlendirme yapılacak olursa; kadınlarda erkeklere nazaran daha fazla oranda lise ve altı seviyesinde işgücü talep edilmiştir. Ayrıca erkeklerde talep edilen açık işlerde herhangi bir eğitim seviyesinin istenmemesi kadınlara göre daha fazladır. Grafikte öne çıkan bir diğer

husus da; herhangi bir cinsiyet tercihinde bulunulmayarak verilen açık işlerde yükseköğretim seviyesindeki işgücü talepleri, cinsiyet tercihinde bulunulan açık işlerdeki yükseköğretim tercihine göre daha fazladır. Zira bu eğilimin nedeni, eğitimli işgücünün talep edildiği sektör ve mesleklerdeki "beyaz yakalı" istihdamı ön plana çıkmasıyla işgücü talebinde cinsiyet tercihinin eğitim tercihinin yanında çok bir anlam ifade etmemesi olarak söylenebilir.

Açık işlerdeki eğitim talepleri cinsiyete göre farklılaşabildiği gibi sektörel düzeyde de birtakım hususları öne çıkarmaktadır. Bazı sektörlerde yüksek düzeyde bir eğitim talebinde bulunulmaktayken bazılarında da işverenler nezdinde herhangi bir eğitim düzeyi talebinde bile bulunulması önem ifade etmemektedir. Tablo 21'de Ankara ilinde araştırma kapsamına giren 20+ istihdamlı işyerlerinden alınan açık işlerde sektörlere göre talep edilmiş olan eğitim düzeylerine ait veriler bulunmaktadır.

Tablo 21: Açık İşlerde Sektörlere Göre Talep Edilen Eğitim Düzeyi

Sektörler	Eğitim Seviyesi Önemli Değil	Lise ve Altı	Yüksek Öğretim
İmalat	34,5%	57,6%	7,9%
Toptan Ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının Ve Motosikletlerin Onarımı	17,0%	72,3%	10,7%
İnşaat	16,4%	65,5%	18,1%
İdari Ve Destek Hizmet Faaliyetleri	64,4%	33,5%	2,1%
Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	31,4%	59,9%	8,8%
Mesleki, Bilimsel Ve Teknik Faaliyetler	0,7%	71,9%	27,4%
Bilgi Ve İletişim	0,0%	52,4%	47,6%
Elektrik, Gaz, Buhar Ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıtımı	0,0%	97,0%	3,0%
İnsan Sağliği Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	4,7%	55,7%	39,6%
Ulaştırma Ve Depolama	64,3%	34,3%	1,4%
Eğitim	8,7%	21,7%	69,6%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	23,3%	27,9%	48,8%
Gayrimenkul Faaliyetleri	24,0%	8,0%	68,0%
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence Ve Spor	0,0%	90,0%	10,0%
Madencilik Ve Taş Ocakçılığı	33,3%	33,3%	33,3%
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi Ve İyileştirme Faaliyetleri	0,0%	100,0%	0,0%
Finans Ve Sigorta Faaliyetleri	0,0%	0,0%	100,0%
Genel Toplam	**27,8%**	**58,8%**	**13,4%**

Kaynak: İPA 2017

İşyerlerinden alınan açık işlerin tamamı için yükseköğretim seviyesinde talep verilen sadece Finans ve sigorta faaliyetleri sektörü bulunmaktadır.

İdari ve destek hizmet faaliyetleri sektöründeki açık işlerin yüzde 64,4 gibi bir oranında herhangi bir eğitim düzeyi talebinde bulunulmamıştır. Bu husus da aslında bu işlerin çok nitelik gerektirmeyen meslekler olduğunu ifade etmektedir. Bir diğer ifadeyle lise altı ya da üniversite mezunu işgücü de işe başvuru yapsa işveren nezdinde çok bir anlam ifade etmeyecektir. İşe başvuru yapacak kişiler açısından ise; işin düşük nitelikli olmasından dolayı ortalama ya da daha yüksek bir eğitim seviyesine sahip olanların bu işlere başvuru yapmayacağı da göz önünde bulundurulmalıdır. Herhangi bir eğitim düzeyi talep edilmeyen ikinci sektör ise Ulaştırma ve Depolama sektörü olmuştur. Ulaştırma ve Depolama sektöründeki açık işlerin yüzde 64,3'ünde işverenler "farketmez" seçeneğini tercih etmişlerdir. Bu sektördeki açık işlerin yüzde 34,3'ünde de lise ve altı seviyesi talep edilmiştir.

Açık işlerinde işverenlerin mutlaka belirli bir eğitim seviyesinde talep verdikleri sektörler ise; Bilgi ve İletişim, Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı , Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri , Finans ve sigorta faaliyetleri sektörleri olmuştur.

Şekil 21: Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı

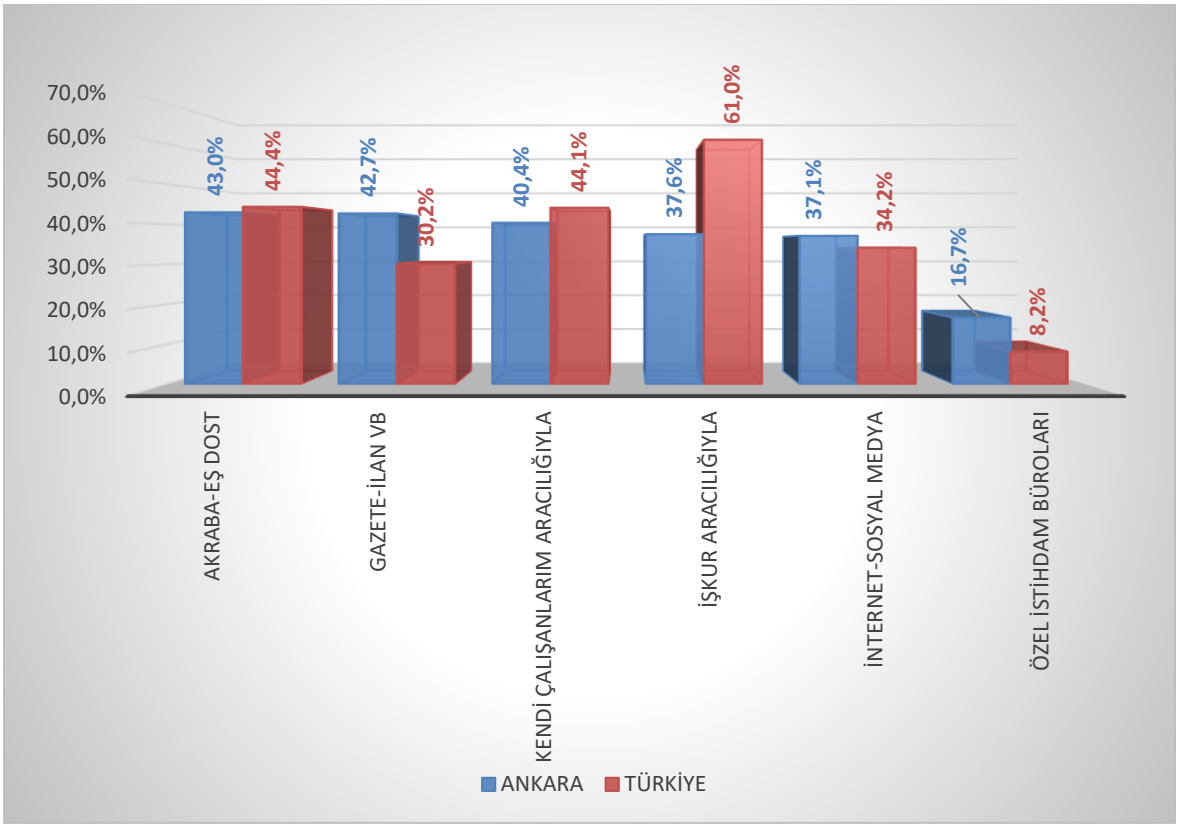

Kaynak: İPA 2017

Açık işlerin hangi arama kanalı ile işgücü piyasasına sunulduğu da özellikle İŞKUR için önemli bir konuyu oluşturmaktadır. Piyasadaki açık işlerin Kuruma kazandırılması yoluyla daha çok kişiyi işe yerleştirmek için hangi beceri ve eğitim düzeylerinin talep edildiğinin bilinmesi açılacak olan aktif işgücü programlarının etkinliği açısından önem arz etmektedir.

Şekil 21'de Ankara ili ve Türkiye genelinde karşılaştırmalı olarak açık işlerin arama kanalına göre dağılımı mevcuttur. Ankara ilinde 20+ istihdamlı işyerlerinden alınan açık işlerin yüzde 43 yüksek bir oranı Akraba-Eş Dost vasıtası ile aranmaktadır. Bu oran Türkiye geneli için yüzde 44,4 olarak gerçekleşmiş ve Ankara iline yakın bir değerdedir. Ankara ilinde işverenler daha sonra Gazete-İlan vb. arama kanalını kullanmıştır. Açık işlerin yüzde 37,6'sı İŞKUR aracılığı ile aranmaktadır. Özel İstihdam Büroları Ankara ilinde en az arama kanalı olarak kullanılmaktadır.

Tablo 22: Açık İşlerde Talep Edilen Eğitim Düzeyleri ve Arama Kanalları İlişkisi

Eğitim Düzeyi	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan Vb	Kendi Çalışanlarım Aracılığıyla	İşkur Aracılığıyla	İnternet-Sosyal Medya	Özel İstihdam Büroları
Eğitim Düzeyi Önemli Değil	44,7%	32,7%	50,8%	52,9%	14,9%	29,9%
Çıraklık Eğitimi	43,4%	42,1%	51,1%	4,8%	17,3%	0,0%
Lise Altı	43,1%	46,3%	25,4%	57,6%	41,8%	6,1%
Genel Lise	25,5%	38,2%	26,9%	22,3%	51,1%	12,7%
Meslek Lisesi	74,1%	57,1%	57,4%	23,7%	31,1%	8,2%
Meslek Yüksekokulu	32,0%	58,6%	39,3%	34,7%	49,7%	15,3%
Lisans	24,7%	42,8%	34,9%	26,9%	69,5%	24,4%
Lisans Üstü	0,0%	39,9%	37,7%	0,0%	55,3%	39,1%
Genel Toplam	**43,0%**	**42,7%**	**40,4%**	**37,6%**	**37,1%**	**16,7%**

Kaynak: İPA 2017

Lisans Üstü eğitiminde talep verilen açık işlerde Akraba- Eş Dost ve İŞKUR aracılığıyla; Çıraklık Eğitimi eğitim seviyesinde talep edilen açık işlerde ise Özel İstihdam Büroları arama kanalı hiç kullanılmamıştır. Lise altı eğitim seviyesinde talep edilen açık işlerin yüzde 57,6'sı İŞKUR aracılığı ile aranmaktadır. Genel lise talebinde yüzde 12,7; meslek lisesi talebinde yüzde 8,2; meslek yüksekokulu talebinde ise yüzde 15,3 oranında özel istihdam büroları arama kanalı olarak kullanılmıştır. Meslek lisesi mezunu talep edilen açık işlerin yüzde 23,7'i İŞKUR ile aranmaktadır. Diğer arama kanalları ise daha yüksek oranda tercih edilmektedir.

Herhangi bir eğitim seviyesi tercihinde bulunulmayan açık işler için işverenler çoğunlukla Akraba-Eş Dost ve Kendi Çalışanlarım Aracılığıyla arama kanalını tercih ederken Gazete-İlan vb. arama kanalı en az tercih edilmiştir.

Şekil 22'de ise İŞKUR hizmetlerinden yararlanan ve yararlanmayan işverenlerin açık işlerindeki arama kanallarının dağılımı incelenecektir.

Şekil 22: Hizmetlerden Yararlanma Durumuna Göre Arama Kanallarının Dağılımı

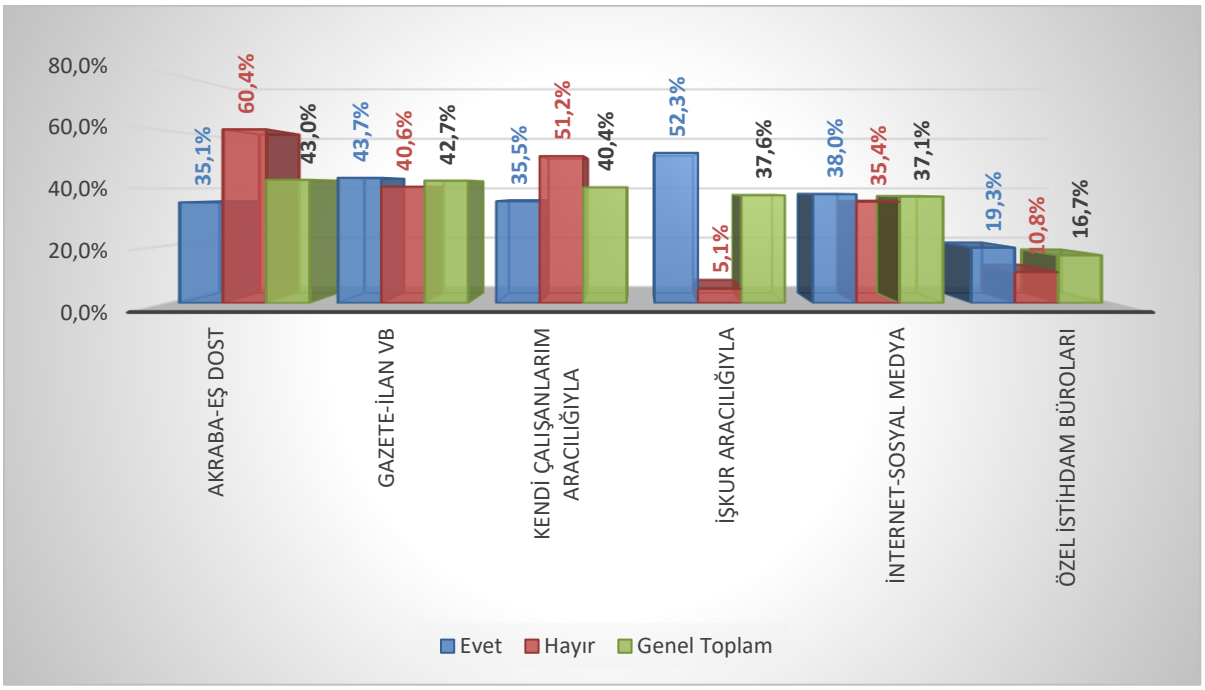

Kaynak: İPA 2017

İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyerlerinin açık işlerinde ilk sırada yüzde 43 gibi önemli bir oranda Akraba-Eş Dost ikinci sırada yüzde 42,7 ile gazete ilan vb arama kanalı olarak kullanıldığı tespit edilmiştir. İŞKUR hizmetlerinden yararlanmış olan işverenler açık işlerini de Kuruma bildirme yönünde eğilim sergilemişlerdir. İŞKUR 37,6 ile dördüncü sıradadır. İŞKUR hizmetlerinden yararlanmayan işyerleri açık işlerinin yüzde 40,4'nü kendi çalışanları aracılığı ile karşılamaktadır.

Tablo 23: Arama Kanallarından İstenen Becerilerin Öncelik Sıralaması

Beceri	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan vb	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR aracılığıyla	Özel İstihdam Büroları	Kendi çalışanlarım aracılığıyla	Genel Toplam
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	2	1	2	1	1	1	1
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	1	2	3	2	3	2	2
İletişim ve İfade Yeteneği	3	3	1	4	2	3	3
Takım Çalışması	4	4	6	3	4	4	4
Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	5	5	5	5	8	6	5
Satış ve Pazarlama Becerisi	9	6	4	6	5	9	6
Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	6	7	9	7	7	5	7
Bilgisayar kullanımı	7	8	7	8	6	8	8
Proje Tabanlı Çalışma	8	9	8	9	9	7	9
Yabancı Dil	10	10	10	10	10	10	10

Kaynak: İPA 2017

Açık işlerde talep edilen asgari eğitim seviyesinden sonra işverenlerin istihdam etmeyi düşündüğü işgücünde aranılan beceriler de planlanacak politikalar için stratejik alan oluşturmaktadır.

Ankara ilinde genel olarak açık işlerde istenen becerilerde ilk sırada Fiziki ve Bedensel Yeterlilik becerisi gelmektedir. İkinci sırada ise Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe ve daha sonra İletişim ve İfade Yeteneği, Takım Çalışması, Satış ve Pazarlama Becerisi, Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme, Bilgisayar Kullanımı, Proje Tabanlı Çalışma, Hesap Yapabilme (Analitik Beceri) ve Yabancı Dil becerisi gelmektedir.

Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe, en çok Akraba-Eş Dost arama kanalı aracılığıyla istenmiştir. Akraba-Eş Dost, İnternet Sosyal Medya hariç diğer tüm arama kanallarında en çok Fiziki ve Bedensel Yeterlilik istenen açık işler talep edilmiştir.

İnternet- Sosyal Medya arama kanalı ile aranan açık işlerde en çok İletişim ve İfade Yeteneği becerisi istenmiştir.

Tablo 24: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayısı

ANKARA	Açık İş Sayısı
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	833
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	1.226
Hizmet Ve Satış Elemanları	1.006
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	576
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	896
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	315
Profesyonel Meslek Mensupları	472
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	6
Yöneticiler	40
Genel Toplam	**5.370**

Kaynak: İPA 2017

Ankara ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar olduğu tespit edilmiş olup bu gruptaki açık iş sayısının toplam açık iş sayısı içindeki oranı yüzde 22,8'dir. İkinci sırada ise yüzde 18,7 ile Hizmet Ve Satış Elemanları grubu bulunmaktadır.

Açık sayısının yanında daha çok açık iş oranları önemlidir. Tablo 25'te meslek gruplarına göre açık iş oranları bulunmaktadır.

Ankara ili için tespit edilen yüzde 1,3'lük açık iş oranı meslek grupları bazında da değerlendirildiğinde açık iş oranı en yüksek oranda yüzde 2,1 ile Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları meslek grubunda olduğu görülmektedir. Daha sonra ise sırayla Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar ile Hizmet Ve Satış Elemanları ve Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar gelmektedir.

Tablo 25: Meslek Gruplarına göre Açık İş Oranları

ANKARA	Açık İş Oranı
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	2,1%
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	1,8%
Hizmet Ve Satış Elemanları	1,4%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	1,4%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	1,1%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	0,9%
Profesyonel Meslek Mensupları	0,8%
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	0,4%
Yöneticiler	0,3%
Genel Toplam	**1,3%**

Kaynak: İPA 2017

Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları meslek grubunda açık iş olmadığından açık iş oranı da sıfır görünmektedir. İl geneli açık iş oranının altında bulunan meslek grupları ise Tesis ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar, Yöneticiler, Hizmet ve Satış Elemanları ve Nitelik Gerektirmeyen Mesleklerdir.

Tablo 26: Açık İşlerin Meslek Gruplarına ve Cinsiyet Göre Dağılımı

Meslek Grubu	Kadın	Erkek	Cinsiyet Önemli Değil	Genel Toplam
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	-	0,2%	-	0,1%
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	9,4%	31,7%	9,0%	22,8%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	13,2%	23,5%	5,2%	16,7%
Hizmet Ve Satış Elemanları	30,7%	5,2%	41,0%	18,7%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	2,8%	14,3%	5,5%	10,7%
Profesyonel Meslek Mensupları	13,4%	3,9%	16,9%	8,8%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	26,1%	1,9%	10,1%	5,9%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	3,7%	19,1%	10,8%	15,5%
Yöneticiler	0,8%	0,4%	1,4%	0,7%
Genel Toplam	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**

Kaynak: İPA 2017

İşverenler kadın işgücü tercihinde bulundukları açık işlerinde yüzde 30,7 oranında Hizmet ve Satış Elemanları; yüzde 26,1 oranında Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar; yüzde 13,4 oranında Profesyonel Meslek Mensupları meslek grubunda istihdam etmek istediğini bildirmişlerdir. Erkek işgücü taleplerinin ise bütün meslek grubunda olduğu görülmektedir. Örneğin; Nitelikli Tarım,

Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları meslek grubunda açık işlerde kadın işgücü tercihinde hiç talep bulunmazken, erkek işgücü taleplerinde yüzde 0,2'si bu meslek grubunda verilmiştir.

Ayrıca yukarıdaki tabloda görülen oranlardan farklı olarak Hizmet Ve Satış Elemanları meslek grubu, herhangi bir cinsiyet tercihinde en fazla oranda bulunmayan bir alan olmuştur. Zira bu meslek grubundaki açık işlerin yüzde 41'inde işverenler "fark etmez" seçeneğini tercih etmişlerdir.

En fazla oranda erkek işgücü tercihinde bulunulmuş olan ilk üç meslek grupları sırasıyla Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar, Nitelik Gerektirmeyen Meslekler ve Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları meslek grupları olmuştur.

Tablo 27'de ise meslek gruplarında talep edilen beceriler öncelik sıralamasına göre sıralanmıştır. Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar için ilk sırada İletişim ve İfade Yeteneği ikinci sırada Satış ve Pazarlama Becerisi ve üçüncü sırada ise Bilgisayar Kullanımı gelmiştir.

Hizmet ve Satış Elemanları için ise ilk sırada Fiziki ve Bedensel Yeterlilik daha sonra İletişim ve İfade Yeteneği ile Satış ve Pazarlama Becerisi becerileri önemlidir. Nitelik Gerektirmeyen Mesleklerde Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe ve Fiziki ve Bedensel Yeterlilik ve ön plana çıkmıştır.

Profesyonel Meslek Mensuplarında ise İlk sırada Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe, Bilgisayar Kullanımı ve İletişim ve İfade Yeteneği becerisi talep edilmektedir.

Yöneticiler meslek grubunun diğer meslek gruplarına göre Yabancı Dil becerisinin ön plana çıktığı görülmektedir. Bu meslek grubunda en çok talep edilen beceri Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme becerisi olmuştur. Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları meslek grubunda ilk sırada İletişim ve İfade Yeteneği ve talep edilmiştir. Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensuplarında ikinci sırada Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe becerisi istenirken Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubunda bu tecrübe becerisi birinci sırada istenmektedir.

Tablo 27: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerde Talep Edilen Beceri Düzeyi

Beceri	Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	Hizmet Ve Satış Elemanları	Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	Profesyonel Meslek Mensupları	Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	Yöneticiler	Genel Toplam
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	6	1	1	1	10	2	3	2	8	1
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	4	4	2	2	1	1	2	1	2	2
İletişim ve İfade Yeteneği	1	2	4	4	3	4	1	4	3	3
Takım Çalışması	5	5	3	5	7	3	7	3	-	4
Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	7	6	5	6	5	5	4	5	1	5
Satış ve Pazarlama Becerisi	2	3	8	-	9	8	5	10	8	6
Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	8	7	6	3	6	6	9	6	4	7
Bilgisayar kullanımı	3	8	7	-	2	9	6	7	6	8
Proje Tabanlı Çalışma	10	9	-	-	4	7	8	8	7	9
Yabancı Dil	9	10	-	-	8	10	10	9	5	10

Kaynak: İPA 2017

Tablo 28: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları

Meslek Grubu	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan Vb	İnternet-Sosyal Medya	İşkur Aracılığıyla	Özel İstihdam Büroları	Kendi Çalışanlarım Aracılığıyla
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	67,3%	51,9%	32,7%	51,9%	-	48,1%
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	59,8%	46,5%	24,5%	34,3%	5,8%	44,6%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	42,2%	27,6%	7,3%	63,9%	48,7%	66,5%
Hizmet Ve Satış Elemanları	19,3%	39,7%	64,2%	31,8%	4,1%	22,8%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	63,3%	44,0%	18,1%	48,8%	7,5%	40,0%
Profesyonel Meslek Mensupları	23,8%	43,3%	62,1%	25,7%	25,1%	40,3%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	24,0%	65,6%	33,5%	19,9%	41,0%	14,2%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	52,2%	47,1%	55,1%	26,6%	5,7%	38,7%
Yöneticiler	29,2%	39,7%	49,1%	36,7%	26,5%	17,0%
Genel Toplam	**43,0%**	**42,7%**	**37,1%**	**37,6%**	**16,7%**	**40,4%**

Kaynak: İPA 2017

Meslek gruplarına göre açık işlerin aranma kanalları değerlendirilecek olursa; İŞKUR'un en yüksek oranda kullanıldığı meslek grubu Nitelik Gerektirmeyen Meslekler olmuştur. Bu meslek grubundaki açık işlerin yüzde 63,9'u İŞKUR aracılığıyla işgücü piyasasına sunulmuştur. Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları meslek grubuna ait açık işler ise Özel İstihdam Büroları aracılığı ile aranmamaktadır. Ankara ilinde İŞKUR tüm meslek gruplarında genelde en yüksek oranlarda tercih edilen arama kanalı olmuştur.

Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları en fazla İnternet-Sosyal Medya, Kendi Çalışanlarım Aracılığı ve Akraba-Eş Dost arama kanalı ile aranmaktadır. Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar meslek grubundaki açık işlerin yüzde 63,3'ü işverenin Akraba-Eş Dost aracılığı ile aranmaktadır. Büro hizmetlerinde çalışan elemanların yüzde 65,6'sı Gazete-İlan vb arama kanalı kullanılarak aranmaktadır.

Tablo 29: Açık İş Olan Mesleklerden İstenen Becerilerde Öncelik Sıralaması

Meslek	Bilgisayar kullanımı	Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	İletişim ve İfade Yeteneği	Proje Tabanlı Çalışma	Satış ve Pazarlama Becerisi	Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	Takım Çalışması	Yabancı Dil	Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe
Temizlik Görevlisi	-	1	-	2	-	-	5	4	-	3
Gaz Altı Kaynakçısı	8	2	7	4	6	-	5	3	-	1
Elektrik Teknisyeni	4	2	6	3	6	-	5	7	-	1
Satış Danışmanı	7	3	8	2	-	1	6	4	-	5
Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	6	-	-	1	-	2	4	3	-	5
Raportör	-	3	-	1	-	-	2	-	-	-
Güvenlik Görevlisi	-	1	-	3	4	-	5	4	-	2
Beden İşçisi (Genel)	-	1	4	5	-	6	4	3	-	2
Kasiyer	4	1	5	2	-	3	7	-	8	6
Garson (Servis Elemanı)	8	1	6	2	-	5	7	4	-	3

Kaynak: İPA 2017

Tablo 29'da Ankara ilinde açık işi olan meslekler özelinde talep edilen becerilerin öncelik sıralaması bulunmaktadır. Beden İşçisi mesleğinde becerilerdeki ilk öncelik Fiziksel ve Bedensel Yeterlilik yer almaktadır. Tabloda yer alan mesleklerin yarısında bu beceri birinci sırada yer almaktadır kalan yarısında ise ikinci veya üçüncü sırada yer almıştır. Satış Danışmanı mesleğinde ise talep edilen becerilerin başında Satış ve Pazarlama Becerisi gelmektedir. Gaz altı Kaynakçısı ve Elektrik Teknisyeni meslekleri için ise ilk sırada Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe becerisi talep edilmiştir. Çağrı Merkezi ve Raportör Mesleklerinde ise ilk sırada İletişim ve İfade Yeteneği becerisi talep edilmektedir.

Tablo 30: Cinsiyet Bazında En Çok Açık İş Olan Meslekler

TOPLAM	KADIN	ERKEK
Temizlik Görevlisi	Satış Danışmanı	Temizlik Görevlisi
Gaz Altı Kaynakçısı	Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	Gaz Altı Kaynakçısı
Satış Danışmanı	Regulacı	Elektrik Teknisyeni
Elektrik Teknisyeni	Temizlik Görevlisi	Beden İşçisi (Genel)
Beden İşçisi (Genel)	Sekreter	Raportör
Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	Ön Muhasebeci	Beden İşçisi (İnşaat)
Raportör	Mobilya Satış Elemanı	Frezeci (Freze Tezgahı Operatörü)
Güvenlik Görevlisi	Kasiyer	Maça Yapıcı (Makine İle)
Garson (Servis Elemanı)	Muhasebeci	Pazarlamacı
Kasiyer	Aşçı	Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)

Kaynak: İPA 2017

Ankara ilinde en fazla açık iş olan meslekler sırasıyla; Temizlik Görevlisi, Gaz Altı Kaynakçısı, Satış Danışmanı, Elektrik Teknisyeni, Beden İşçisi (Genel), Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi, Raportör, Güvenlik Görevlisi, Garson (Servis Elemanı), Kasiyerdir.

İşverenlerin açık işlerinde kadın işgücü tercihinde bulundukları en fazla açık iş olan meslekler ise Satış Danışmanı, Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi, Regulacı, Temizlik Görevlisi, Sekreter, Ön Muhasebeci, Mobilya Satış Elemanı, Kasiyer, Muhasebeci, Aşçıdır.

Açık işlerde erkek işgücü tercihinin olduğu en fazla açık iş olan meslekler de Temizlik Görevlisi, Gaz Altı Kaynakçısı, Elektrik Teknisyeni, Beden İşçisi (Genel), Raportör, Beden İşçisi (İnşaat), Frezeci (Freze Tezgahı Operatörü), Maça Yapıcı (Makine İle), Pazarlamacı, Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik).

Tablo 31: Cinsiyete Göre Açık İşlerde Talep Edilen Becerilerin Öncelik Sıralaması

Beceri	Kadın	Erkek	Cinsiyet Önemli Değil	Genel Toplam
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	3	1	2	1
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	2	2	4	2
İletişim ve İfade Yeteneği	1	4	1	3
Takım Çalışması	5	3	5	4
Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	7	5	6	5
Satış ve Pazarlama Becerisi	4	8	3	6
Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	8	6	8	7
Bilgisayar kullanımı	6	9	7	8
Proje Tabanlı Çalışma	10	7	9	9
Yabancı Dil	9	10	10	10

Kaynak: İPA 2017

Kadın ve erkekler için genel toplama göre becerilerde öncelik sıralaması ikinci sırada olan beceriler aynı iken ilk sıradaki beceriler farklılık göstermektedir. Kadınlarda ve herhangi bir cinsiyet tercihinde bulunmayanlar için ilk öncelik İletişim ve İfade Yeteneği becerisi beklenirken, erkeklerde ilk öncelik Fiziki ve Bedensel Yeterlilik olarak tespit edilmiştir.

TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

Araştırma kapsamında işverenlere son 1 yıl içerisinde hangi mesleklerde eleman temininde güçlük çektikleri, temininde güçlük çektikleri eleman sayısı ve bunun nedenleri sorulmuştur. Derlenen verilerle Ankara ili işgücü piyasasının talep kısmını daha net görmek hedeflenmektedir. İşverenlerin karşılamakta güçlük çektiği mesleği, sayısını ve hangi nedenlerden ötürü aradığı çalışanı temin edemediğini bilmek, ilin istihdam politikasına da yön vereceğinden araştırmanın temininde güçlük çekilen meslekler bölümü önemli bilgiler içermektedir. Bu kapsamda bu bölümde temininde güçlük çekilen meslekler, sektörler ve meslek grupları bazında incelenecektir.

Şekil 23: Eleman Temininde Güçlük Çeken İşyeri Oranı

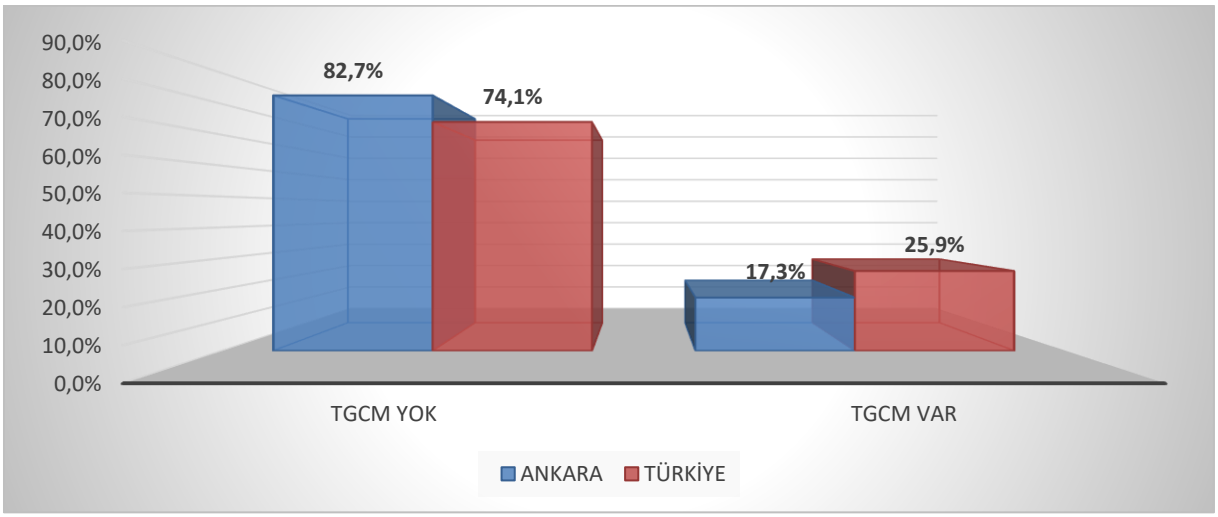

Kaynak: İPA 2017

Araştırma kapsamında yapılan ziyaretler sonucu Türkiye geneli 20 + istihdamlı 99 bin 806 işyerine ulaşılmıştır. Bu işyerlerinden 25 bin 825 tanesinde eleman temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Ankara ilinde ise 20+ istihdamlı 9 bin 442 işyeri çalışmaya cevap vermiş, bunlardan bin 631 tanesi temininde güçlük çekilen meslek olduğunu ifade etmişlerdir. Yüzde 17,3 ile Ankara ilinin eleman temininde ülke genelinden daha az eleman temininde güçlük çektiği görülmektedir.

Şekil 24: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çeken İşyeri Oranı

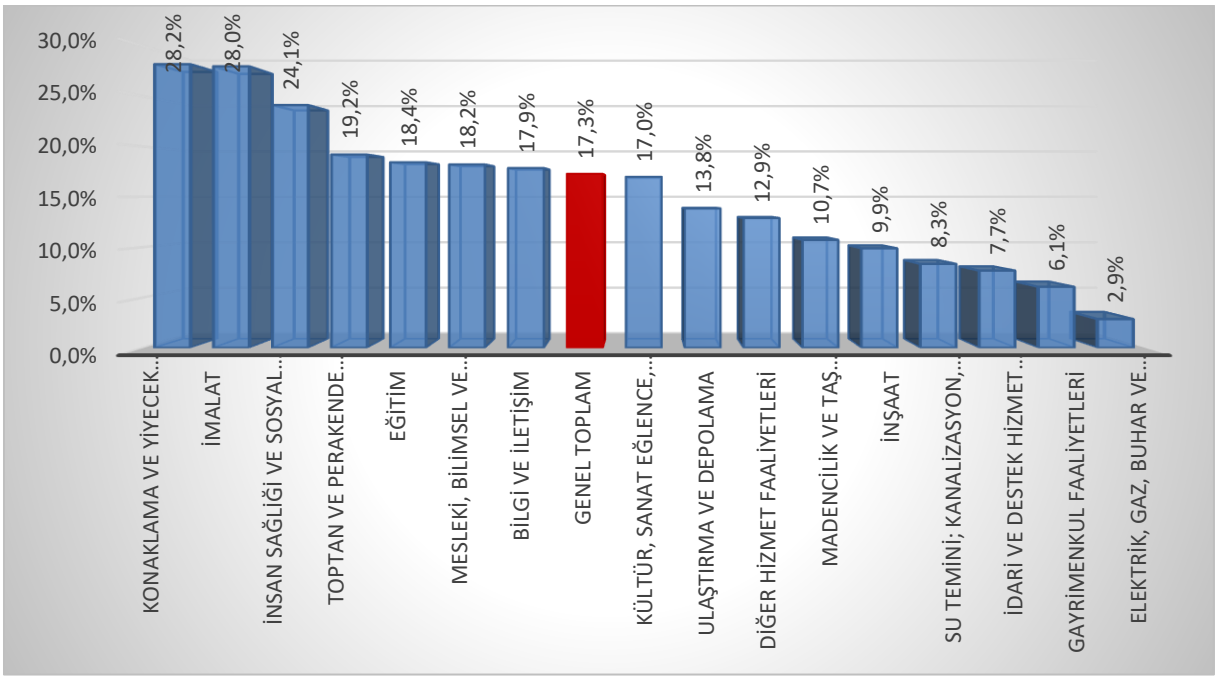

Kaynak: İPA 2017

Eleman temininde en fazla oranda güçlük çeken işyerleri Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektöründe olduğu görülmektedir. Gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması, yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması ve bu meslekte işe başvuru yapılmaması sektörün temininde güçlük çekme nedenleri arasındadır.

İmalat sektörü Ankara ilinde işyeri sayısının yoğun olduğu bir sektör olmasının yanında eleman temininde güçlük çekilen işyeri oranı sıramalamasında da ilk sıralarda yer aldığı görülmektedir. Bu sonuç, bu sektörün ilde eleman temininde diğer sektörlere nazaran zorluk çektiğini göstermektedir.

Tablo 32: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı

Sektörler	Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayısı
İmalat	2.064
İnşaat	1.296
Toptan Ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının Ve Motosikletlerin Onarımı	939
Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	437
İdari Ve Destek Hizmet Faaliyetleri	423
Mesleki, Bilimsel Ve Teknik Faaliyetler	384
Bilgi Ve İletişim	172
Ulaştırma Ve Depolama	159
Eğitim	153
İnsan Sağliği Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	148
Diğer Hizmet Faaliyetleri	52
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence Ve Spor	21
Madencilik Ve Taş Ocakçılığı	18
Elektrik, Gaz, Buhar Ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıtımı	14
Gayrimenkul Faaliyetleri	11
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi Ve İyileştirme Faaliyetleri	3
Finans Ve Sigorta Faaliyetleri	-
Genel Toplam	**6.295**

Kaynak: İPA 2017

Ankara ilinde 6295 kişinin temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Temininde güçlük çekilen kişi sayıları, sektör bazında incelendiğinde İmalat, İnşaat ve Toptan ve Perakende Ticaret sektörlerinde yoğunlaştığı görülmektedir. Bu üç sektörün temininde güçlük çektiği eleman sayısı, Ankara ilinde

toplam temininde güçlük çekilen sayının yüzde 68'ini oluşturmaktadır. Söz konusu sektörlerde çalışan sayısının fazla olması sebebi ile temininde güçlük çekilen kişi sayısı da fazladır. Öyle ki Ankara ilinde toplam çalışanların yüzde 42'si bu sektörlerde çalışmaktadırlar.

Şekil 25: Temininde Güçlük Çekilen Kişilerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı

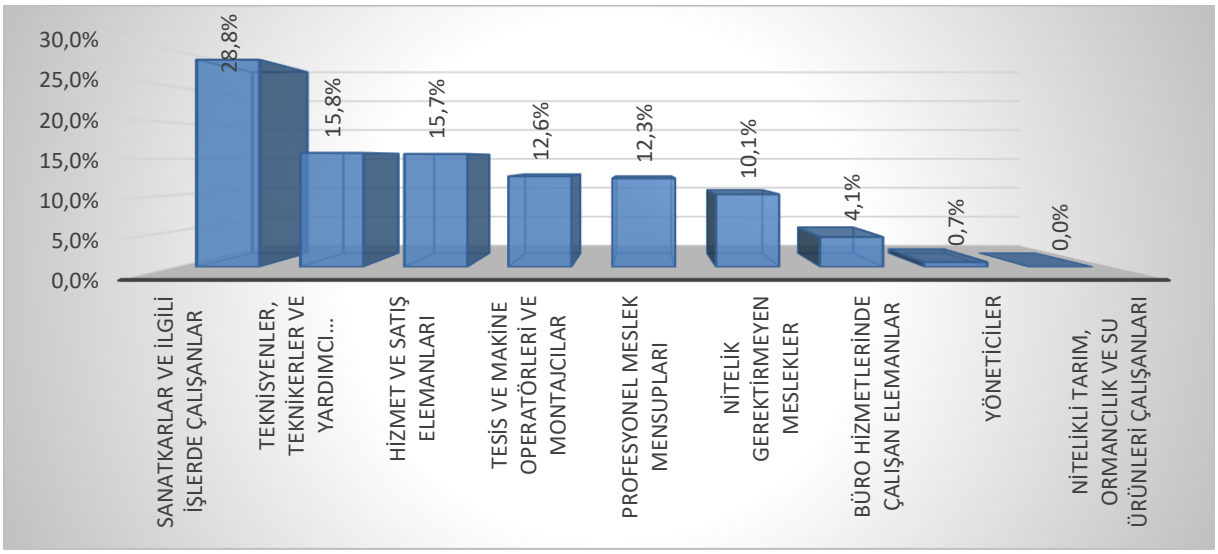

Kaynak: İPA 2017

Ankara ilinde meslek gruplarına göre temininde güçlük çekilen kişilere bakıldığında en çok 1810 kişi ile Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunda yer aldıkları görülmektedir. Eleman temininde güçlük çekilen kişilerin yüzde 28,8'i bu meslek grubunda yer almaktadır.

Türkiye genelinde de 20 + istihdamlı işyerlerinde eleman temininde güçlük çekilme oranı en yüksek birinci sırada Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunun olması, bu meslek grubunun ihtiyaçlarının sadece Ankara ili ile sınırlı olmadığını göstermektedir. Benzer şekilde araştırma sonuçları göstermektedir ki Yöneticiler meslek grubu hem ülke geneli hem de Ankara ilinde eleman temininde en az güçlük çeken meslekler arasındadır.

Tablo 33: Mesleklere Göre TGÇM Dağılımı

TGCM	Genelleştirilmiş Eleman Sayısı	Oranı
Elektrik Teknisyeni	471	7,5%
Temizlik Görevlisi	203	3,2%
Gaz Altı Kaynakçısı	188	3,0%
Satış Danışmanı	180	2,9%
Güvenlik Görevlisi	168	2,7%
Garson (Servis Elemanı)	164	2,6%
Beden İşçisi (Genel)	143	2,3%
Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	141	2,2%
Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)	120	1,9%
Beden İşçisi (İnşaat)	97	1,5%

Kaynak: İPA 2017

Ankara ilinde temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırada 471 kişi ile Elektrik Teknisyeni mesleği yer almaktadır. Bu mesleği sırasıyla 203 kişi ile Temizlik Görevlisi, 188 kişi ile Gaz Altı Kaynakçısı meslekleri takip etmektedirler.

Geçtiğimiz yıl gerçekleştirilen araştırma sonuçlarına göre temininde güçlük çekilen ilk on meslekle bu yılki araştırma sonuçlarını kıyasladığımızda; Gaz Altı Kaynakçısı, Satış Danışmanı, Garson(servis elemanı) ve Beden İşçisi(genel) olmak üzere toplam dört mesleğin yine değişmeyerek ilk onda yer aldıkları görülmektedir. Ankara ilinde söz konusu meslekler, son iki yıldır temininde güçlük çekilen meslekler arasında yer almaya devam etmektedirler.

Beden İşçisi, Temizlik Görevlisi, Güvenlik Görevlisi, Satış Danışmanı mesleklerinin aynı zamanda açık işi en çok olan meslekler arasında ilk onda yer alması, ilin istihdam politikalarına yön vermesi adına dikkate değer bir bilgi şeklindedir.

Şekil 26: TGÇM Nedenlerinin Dağılımı

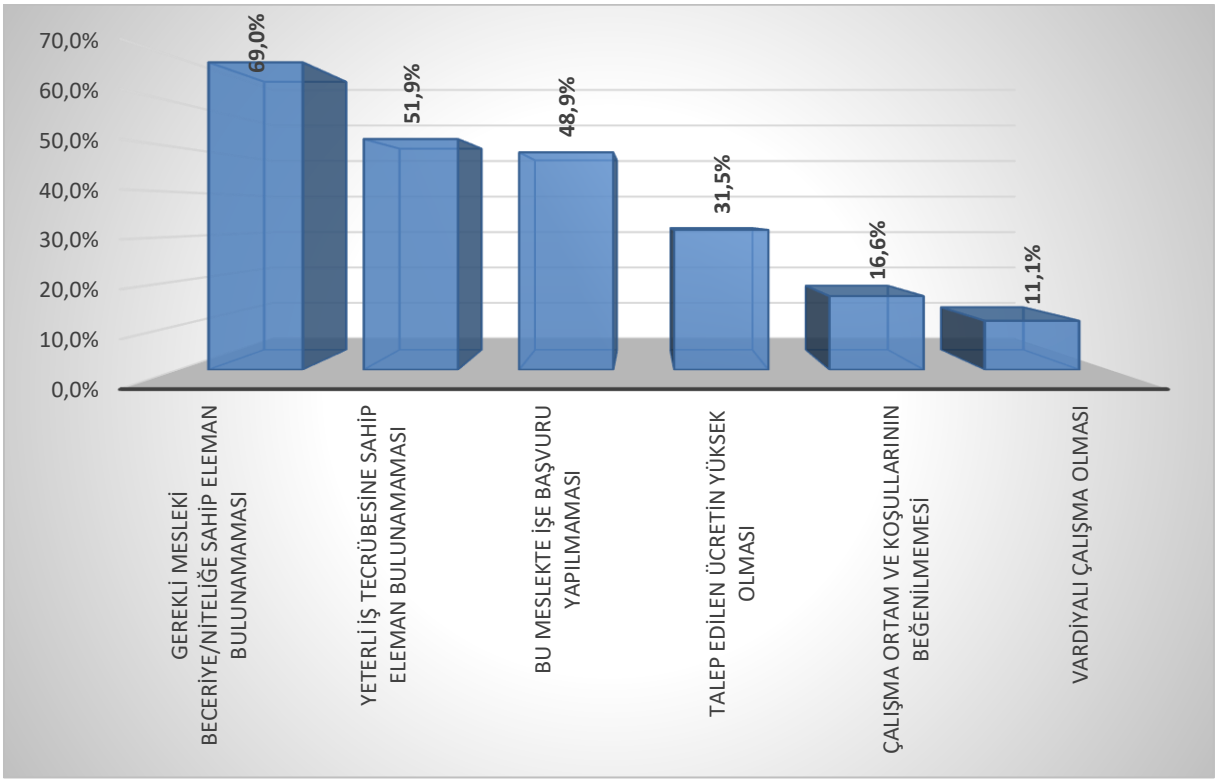

Kaynak: İPA 2017

Ankara ilinde temininde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırada Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması yer almaktadır. Bu neden Türkiye geneli 20 + istihdamlı işyerlerinin TGÇM Nedenleri Dağılımı ile de benzerlik göstermektedir.

Mesleklere Göre TGÇM dağılımı incelenirken, açık işi en çok olan mesleklerle temininde güçlük çekilen mesleklerin benzerlik gösterdiği hatta birçoğunun bire bir aynı olduğu ifade edilmiştir. TGÇM Nedenlerinin Dağılımına bakıldığında ise ilk sırada Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması gelmektedir. Öyle ki bu nedeni ortadan kaldırmaya yarayacak doğru aktif işgücü politikaları üretilip, mevcut açık işler için gereken mesleki beceriye/niteliğe sahip bireyler sağlandığında sadece il geneli değil ülke çapında da talep ve arz dengelenmiş olacaktır.

Şekil 27: İşyeri Durumuna Göre TGÇM Nedenleri

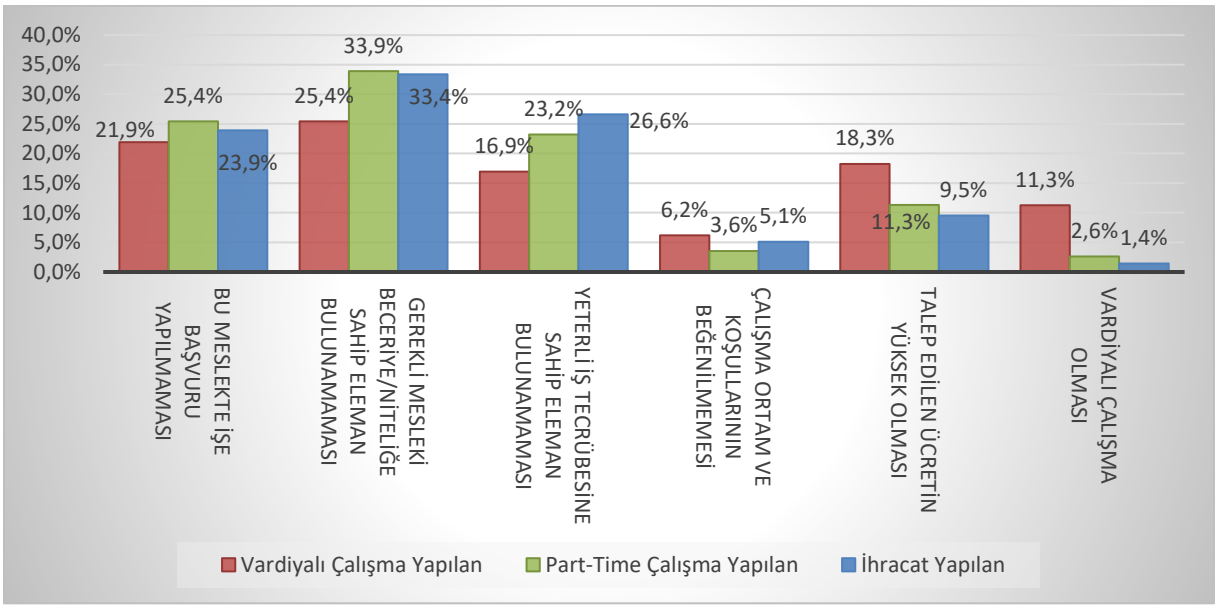

Kaynak: İPA 2017

Ankara ilinde işyerlerinin part-time veya vardiyalı çalışanı olması, işyerinin ihracat yapıp yapmaması gibi işyeri durumuna göre eleman temininde güçlük çekme nedenlerine bakılmıştır. Part-Time Çalışanı olan, ihracat yapan firmalar ve vardiyalı çalışanı olan şyerleri eleman temininde en çok Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması nedeni ile istediği personeli bulmadığını belirtmiştir. Bu da Ankara ili genelinde işyerlerinde çalışan bulmanın en önemli sorunun çok Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması olduğunu gösteriyor. Ayrıca Ankara ili hatta ülke geneli işyerlerinin eleman temininde güçlük çekmelerinin de aynı nedene dayanması sebebiyle, bu husus genel bir problem halini almaktadır.

Tablo 34: Mesleklere Göre TGÇM Nedenleri

TGCM	Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması	Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması	Bu Meslekte İşe Başvuru Yapılmaması	Talep Edilen Ücretin Yüksek Olması	Vardiyalı Çalışma Olması	Çalışma Ortam Ve Koşullarının Beğenilmemesi
Elektrik Teknisyeni	100,0%	95,9%	95,0%	5,3%	0,0%	0,0%
Temizlik Görevlisi	27,1%	22,6%	73,2%	75,2%	69,2%	23,7%
Gaz Altı Kaynakçısı	71,7%	67,4%	32,9%	56,0%	0,0%	7,9%
Satış Danışmanı	73,8%	41,2%	39,0%	36,4%	24,8%	27,5%
Güvenlik Görevlisi	13,3%	16,7%	82,6%	80,7%	93,3%	14,0%
Garson (Servis Elemanı)	60,8%	41,9%	31,6%	22,5%	21,9%	6,0%
Beden İşçisi (Genel)	40,9%	38,5%	42,6%	71,8%	35,2%	45,3%
Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	14,0%	98,6%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)	80,3%	46,0%	34,1%	29,2%	2,4%	29,2%
Beden İşçisi (İnşaat)	8,8%	2,9%	0,0%	88,2%	0,0%	0,0%

Kaynak: İPA 2017

Ankara ilinde eleman temininde güçlük çekilen mesleklerin nedenlerine bakıldığında, Elektrik Teknisyeni, Gaz Altı Kaynakçısı, Satış Danışmanı, Garson(Servis Elemanı) Ve Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik) olmak üzere toplam on meslekten beş tanesinin temininde güçlük çekilme nedenlerinin en yüksek oranda Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması olduğu görülmektedir. Beden İşçisi(Genel) ve Beden İşçisi(İnşaat) mesleklerinde Talep edilen ücretin yüksek olması ilk sırada yer almış ve diğer nedenlere göre çok yüksek bir orana sahiptir. Bu da bu alanda eleman temininde güçlük çekilmesinin tek nedene bağlı olduğunu gösteriyor. Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması nedeni ile eleman temininde güçlük çekilen tek meslek Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisidir.

GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ

Ekonomilerde gelecek dönem istihdam eğilimini belirlemek, işgücü piyasasında oluşacak dalgalanmaları önceden görmek ve buna yönelik politikalar geliştirmek için önemli bir araçtır. İşgücü Piyasası Araştırmaları da bu minvalde işverenlere bir sonraki yılda öngördükleri istihdam tahminlerini meslek bazında sorarak gelecek dönem istihdam eğilimleri belirlenmektedir.

Bu bölümde Ankara ilinde 2017 Yılı Nisan-Mayıs dönemi ile bir sonraki yıl aynı döneme tekabül eden zaman aralığı boyunca çalışan sayılarında ne gibi farklılıklar beklendiği, farklılaşmaların hangi mesleklerde ve sektörlerde olacağına dair tahminler üzerinde durulacaktır. Mevsimsel etkileri dışarıda bırakmak adına işverenlere tam bir yıllık dönem içindeki tahminleri sorulmuştur.

Çalışma kapsamında işverenlere yöneltilen "30 Nisan 2018 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı/azalışı bekliyor musunuz?" sorusuna Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 18,8'i istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Ankara ilinde işverenlerin yüzde 13,3'ü istihdamın artacağını öngörmüştür. Başka bir ifadeyle 10 işyerinden Türkiye genelinde yaklaşık 2'si istihdamın artacağını öngörürken Ankara'da bu sayı 1,3'e gerilemekte olup işverenlerin yakın dönemde istihdam artışına olumlu baktıkları görülmektedir. Öte yandan istihdamın azalacağını düşünen işveren oranı, ülke genelinde 2,5 olarak öngörürken Ankara ilinde ise ülke geneline yakın olup yüzde 2,6 olarak öngörülmüştür.

Tablo 35: Sektörlere Göre İşverenlerin İstihdam Beklentileri

Sektörler	Artış	Azalış	Fikrim Yok	Değişmeyecek
İnşaat	12,0%	2,3%	47,8%	37,8%
İmalat	21,7%	2,3%	40,4%	35,7%
Toptan Ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının Ve Motosikletlerin Onarımı	16,9%	1,1%	40,7%	41,3%
İdari Ve Destek Hizmet Faaliyetleri	11,0%	1,7%	48,3%	39,0%
Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	15,4%	2,3%	39,9%	42,3%
Mesleki, Bilimsel Ve Teknik Faaliyetler	12,3%	3,3%	46,7%	37,7%
Ulaştırma Ve Depolama	11,2%	4,0%	45,5%	39,3%
Eğitim	11,1%	3,2%	39,2%	46,5%
İnsan Sağliği Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	16,7%	1,8%	38,2%	43,4%
Bilgi Ve İletişim	18,5%	0,6%	36,9%	44,0%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	12,3%	3,1%	41,1%	43,6%
Madencilik Ve Taş Ocakçılığı	7,1%	3,6%	40,5%	48,8%
Elektrik, Gaz, Buhar Ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıtımı	8,6%	1,4%	44,3%	45,7%
Gayrimenkul Faaliyetleri	10,6%		36,4%	53,0%
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence Ve Spor	7,5%		28,3%	64,2%
Finans Ve Sigorta Faaliyetleri	9,4%		43,8%	46,9%
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi Ve İyileştirme Faaliyetleri		4,2%	62,5%	33,3%
Genel Toplam	**14,9%**	**2,1%**	**43,4%**	**39,5%**

Kaynak: İPA 2017

Sektörlere göre istihdam eğilimi incelendiğinde en yüksek oranda artış bekleyen işverenlerin sırasıyla İmalat, Bilgi ve iletişim ve Toptan ve perakende ticaret sektörlerinde olduğu görülmektedir. En fazla azalış bekleyen sektör ise Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleridir. Ancak bu sektörde yer alan işyeri sayısının az olması göz ardı edilmemelidir. Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor ile Gayrimenkul faaliyetleri sektöründe yer alan işyerlerinin yarısından fazlası gelecek dönemde istihdamlarının değişmemesini beklemektedirler.

Sektörlerin istihdam eğiliminde dikkat çeken diğer bir husus ise Finans ve Sigorta Faaliyetleri, Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor, Gayrimenkul faaliyetleri sektörlerinde bulunan tüm işyerleri gelecek dönem için istihdam beklentilerinde bir azalma olmayacağını belirtmiş olmalarıdır. Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri sektöründe bulunan işyerlerinin yüzde 62,5'ide gelecek dönem için herhangi bir öngörüde bulunamamışlardır.

Tablo 36: Sektörlere Göre Net İstihdam Değişimi

Sektörler	Net İstihdam Değişimi	NİDO
İnşaat	7.532	12,3%
İdari Ve Destek Hizmet Faaliyetleri	3.080	4,7%
Mesleki, Bilimsel Ve Teknik Faaliyetler	833	4,2%
Madencilik Ve Taş Ocakçılığı	139	3,9%
Toptan Ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının Ve Motosikletlerin Onarımı	1.585	3,0%
İmalat	2.859	2,9%
Bilgi Ve İletişim	314	2,6%
İnsan Sağliği Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	289	1,9%
Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	392	1,7%
Finans Ve Sigorta Faaliyetleri	19	1,5%
Ulaştırma Ve Depolama	132	1,0%
Gayrimenkul Faaliyetleri	22	0,9%
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence Ve Spor	19	0,8%
Eğitim	82	0,5%
Elektrik, Gaz, Buhar Ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıtımı	-65	-0,6%
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi Ve İyileştirme Faaliyetleri	-10	-0,6%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	-63	-0,7%
Genel Toplam	**17.157**	**4,2%**

Kaynak: İPA 2017

Türkiye genelinde 20 + istihdamlı işyerlerinde 2018 Nisan-Mayıs dönemlerinde 2017 Nisan-Mayıs dönemine göre istihdamın yüzde 3,2 artacağı beklenmekte olup Ankara'da ise bu oran, yüzde 4,2 olup ülke genelinin üstündedir.

En fazla istihdam artış yüzde 12,3 ile İnşaat sektöründe beklenmektedir. Söz konusu sektörün çalışan sayısı da fazla olduğu göz önüne alındığında istihdam açısından ilerleme beklenen sektör olmaktadır. Aynı durum İdari ve destek hizmet faaliyetleri sektöründe de mevcuttur. İdari ve destek hizmet faaliyetleri sektöründe net istihdam değişim oranı yüzde 4,7'dir.

İstihdam azalışı beklenen sektörler ise Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı ve Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleridir. Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı sektöründe yüzde 0,6'lık bir net istihdam azalışı beklenmektedir. Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri sektöründe ise hiç artış olmadan sadece 10 kişilik azalış beklenmektedir.

Tablo 37: Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Değişimi

Meslek Grubu	Net İstihdam Değişimi	NİDO
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	233	15,5%
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	4.168	6,3%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	5.150	6,2%
Hizmet Ve Satış Elemanları	3.473	5,0%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	1.310	3,2%
Profesyonel Meslek Mensupları	1.365	2,2%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	750	2,1%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	671	1,7%
Yöneticiler	37	0,3%
Genel Toplam	**17.157**	**4,2%**

Kaynak: İPA 2017

Bütün meslek gruplarında istihdam artışı beklenmektedir. En fazla istihdam artışı beklenen meslek grubu ise 5150 kişilik artış ile nitelik gerektirmeyen mesleklerdedir. En az artış beklenen meslek grubu ise 37 kişilik artış ile Yöneticilerdir.

Çalışan sayısında alt sıralarda yer alan alan Nitelikli Tarım Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları meslek grubu net istihdam değişim oranında yüzde 15,5'lik bir oran ile ilk sırada yer almaktadır. Çalışan sayısının da az olduğu göz önünde bulundurulursa genele yansıyacak önemli ölçüde bir artış beklenmektedir. Nitelik gerektirmeyen meslekler birinci sırada en fazla artış beklenen meslek grubu olmasına rağmen net istihdam değişim oranı yüzde 6,2 olarak gerçekleşmiştir. Bunun en önemli sebebi çok sayıda çalışanı olmasına rağmen bir o kadar artış beklenmemesidir.

Tablo 38: En Fazla İstihdam Artışı/Azalışı Beklenen Meslekler

Net İstihdam Artışı Beklenen Meslekler	Net İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler
Beden İşçisi (İnşaat)	Diğer İmalat Ve İlgili İşçiler (Makine İle)
Güvenlik Görevlisi	Kontrolör (Diğer)
İnşaat İşçisi	Makine Bakım Yardımcı Elemanı
Temizlik Görevlisi	Pilot
Elektrikçi (Genel)	Tıbbi Malzeme İmal İşçisi
Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	Endüstriyel Mekanik Teknisyeni
Satış Danışmanı	Sosyal Hizmetler Yardımcı Elemanı
Sondaj İşçisi	Mobilya Ve Dekorasyon Montaj İşçisi
Beden İşçisi (Genel)	Makineci (Dikiş)
İnşaat Elemanları Kalıpçısı (Elle)	Çevirmen/Tercüman

Kaynak: İPA 2017

Ankara ilinde gelecek dönem, en fazla istihdam artışı olması beklenen meslekler sırasıyla Beden İşçisi, Güvenlik Görevlisi, İnşaat İşçisi, Temizlik Görevlisi olup, Diğer İmalat ve İlgili İşçiler, Kontrolör, Makine Bakım Yardımcı Elemanı, Pilot mesleklerinde ise azalış beklenmektedir.

Geçtiğimiz yıl istihdam artışı beklenen mesleklerle bu yılı karşılaştırdığımızda Beden İşçisi (Genel) ve Satış Danışmanı meslekleri istihdam artışı beklenen ilk on meslekte yine yer almaktadır. Buradan Ankara ili için bu mesleklerin son iki yıldır önemini korumaya devam ettiği anlaşılmaktadır.

Geçtiğimiz yıl istihdam azalışı beklenen mesleklerle bu yılı karşılaştırdığımızda Makineci(Dikiş) mesleği istihdam azalış beklenen ilk on meslekte yine yer almaktadır. Temizlik Görevlisi mesleği ise geçen yıl net istihdam azalışı beklenen meslekler arasında yer alırken bu yıl net istihdam artışı beklenen meslekler arasında yer almaktadır.

Şekil 28: İşyeri Özellikleri Bakımından NİDO

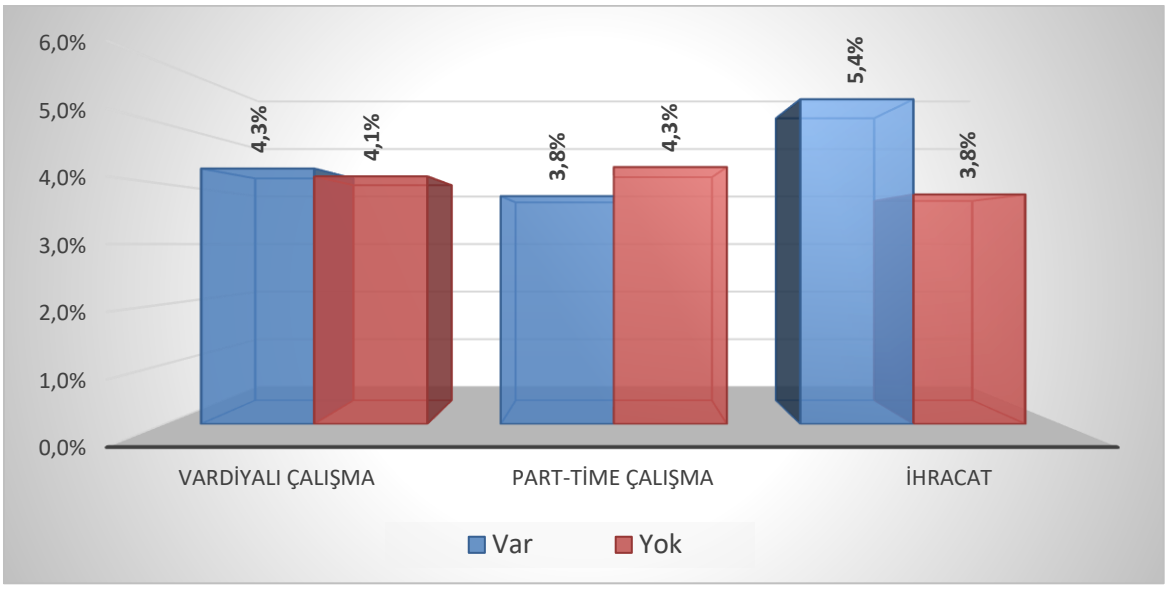

Kaynak: İPA 2017

İşyeri özellikleri bakımından net istihdam değişim oranlarına bakıldığında işyerinin ihracat yapması net istihdam değişim oranını ciddi bir oranda arttırmaktadır. Ankara iline ait net istihdam değişim oranı yüzde 4,2 iken ihracat yapan işyerlerine ait net istihdam değişim oranı yüzde 5,4'tür. Part-time çalışma işyerinin istihdam artışını etkilememektedir. Bu özelliğe sahip işyerlerine ait net istihdam değişim oranları bu özelliğe sahip olmayan işyerlerinin net istihdam değişim oranlarından düşüktür. Ayrıca il geneline ait net istihdam değişim oranının da altında kalmıştır. Vardiyalı çalışma yapan işyerlerine ait net istihdam değişim oranı yüzde 4,3 ile Ankara iline ait net istihdam değişim oranının üstünde kalmaktadır.

SONUÇ

Ankara ili İşgücü Piyasası Araştırması raporunun temel amacı, istihdamın arttırılması ve işsizliğin azaltılması yönelik il aktif istihdam politikalarının geliştirilmesine katkı sağlamaktır. Bu doğrultuda ele alınacak temel husus iş gücü arzı ve talebi arasındaki eşleşmeme, diğer bir ifade ile dengesizliktir. İl genelindeki mevcut işgücü arz ve talep yapıları analiz edilerek, arz ve talep arasındaki dengesizliklerin ortadan kaldırılmasına yardımcı olmak hedeflenmektedir.

İşgücü piyasasının talep boyutu tespiti için özel bir araştırma düzenlenmesine rağmen, bu araştırmada verilerin temin edilmesinde ve temin edilen verilerin değerlendirilmesinde bazı kısıtlarla karşılaşılmıştır. En önemli kısıt araştırmanın temelini oluşturan ve Türkiye İstatistik Kurumu(TÜİK) verilerinden elde edilen firma listesinden kaynaklanmaktadır. Bu listelerde ye alan firmaların unvan ve adres bilgilerinin güncel olmaması, firmalara ulaşma konusunda ek çalışma yapılmasına ve zaman kaybına yol açmıştır.

Talep veri setlerinin oluşturulmasında karşılaşılan bir diğer kısıt işyeri büyüklükleri ile ilgilidir. Araştırma, 20 ve daha fazla çalışan sayısına sahip işyerlerini kapsayacak şekilde düzenlenmiştir. Buna rağmen 2 – 9 çalışanı olan işyerlerine ciddi oranda kayma ile karşılaşılmıştır. Bu durumdaki işyerleri araştırma kapsamındaki toplam işyerlerinin 3'te 1'ini oluşturmaktadır. Bu durum 20+ işyerlerinden 2-9'a kayma,10 kişiden az çalışanı olan işyerlerinin de büyüme olasılığının olduğunu ortaya koymaktadır, fakat bu olasılığı ölçebilecek veri seti mevcut değildir.

Araştırma kapsamında karşılaşılan diğer bir kısıt Türk işgücü piyasasının yapılanmasından kaynaklanmaktadır. Türkiye'de kayıt dışı çalışma oranı oldukça yüksektir. İşverenlerin kamu kurum ve kuruluşları ile yaptıkları çalışmalarda sadece kayıtlı elemanlarını bildirdiği, kayıt dışı çalışanlarına dair bir bilgi vermedikleri bilinen bir gerçektir. İşverenlerin bu tutumu göz önüne alındığında, işgücü piyasası talep araştırması kapsamında saha çalışması uygulanan işverenlerin de sadece kayıtlı çalışanlarına ilişkin bilgileri paylaştığı sonucuna varılabilir.

Araştırmada karşılaşılan bir diğer önemli kısıt işverenlerden mesleklere ilişkin yeterli bilgiyi almada problem yaşanmasıdır. Bu durum kendini beden işçiliği mesleğinde yoğun olarak göstermektedir. İşverenler genel olarak, işletme içerisinde temizlik, taşıma ve inşaat işlerine yönelik meslekleri tek bir kalem altında, beden işçisi(genel) olarak bildirme eğilimindedir. Bu eğilim, işyerlerindeki mevcut meslekler hakkında ayrıntılı bilgi almayı zorlaştırmaktadır. Mesleklere yönelik diğer bir kısıtta Meslekler Sözlüğünde bazı mesleklerin tanımlanmasındaki eksikliklerdir. Bazı meslekler Sözlükte yer almamaktadır.

Tüm bu kısıtlara rağmen gerçekleştirilen Talep Araştırması, iller düzeyinde ve Türkiye genelinde karşılaştırmaya imkân sağlayacak şekilde standartlaştırılmış bir araştırmadır ve bu araştırmayla zengin bir veri tabanı oluşturma yolunda büyük bir adım atılmıştır.

Ankara ili işgücüne katılım oranları değerlendirildiğinde, erkeklerin işgücüne katılım oranının, kadınların oranından yüksek olduğu görülmektedir. Ankara ilinde, istihdam oranının en yüksek olduğu eğitim düzeyi yükseköğretim düzeyidir. Lise ve dengi okulların oranı 2. Sırada yer alırken, lise altı eğitim düzeyi 3. Sırada yer almaktadır. Eğitim düzeyi Arttıkça işgücüne katılma oranının arttığı açıkça görülmektedir. Kadınların işgücüne katılma oranının ise erkeklerden daha az olduğu görülmektedir. Yaş gruplarına göre işgücüne katılma oranları değerlendirildiğinde, en yüksek oran, 25-34 yaş grubundadır.

İşgücüne katılım, işsizlik ve istihdam verileri birlikte ele alındığında genç nüfusun ve kadınların dezavantajlı gruplar olduğu görülmektedir. Bu veriler ışığında kadınların ve gençlerin işgücüne katılım oranlarının ve istihdam olanaklarının arttırılması için, bu gruplara özel önlemler alınması gerekmektedir. Bu kapsamda, il aktif istihdam politikaları belirlenmeli ve İŞKUR tarafından bu hedef kitleye yönelik işgücü yetiştirme faaliyetleri düzenlenmesine öncelik verilmelidir.

Araştırma sonuçları sektör bazında değerlendirildiğinde, Ankara genelinde işyerlerinin % 28,4'ü İnşaat sektöründe faaliyet göstermektedir. İnşaat sektörünü sırasıyla İmalat ve Toptan ve Perakende Ticaret ile sektörleri izlemektedir. Geçen yıl imalat sektörü üçüncü sırada iken bu yıl ikinci sıraya yükselmiştir. Bu da bize Ankara ilinde imalat sektörünün geliştiğini göstermektedir. Erkeklerin işgücüne katılma oranının kadınlara göre fazla olduğu görülmektedir. Çalışan sayısı en fazla olan sektör ise 101 bin 110 ile İmalat sektörüdür. Erkek çalışan sayısı en fazla olan meslekler incelendiğinde eğitim düzeyinden ziyade beceri gerektiren meslekler olduğu görülmektedir. Kadın çalışan sayısının fazla olduğu meslekleri geçen yıla ait verilerle karşılaştırdığımızda eğitim seviyesinin arttığı görülmektedir.

Yapılan araştırma kapsamında, en fazla çalışan sayısına sahip olan sektör "İmalat" sektörüne ait olmasına rağmen en fazla açık iş %1,8 oranla İmalat, Bilgi ve İletişim ve Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı sektörlerindedir. İmalat sektörünün yanında bu iki sektöründe açık iş oranın yüksek olması dikkat çekicidir.

İşgücü piyasasının tüm verileri, kurumumuzun önümüzdeki yıllardaki hedeflerine ulaşmasında etkili olacaktır.

EKLER

EK 1: 2017 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU

İŞKUR

2017 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI

2017 YILI İPA İŞYERİ BİLGİ FORMU

Sayın İşyeri Yetkilisi,

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) tarafından gerçekleştirilecek olan işgücü piyasası araştırması ile ilimizde istihdam ve işsizlik sorununun çözümü için işgücünün yapısı, sektörler bazında personel, eğitim, nitelik vb. ihtiyaçlarının belirlenmesine yönelik bilgi derlenmesi amaçlanmaktadır.

Bilgi Verme ve Gizlilik

1- Kurum ve kuruluşlardan alınan bu bilgiler, yalnızca istatistiksel çalışmalarda kullanılmak amacıyla toplanmakta olup, gizliliği 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu ile teminat altına alınmıştır. Kanun uyarınca sizden alınan bu bilgilerden şahsınıza özel olanlar; idari, adli ve askeri hiçbir organ, makam, merci veya kişiye verilemez, istatistik amacı dışında kullanılamaz.

2- 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu'nun 21 inci maddesi gereğince Kurum tarafından, kamu ve özel kesim işyerlerinden iş ve işgücü konularında bilgi istenildiğinde, belirtilen süre içinde bilgi verilmesi zorunludur. Bildirim yükümlülüğüne aykırı hareket eden özel kesim iş-yerlerine 3.114 TL (üçbinyüzondört Türk Lirası) İdari Para Cezası verilir.

3- İşverenlerden toplanan bilgiler, Kurum hizmetlerinden başka amaçla kullanılamaz. **İkinci fıkraya aykırı davrananlar hakkında Türk Ceza Kanunu'nun 136 ncı maddesi hükümleri uygulanır.**

Kapsam

İşyeri Bilgi Formunun, işyeri sahibi veya ortakları, insan kaynakları, personel, işyeri veya muhase-be müdürleri tarafından doldurulması gerektirmektedir. Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda bilgi formunu doldurarak verdiğiniz bilgiler ve araştırmaya yapmış olduğunuz katkılardan dolayı teşekkür eder, saygılar sunarız.

İŞYERİ BİLGİLERİ

Ornek No	:.....
Işyerinin Yasal Unvanı	:.....

1

ADRES BİLGİLERİ

İL /İLÇE :.....
MAHALLE: .....
CADDE/SOKAK :.....
İÇ/DIŞ KAPI NO :.....
TELEFON/FAKS/E-POSTA :.....

FORMU CEVAPLAYAN İŞYERİ YETKİLİSİNİN

Adı-Soyadı : ..... Unvanı :.....
Tarih : ..... Telefonu : .....
E-Posta :..... İmza/Kaşe: .....

Bu kısım Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'nde Bilgi Formunun uygulamasından sorumlu olan "kamu görevlilerince" doldurulacaktır.

BU İŞYERİ BİLGİ FORMU ZİYARETÇİ VE KOORDİNATOR EL KİTABI OKUNDUKTAN SONRA UYGULANMIŞ VE VERİ GİRİŞİ ZİYARETÇİ VE KOORDİNATÖR EL KİTABINA UYGUN YAPILMIŞTIR.

	ZİYARETÇİ	KONTROLÖR	VERİ GİRİŞ PERSONELİ
Adı-Soyadı			
Tarih			
İmza			

1) İşyerinizin kuruluş tarihini yıl olarak belirtiniz.

.....

2) İŞKUR'un hizmetlerinden faydalanıp faydalanmadığınızı belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐ (4. Soruya geçebilirsiniz)

3) İŞKUR'un hangi hizmetlerinden faydalandığınızı belirtiniz.
(Birden fazla seçenek işaretlenebilir) (Cevapladıktan sonra 5. Soruya geçebilirsiniz)

Eleman Talebi ☐
Çalışanların Mesleki Eğitimi ☐
Kısa Çalışma Ödeneği ☐
İşbaşı Eğitim Programları ☐
Mesleki Eğitim Kursu ☐
Danışmanlık ve Yönlendirme ☐

4) İŞKUR'un sunmuş olduğu hizmetlerden faydalanmama nedeninizi belirtiniz.

☐ İŞKUR hizmetlerinden haberdar değilim.
☐ İŞKUR'un sunduğu hizmetlere ihtiyaç duymadım.
☐ İŞKUR'un sunduğu hizmetlere diğer kaynaklardan ulaşıyorum.
☐ Diğer (Belirtiniz).....

5) İşyerinizde vardiyalı çalışma yapılıp yapılmadığını belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐

6) İşyerinizde ihracat yapılıp yapılmadığını belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐

7) İşyerinizde kısmi süreli (part-time) çalışanın olup olmadığını belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐

↓

(.....kişi kısmi süreli çalışmaktadır)

BÖLÜM I- MEVCUT İSTİHDAM

8) İşyerinizde çalışmakta olan mevcut personeli fiilen yaptıkları işlere göre sıralayınız?

Yapılan iş (Örnek; mimar, ziraat mühendisi, harita teknikeri, buldozer operatörü, sekreter, taşıma işçisi vb.)	Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı
TOPLAM			

BÖLÜM II-AÇIK İŞLER

9) Şu an işyerinize herhangi bir yolla eleman arıyormusunuz?

9.1) Eleman aramıyoruz. → 10.Soruya geçiniz.

Eleman Aranılan Meslekler	Toplam Açık Iş Sayısı	Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi 1. Lise altı 2. Çıraklık 3. Genel lise 4. Meslek L. 5. Meslek yüksekokulu 6. Lisans 7. Lisansüstü 8. Herhangi bir eğitim düzeyi aramıyorum.	Açık işiniz için cinsiyet tercihini belirtiniz? 1. Kadın 2. Erkek 3. Cinsiyet önemli değil	Talep Edilen Beceriler * 1. Bilgisayar kullanımı 2. Fiziki ve bedensel yeterlilik 3. Hesap yapabilme (Analitik beceri) 4. İletişim ve ifade yeteneği 5. Proje tabanlı çalışma 6. Satış ve pazarlama becerisi 7. Sorun çözme ve inisiyatif alabilme 8. Takım çalışması 9. Yabancı Dil 10. Yeterli mesleki/teknik bilgi ve tecrübe			Ilgili meslekteki açık işinizi hangi yolla arıyorsunuz ** 1. Akraba-Eş Dost 2. Gazete-İlan, vb. 3. İnternet-Sosyal Medya 4. İŞKUR aracılığıyla 5. Kendi çalışanlarım aracılığıyla 6. Ozel Istihdam Büroları		
				1	2	3	1	2	3

*Önem derecesine göre **EN FAZLA** 3 beceriyi 1'den başlayarak SIRALAYINIZ. (1- En önemli)
Kullandığınız arama kanallarından **EN AZ 1 tanesini işaretleyiniz.

BÖLÜM III - 30 NİSAN 2018 TARİHİ İTİBARİYLE ÇALIŞAN SAYISINDA NET DEĞİŞİKLİK OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER

10) 30 Nisan 2018 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı bekliyor musunuz?	Evet ☐ →	10.1'e geçiniz.
	Hayır ☐ →	11. soruya geçiniz.
	Fikrim Yok ☐ →	11. soruya geçiniz.

10.1) 30 Nisan 2018 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında net istihdam artışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam ARTIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal artış

11) 30 Nisan 2018 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam azalışı bekliyor musunuz?	Evet ☐ →	11.1'e geçiniz.
	Hayır ☐ →	12. soruya geçiniz.
	Fikrim Yok ☐ →	12. soruya geçiniz.

11.1) 30 Nisan 2018 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında net istihdam azalışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam AZALIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal azalış

BÖLÜM IV - ELEMAN TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

12) Son 1 yıl içerisinde işyerinizde eleman temininde güçlük çektiğiniz meslekleri ve bu meslekler-de temininde güçlük çektiğiniz eleman sayısını belirtiniz?

12.1) Eleman temininde güçlük çektiğimiz meslek yok. → 13.Soruya Geçiniz.

Eleman Temininde Güçlük Çekilen Meslekler	Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayısı	Temininde Güçlük Çekilme Nedeni* 1. Bu meslekte **yeterli** işe başvuru yapılmaması 2. Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması 3. Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması 4. Çalışma ortam ve şartlarının beğenilmemesi 5. Talep edilen ücretin yüksek olması 6. Vardiyalı çalışma olması					
		1	2	3	4	5	6

*Birden Fazla Seçenek İşaretlenebilir.

BÖLÜM V – İŞGÜCÜ PİYASASINA GENEL BAKIŞ

13) Şu anda herhangi bir istihdam teşvikinden yararlanıyor musunuz?

Evet ☐ Hayır ☐

14) İşyerinizde Geçici Koruma Statüsünde (Suriyeli, Irak) işgücü istihdam etmek (çalışma iznine tabi olarak) ister misiniz?

Evet ☐ Hayır ☐

15) Büyükanne ödeneğinin yaygınlaştırılmasının kadınların işgücü piyasasına girişini arttıracağını düşünüyor musunuz?

Evet ☐ Hayır ☐ Etkilemez ☐

16) Kıdem tazminatına ilişkin yeni bir düzenleme yapılmasını ister misiniz?

Evet ☐ Hayır ☐ Fikrim Yok ☐

17) Kıdem Tazminatı uygulamasının Devlet garantisindeki bir fona devredilmesi hakkındaki düşüncenizi belirtiniz.

Olumlu ☐ Olumsuz ☐ Fikrim Yok ☐

18) 2016 yılında getirilen doğuma bağlı izinlerin kadın istihdamını nasıl etkilediğini/etkileyeceğini belirtiniz.

Olumlu ☐ Olumsuz ☐ Değişmeyecek ☐

19) Sendikaların işgücü piyasasına ilişkin politikalar üretimine katkısının olduğunu düşünüyor musunuz?

Evet ☐ Hayır ☐

2017 Yılı İşgücü Piyasası Araştırmasına yaptığınız katkıdan dolayı teşekkür ederiz.
İşveren/İşveren Temsilcisi görüşleri:
Ziyaretçinin görüşleri:

EK 2: ÖRNEKLEME YAPILAN İLLER LİSTESİ VE ÖRNEK SAYILARI

İl Adı	2_9	10_19	20+	Genel Toplam
ADANA	279	96	2.236	2.611
ADIYAMAN	28	18	385	431
AFYONKARAHİSAR	82	35	675	792
AĞRI	12	9	219	240
AKSARAY	34	15	371	420
AMASYA	38	21	270	329
ANKARA	1.135	501	6.292	7.928
ANTALYA	535	181	3.472	4.188
ARDAHAN	4	65	23	92
ARTVİN	23	4	120	147
AYDIN	152	54	1.042	1.248
BALIKESİR	143	64	1.046	1.253
BARTIN	27	4	249	280
BATMAN	22	29	662	713
BAYBURT	8	68	40	116
BİLECİK	36	12	253	301
BİNGÖL	4	10	254	268
BİTLİS	13	6	219	238
BOLU	39	10	310	359
BURDUR	30	17	243	290
BURSA	512	177	4.136	4.825
ÇANAKKALE	78	27	445	550
ÇANKIRI	15	6	127	148
ÇORUM	39	19	491	549
DENİZLİ	176	58	1.542	1.776
DİYARBAKIR	80	58	1.347	1.485
DÜZCE	46	20	449	515
EDİRNE	56	20	307	383
ELAZIĞ	39	26	585	650
ERZİNCAN	22	14	153	189
ERZURUM	55	23	522	600
ESKİŞEHİR	132	52	1.019	1.203
GAZİANTEP	230	76	1.856	2.162
GİRESUN	29	15	352	396
GÜMÜŞHANE	9	110	72	191
HAKKARİ	8	114	79	201
HATAY	148	44	1.088	1.280
IĞDIR	15	4	110	129
ISPARTA	70	21	341	432
İSTANBUL	3.754	1.534	6.862	12.150
İZMİR	855	270	4.816	5.941
KAHRAMANMARAŞ	69	49	945	1.063

KARABÜK	36	5	273	314
KARAMAN	25	15	231	271
KARS	13	189	107	309
KASTAMONU	40	18	293	351
KAYSERİ	197	70	1.726	1.993
KIRIKKALE	35	9	215	259
KIRKLARELİ	51	19	354	424
KIRŞEHİR	15	11	153	179
KİLİS	6	98	68	172
KOCAELİ	266	111	3.296	3.673
KONYA	265	85	2.388	2.738
KÜTAHYA	61	25	535	621
MALATYA	57	28	696	781
MANİSA	151	57	1.253	1.461
MARDİN	23	38	662	723
MERSİN	227	89	1.997	2.313
MUĞLA	229	72	1.123	1.424
MUŞ	10	11	219	240
NEVŞEHİR	34	23	352	409
NİĞDE	36	19	263	318
ORDU	81	26	594	701
OSMANİYE	41	17	379	437
RİZE	42	25	319	386
SAKARYA	133	47	1.030	1.210
SAMSUN	153	55	1.123	1.331
SİİRT	10	4	197	211
SİNOP	25	11	152	188
SİVAS	56	28	578	662
ŞANLIURFA	65	62	1.351	1.478
ŞIRNAK	9	12	294	315
TEKİRDAĞ	154	64	1.407	1.625
TOKAT	39	27	411	477
TRABZON	101	52	1.105	1.258
TUNCELİ	3	73	50	126
UŞAK	37	18	440	495
VAN	37	26	527	590
YALOVA	47	9	347	403
YOZGAT	31	14	216	261
ZONGULDAK	71	17	472	560
Genel Toplam	**11.993**	**5.535**	**73.221**	**90.749**

EK 3- TANIM VE KAVRAMLAR SÖZLÜĞÜ

Açık İş: Kuruma işverenlerden intikal eden işçi istemidir.

Açık İş: İşveren tarafından hemen veya yakın gelecekte doldurulmak istenen ve işverenin işyeri dışından uygun bir adayın bulunması için aktif adımları attığı yeni yaratılan, boş veya boşalacak iştir. (EUROSTAT) . Bu tanıma göre açık iş muhakkak işyeri dışına açılmalıdır. İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında derlenen açık işler bu kapsamdadır.

Açık İş Oranı: Açık işlerin, açık işler ile mevcut çalışanların sayısının toplamına bölünmesi ile elde edilen bir orandır. Temel olarak, işyerleri tarafından fiilen doldurulmak istenen ve bu doğrultuda gerekli girişimlerin yapıldığı pozisyonları göstermektedir. İşyerinde çalışanlar yardımıyla doldurulmayı bekleyen pozisyonlar ise açık iş kavramı kapsamında yer almamaktadır. İşgücü arzına ilişkin İşsizlik oranına kıyasla işgücü talebinin bir göstergesi olarak ekonominin konjonktürel hareketlerine dair daha kullanışlı bir göstergedir. Örneğin ekonominin büyüme dönemlerinde açık iş oranında nispi olarak yükseliş görülürken, açık iş oranının gerilediği dönemler ekonomide yavaşlama işareti olarak değerlendirilmektedir.

Beceri: Eğitim, öğretim ve deneyimin ürünü olan beceri, ilişkin olduğu konudaki bilgiyle bir araya geldiği zaman uzman kişinin niteliğini oluşturur. Beceri, genel olarak iş ve görevleri başarabilmek için gerekli olan sistematik zihinsel ve fiziksel eylemleri, yatkınlıkları, etkinlikleri ifade eder.

Beceri Açığı: Beceri açığının yapısı ve düzeyini belirtir. İşgücü piyasasında becerili işgücüne ihtiyacın, mevcut işgücü arzından ne kadar fazla olduğunu gösterir. Dünyanın birçok ülkesinde işgücü piyasaları, artan işsizlik, yetersiz eğitilmiş personel, ekonomik ve teknolojik koşulların hızla değişmesi ve bu değişime ayak uydurma güçlükleri gibi sorunlarla karşı karşıyadır. beceri açığının nedenleri arasında, (1) iş gereksinimleriyle karşılaştırıldığında yetersiz kalan ehliyetler, (2) Ehliyetlerle karşılaştırıldığında yetersiz kalan işler, (3) İşsizlik, gizli işsizlik, (4) sayısal olarak becerili işçi açığı yer alır.

Beceri Eksiği: İşgücünün sahip olduğu genel uzmanlığın işin gerekleriyle uyuşmazlığıdır.

Beceri İhtiyacı: Belirli bir organizasyon, sektör veya ulusal ekonomide, farklı türdeki faaliyet, iş veya mesleki rol için gereksinim duyulan beceridir.

Girişim: Yasal birimlerin oluşturduğu en küçük özellikle mevcut kaynaklarının tahsisi için belirli derecede karar alma özerkliğini kullanarak, mal ve hizmet üreten bir organizasyon birimidir. Girişim, bir veya birden fazla yerde, bir veya birden fazla faaliyet yürütebilir.

İktisadi Faaliyetlere Göre İstihdam: Bu gösterge istihdamın hangi ekonomik faaliyetlerde yer aldığının ifadesidir. İstihdam genelde tarım, sanayi ve hizmetler olarak üç temel iktisadi faaliyete ayrılır. Bu gösterge toplam istihdamın sektörlere göre oransal dağılımını gösterir. Böylelikle sektörlere göre ekonomik gelişmeyi veya daralmayı, trendleri, gelişmiş ve gelişmekte olan ülke ekonomileri arasındaki seviye farkını ortaya koyar. Sektörel istihdam akışları verimlilik analizlerinde çok önemli yer teşkil eder.

Toplam verimliliğin artması için, istihdamın daha az verimliliğe sahip sektörlerden daha yüksek verimliliğe sahip sektörlere geçmesi gerekir.
Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev2.0 esas olmak üzere aşağıda yer alan sektörler kapsamı oluşturmaktadır.

A	Tarım, Ormancılık ve Balıkçılık
B	Madencilik ve Taş Ocakçılığı
C	İmalat
D	Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıtımı
E	Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri
F	İnşaat
G	Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı
H	Ulaştırma ve Depolama
I	Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri
J	Bilgi ve İletişim
K	Finans ve Sigorta Faaliyetleri
L	Gayrimenkul Faaliyetleri
M	Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetleri
N	İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri
O	Kamu Yönetimi ve Savunma
P	Eğitim
Q	İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri
R	Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor
S	Diğer Hizmet Faaliyetleri
T	Hanehalklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri: Hanehalkları Tarafından Kendi Kullanımlarına Yönelik Olarak Ayrım Yapılmamış Mal Ve Hizmet Üretim Faaliyetleri
U	Uluslar Arası Örgütler Ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri

İşgücü Talebi: İşgücü talebi işverenlerin istihdam etmeyi istedikleri işçi sayısıdır.

İşgücü Piyasası Araştırması: İŞKUR tarafından 3 Nisan-5 Mayıs tarihleri arasında yapılan işyeri ziyaretleri kapsamında "İl İşgücü Piyasası Araştırması İşyeri Bilgi Formu" uygulamasıdır.

İşgücü Piyasası Araştırması Çerçevesi: Maliye Bakanlığı ve SGK kayıtları kullanılarak TÜİK tarafından hazırlanan "Türkiye İşyeri Kayıt Sistemi" üzerinden en güncel veri olan 2015 yılı kayıtlarıdır. İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında çeşitli nedenlerle görüşülemeyen işyerleri için "işyeri cevapsızlık formu" doldurulmuştur.

İşgücü Piyasası: Potansiyel çalışanların emeklerini arz ettikleri, işverenlerin de, ihtiyaç duydukları işgücünü talep ettikleri piyasadır. Çalışanlar öncelikle mesleki olmak üzere işe ilişkin beceri ve yeterliliklerini sunarken karşılığında ücret talep ederler.

İl İşgücü Piyasası: İşgücünün il düzeyinde arz ve talep olunduğu pazardır. İl düzeyinde işverenler birçok iş için çeşitli meslek dallarında işçi, çalışanlar da iş talep eder. Bu işler bakımından piyasa, il işgücü piyasasıdır.

İşgücü Piyasası Analizi: Belirli bir yer, bölge ya da ülkenin işgücü piyasasının niteliklerinin ve ayırıcı özelliklerinin incelenip çözümlenmesidir.